

FROM: VETERANS' ASSOCIATION
1328—87 Ave. S.W. Calgary, Alberta, T2V 0W3, Canada

XXX. ÉVFOLYAM.

CALGARY, ALBERTA, KANADA

2. szám

1977. október hó 31-én

Bajtársi Levél

**A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA**

ALAPÍTOTTA 1948-ban néhai vitéz Karsay Jenő alezredes

Kiadja:
a MKCsBK VEZETŐSÉGE.
CÍME:

VETERANS' ASSOCIATION
of the former Royal Hungarian Gendarmerie
ADMINISTRATION CENTRE
1328- 87th Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada
T2V 0W3

**A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG. — MKCsBK —
Alakult 1948-ban**

**SZERVEINK:
A Bajtársi Levél.**

A M. Kir. CSendőr Bajtársi Közösség — MKCsBK — központi
tájékoztatója.

Szerkeszti a MKCsBK Vezetősége megbízásából:
A Szerkesztő Bizottság. Főszerkesztő: Dr. Kiss Gyula.
Minden cikkért és közleményért annak szerzője, a közlésért pedig a
Szerkesztő Bizottság felelős.
Kiadja: a MKCsBK Vezetősége.

Levéltár és Múzeum

Bajtársaink gyűjtéséből és adományaiból példás áldozatkészséggel
létesített és fenntartott otthona történelmi és testületi értékeinknek és
a testvér bajtársi egyesületek emlékeinek.

Levéltáros és múzeumőr: Vitéz Kövendy Károly szds. Címe: MKCsBK''
Hungarian Veterans' Archive and Museums, P.O. Box 335. Etobicoke,
Ont. Canada, M9C 4V3

POSTACÍMÜNK:

A MKCsBK Vezetősége a pénzküldemények kézhezvételét a B.L-ben,
vagy magánlevélben elismeri és nyugtázza. Minden levelet, hírt,
közleményt, előfizetést és pénzádományt a következő címre kérünk:

Veterans' Association
1328—87 Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada
T2V 0W3

BAJTÁRSI LEVÉL

**A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI
TÁJÉKOZTATÓJA**

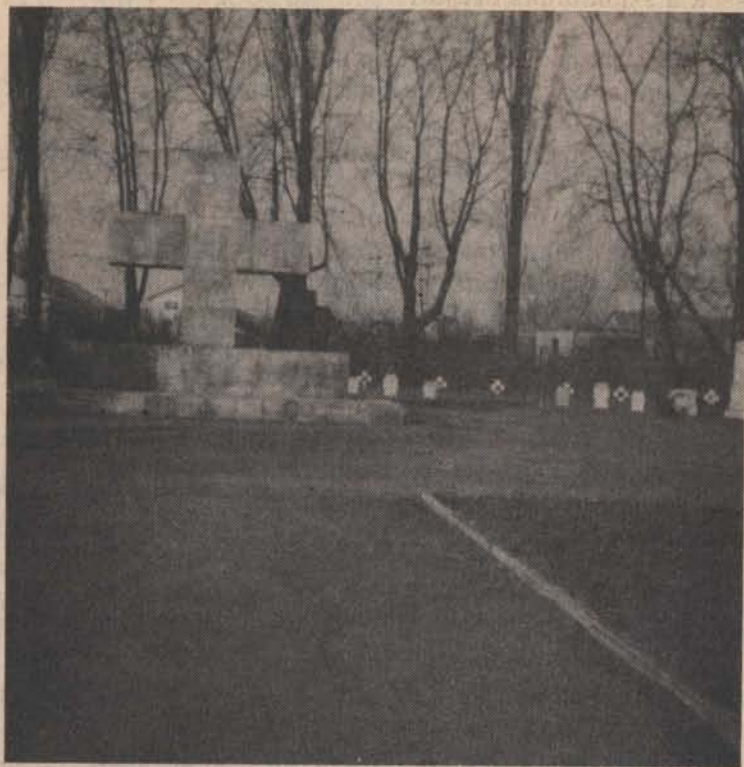
XXX. Évfolyam

Calgary, 1977. október 31

2. szám

T A R T A L O M

1. Tanulmányok, cikkek, leírások, versek.	
vitéz Kovács István: Imádság Hősök napján	2
Deme Lajos: 1848 Március 15-ének mai jelentősége	3
Molnár István: A pótcsendőr	5
M. I. Öregcsendőr: Egy pozsonyi emlék	6
Kovács György: Kezdet és vég	7
Bogár Andor: „Magyar a Magyarért Egyesület 1950-1958”	12
Dorogi János: 1977 Csendőrnapi	15
Flórián Gyuláné: Kis gondolatok régi időről	17
Bihari Bünlátó: Örökségünk és a fiatalok	19
Mécs László: Kamaszok (Vers)	22
Székely népmese: Az igazság és a hamisság utazása	23
Maróthy-Meizler Károly: Prohászka a „napba öltözött forradalmár”	25
Báchkai Béla: 3,000 gyászoló temette a Himnusz fordítóját	27
Dr. Endrey Antal: A hazaszeretet halála	29
vitéz Szombathy Lajos János: A járőr karácsonyfája	32
Ady Endre: Karácsony (Vers)	35
2. Közösségi, egyesületi és társadalmi események.	
Beszámolók a Csendőrnapi, Hősök napja és más összejövelekről	36
A magyar élet eseményei világszerte	43
3. Bajtársi hírek.	
Ifjúságunk az élen	49
Tagfelvétel, kitüntetés, elismerés, megbízás	52
Látogatások	53
Születések, házasságok, gratulációk	56
Betegségek, felgyógyulások	59
Halottaink	59
4. Értesítések.	
A Múzeum hírei	69
Könyvismertetések	70
A Vezetőség levelesládájából	75
Közérdekű értesítések	79
Pénzküldemények nyugtázása 1977.I.1—VIII.31.	81

A II. Világháború Hőseinek emlékműve Grazban
(Stájerország, Ausztria)

vitéz Kovács István

Imádság Hősök napján . . .

Mindenható Isten! Szabadítsd meg nemzetünket a szenvedésektől, minden gonosztól, add vissza szabadságát, határait. Könnyörögve kérünk adj erőt, kitartást, bölcsességet, hogy őseinktől kapott szent örökségünket mi is unokáinkra hagyhassuk. Adj fiainknak, unokáinknak erős szívet, hogy a harcot addig folytathassák, míg Szt. István birodalmában újra szabad és boldog lesz a magyar.

Miatyánk Úristen! Otthon 10 millió magyar testvérünk Golgotát járva várja a szabadulás óráját. Minden reménységünk bennünk, külföldi magyarságban van, hogy szenvedéseiket enyhítsük és közelebb hozzuk a felszabadulás reményét. Ne engedd, hogy nemzetölö letargia, nemtörődöm-ség szálljon meg bennünket, mely azt súgja: Úgyse tudunk semmit se tenni, nekünk már minden mindegy!

Örökkévaló Isten! Adj nekünk hitet, hogy meríthessünk Hőseink emlé-

kezetéből, akik életüket áldozták a szabadságért. Legyen áldott az Ő emlé-kük. Adj nekünk erőt, hogy mi is áldozatot hozhassunk, hogy véreink megérhessék a szabadulás óráját.

Imádkozunk:

Miatyánk Úristen, Ki vagy a mennyekbe'
Árpád Apánk országát vedd most a kezedbe,
Szárítsd fel a könnyét, vess véget a jajnak:
Adj reményt, biztatást a szenvedő magyarnak!

**Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Amen.**

Deme Lajos

1848 Március 15-ének mai jelentősége

(Részletek a Hamilton-i Kultúrbizottság 1977.III.20-án megtartott márciusi ünnepélyén a Szent István teremben elhangzott beszédből.)

Újkori történelmünk egén két dátum van, mely kitörölhetetlenül és arany betűkkel van bele írva nemcsak a magyar, hanem a világtörténelemnek is a legfényesebb lapjaira: 1848. március 15-e és 1956. október 23-a. Ez a két évforduló elválaszthatatlanul összefügg.

Hagyományos nemzeti ünnepünkön itt az amerikai kontinensen úgy érzem idéznem kell ezen földrész egyik legnagyobb politikusának, Lincoln Ábrahámnak nyilatkozatát, mely szerint „nem lehet boldog az ország, melynek egy része szolgaságban, más része pedig szabadságban él!” Lincoln elnök szavai ma földünkre is vonatkoztathatók, melyet vas és bambusz-függönyök osztanak ma is kétfelé . . . ahol milliók élnek szolgaságban és milliók élnek szabadságban! A szabadság azonban nemcsak Ázsia és Afrika bennszülött törzseinek, újdonsült csoportjainak és tegnap kikiáltott köztársaságainak illetékes. Ez elsősorban jár a keresztény Európa rab-népeinek, melyek több mint 30 évvel a háború pusztításai után is megszállás és kizsákmányolás súlya alatt tengetik életüket. Jár a szabadság a mi nemzetünknek, mely 1000 éve szerves része a nyugati kereszténységnek, kultúrának és közösségnek, s harcolt, áldozott annak védelmében.

Ebben a helyzetben a magyar emigrációnak első és legfontosabb kötelessége nyilvánosság elé tárni a magyarság mai sorsát, mely méltánytalan, emberietlen és megtagadása a minimális emberi szabadság-jogoknak.

1867—1944-ig Magyarország szabad volt. Nemzetünk történelmének elnyomói csupán a múlt sötét árnyaiként voltak jelen. Budapeستől kezdve a legkisebb faluig ünnepelte az ország a szabadságot. Valóban, március 15-én mikor a szónokok méltatták a nap jelentőségét és felhangzott a „Talpra magyar” mindenkinek lelki szemei előtt ott volt a Nemzeti Mú-

zeum, melynek lépcsőiről szavalt 1848-ban Petőfi Sándor. Nem volt elnyomatás, nem voltak zsarnokok abban az időben.

1933-ban Makkay Sándor ref. püspök szemére hányta a magyar társadalomnak, hogy Széchenyi műveiből, életpéldázatából vajmi kevés lett valósággá a magyar közéletben. „Nem azt kerestük, mit mondott és mit csinált Széchenyi, hogy utasításait követve rendeztük volna be életünket, megfordítva jártunk el, megállapítottuk, hogy mit csináltunk jőmagunk és a mi tetteink elismerését, jóváhagyó bizonyítékait kerestük elő Széchenyi műveiből.”

Valahogy így voltunk és vagyunk ma is a III. 15-e megünneplésével. Különösen itt az emigráció világában—homlokegyenest ellenkező körülmények között, mint annak idején odahaza voltunk. Ezért fel kell hát tennünk a kérdést, mire kötelez minket ma Hazánktól sok ezer mérföldnyire távol március 15-ének történelmi eseménye és példázata?

Hazánk történelme szüntelen harc volt szabadságunk megvédéséért. Az 1849-ben elbukott harcunk és az azt követő esztendőök során a sok nemzeti nagyságunk és vértanunk mellett három hű magyar neve áll, a korszak három nagy üstököse: Széchenyi István, Kossuth Lajos és Deák Ferenc. Három nagy, de tragikusan ellentétes uton haladó üstökös. Széchenyi előbb gazdaggá akarta tenni a nemzetet, azután szabaddá. Kossuth a lánglelkű szónok és hazafi az ellenkező utat választotta, mely végül is a szabadságharc bukását hozta. Közöttük állott Deák Ferenc, aki látván a fejleményeket — visszavonult. A nemzeti balsorsban népünk felé fordult. Deák a passzív ellenállás felé irányította a nemzetet és a következő szöveget intézte az országhoz: „Amit az erő és hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják, de amiről a nemzet — félve a szenvedésektől — maga lemond, annak visszaszerzése mindig nehéz és mindig kétes. Túrni fog a nemzet remélve a szebb jövőt és bízva ügyének igazságában.”

Ezen idézet legyen a mai napi fő célkitűzésünk. Az emigráció megmozdult. Sokasodnak a biztató jelenségek. És hogy csak egy példát mondjunk: az Egyesült Államok fővárosában az elmúlt nyáron a magyar emigráció impozáns tüntetése a román zsarnokság ellen biztató és serkentő jelenség. Itt mi csak közvetve járulhatunk hozzá a magyar nemzetsors jobbra való fordulásához. Magyar egyházaink, intézményeink, egyesületeink, sajtónk támogatása, fenntartása, mindenkori kiállítás a magyar ügy mellett, a jelen magyarországi helyzetbe való bele nem nyugvás. Ezek legyenek az emigráció fő célkitűzései, nemcsak nemzeti ünnepeinken, hanem az esztendő minden napján.

Így leszünk méltóak 1848-49 hős fiataljaihoz!

Molnár István

A pótcsendőr

Az 1959-es Csendőrnapi emlékvacsoránkra — melyen kb. 200 vendég vett részt — lassan gyülekeznek és a folyosón kisebb nagyobb csoportokba összeverődve beszélgetnek az emberek. Mint rendező mindenkit szeretettel köszöntgetek, miközben szemem megakad egy középkorú, szerény házaspáron. Hozzájuk lépek és örömmel üdvözlöm őket, annál is inkább, mert a férj egy jónevű clevelandi üzletember, aki közvetlenül az első világháború után vándorolt ki Clevelandba. Isten hozott-omra örömmel fog velem kezét, azt válaszolja, „amilyen szívesen fogadtok engem, olyan örömmel jöttem én is közetek Bajtárs!”

Beszélgetésünk folyamán elmeséli, hogy az első világháború végén, mint pótcsendőr teljesített szolgálatot egy rövid ideig a Magyar Királyi Csendőrségnél is mindegy, hogy azóta mennyi idő telt el, ő most is csendőrnek érzi és tartja magát és míg él, mindig büszke lesz csendőr mivoltára. Rögtön be is lép kedves feleségével együtt a Családi Közösségbe. Minden rendezvényünkre elsőként jelentkeznek, és ismerősei és rokonsága soraiból 10-15 vendéget sorakoztat fel maga mögött. Minden csendőrt Bajtárs megszólítással köszönt és egyesületünk minden megmozdulását anyagilag is bőségesen támogatja.

A „pótcsendőr” Cleveland köztisztelőben álló üzletembere. Közvetlensége, szerénysége, becsületes magyar szíve az 1960-as évek elején a már akkor is nagy számot képviselő Egyesült Magyar Egyletek csúcsszerv élére állítja, mint elnök. Népszerűsége, mint a mágnes húzza az embereket kivétel nélkül öreg, új vagy legújabb amerikás. Vezetése alatt egy fél éven belül 52 tagegyesületre emelkedik az általa vezetett egyesület.

Sajnos — kétszeri megválasztása után egészségi állapota lemondásra kényszeríti, majd 1976-ban a legfelsőbb Hadúr magához szólítja. Koporsójánál a cső. bajtársak sorfala áll díszőrséget, fejénél „Csendőr Bajtársaid” feliratú kis koszorú szerénykedik és a Családi Közösség elnöke mond örök Isten Hozzád-ot. Koporsóját cső. bajtársak viszik utolsó útjára.

Azzal búcsúzom Tőled, Menyhárt Sándor pótcsendőr bajtársam, hogy járj közbe a legfelsőbb Hadúrnál, segítse meg hátramaradt bajtársaidat, miszerint olyan csendőrök tudjanak lenni hátralévő éveikben, mint amire Te példát mutattál nekik.

(U.I. Kénytelen vagyok megemlíteni, hogy Menyhárt Sándor egyesületi elnök munkáját a csendőr emigráció a legmesszebbmenően támogatta, valamint azt se hallgathatom el, hogy lemondása folytán helyére a magyarság bizalma — Menyhárt Sándor javaslatát is figyelembe véve — egy másik csendőrt, vitéz Kemes Lászlót immár másodízben emelte az Egyesült Egyletek elnöki székébe, mely munkának ő fáradtságot nem kímélve „Híven, Becsülettel, Vitézül” eleget is tesz.)

Egy pozsonyi emlék

Az 1918-as Károlyi féle lázadás hamis reményeivel sötéten ráborult az ősi koronázó városra. 1918 november havában voltunk. A város élete erősen megbénult. Az utcákon imitt-amott összeverődött kis számú cselélek előtt kommunista, vagy pánszláv agitátorok izgattak a törvényes rend ellen.

A főpályaudvar tele volt hazatérő katonákkal és hadifoglyokkal. A polgári közönség is hasonlóan várt egy alkalmatosságra, mivel a menetrendszerű közlekedés a katonavonatok miatt teljesen megbénult.

Ebben a nyomasztó hangulatban Wien (Bécs) felől begurult egy katonavonat. Különös volt számunkra, hogy a szerelvényen lévő katonák fegyelmezetten együtt-tartva teljesen fel voltak fegyverezve. A géppuskáik a nyitott kocsikon behevederezve, tűzkészen álltak.

Korábbi esetekből tudtuk meg, hogy Ausztriában, de végső esetben a Marchegg-i határállomáson az osztrák sógorok a magyar egységeket csupa testvéri szeretetből — lefegyverezték.

A vonat megállása után, a katonák előtt megosztva megjelent négy agitátor. A lázadás és a háború végét méltatva felszólították a katonákat, hogy hagyják el alakulatukat és ne engedelmeskedjenek tisztjeiknek.

Az agitátók még be se fejezhették fecsegésüket, mert hirtelen megjelent a vonat parancsnoka, egy őrnagy, kutyakorbáccsal a kezében és minden úri megszólítást mellőzve az agitátorokat a katonáitól elverte. Ezek olyan szégyenteljes futásnak eredtek, hogy kettő közülök még a kalapját is elvesztette. Mindenki mást várt, csak azt nem ami történt. Abban a zavaros hangulatban a várakozó tömeg ezt a doberdói sziklátat megjárta hőst viharos tapssal jutalmazta, köztük mi kis diákok a legelkesebben.

A sorsnak különös játéka nem várakoztatott sokáig magára.

A Felvidéknek a csehek által történt elrablása után a botozások elől nekem is szöknöm kellett. Budapesten katona lettem az 1. sz. Csendőrtartalék zászlóaljnál. (A volt Prónay vadász zászlóalj.) 1922-ben új parancsnokot kaptunk, vitéz körösmezei Bánó Kálmán ezredes személyében.

Helyőrségi sí-verseny volt és a Norma fához (a budai hegyekben) nekem kellett zlj. parancsnokomat felkísérni. A menetközben kiderült, hogy Ezredes Úr a pozsonyi 13. honvéd gyalogezrednél volt legutoljára zlj. parancsnok, én pedig Pozsonyban jártam iskolába. Élményemként elmondtam az 1918-ban, a vasútállomáson történeteket.

Ekkor megállt előttem parancsnokom és kérdezte: „Tudod-e fiam ki volt az a törzstiszt? Az én voltam. Én vezettem haza zászlóaljamat teljes fegyverzettel Ausztrián keresztül. A Marchegg-i határállomáson én kergettem lefegyverzőimet géppuskáimmal a pincébe és én korbácsoltam meg a felelőtlen agitátokat.” Vigyázzba merevedtem! Egy könny csillant meg a szememben és nagyon büszke voltam Zászlóaljparancsnokomra.

A kezdet és a vég

Mint elsőszülött, édesanyám reménysége voltam. Kisfiam-nak szólított még akkor is, midőn közöltem szüleimmel, csendőr szeretnék lenni. Édesapám helyeselte szándékomat. Nem úgy Édesanyám. Arca sápadt lett és ezeket mondta: „Miért akarsz Te hazulról elmenni kisfiam? Van neked rendes iparod. Ne kapaszkodj Te az állam hajójára. Nem számolsz azzal, hogy az a hajó — Isten ne engedje — törést is szenvedhet mielőtt partot érne?” Utána könnyek gördültek le az arcáról. Én azokat zsebkendőmmel fölittattam, asztalon pihentetett dolgok kezét megcsókoltam, s hogy az én könnyeimet ne lássák, kimentem a kocsiszín alá. Onnan csak lámpaoltás után tértem vissza a konyhába és ott lefeküdtem az ágyamra. Aludni nem bírtam még akkor se, mikor a villásfarkú vidám fecskék a reggeli imájukat énekelték.

Reggel édesapámmal együtt mentünk az uradalmi műhelybe. Ő kovács volt, én bognár. „Látom az arcodról fiam — mondta — hogy a kötelet szorosan rákötötted a harangra. Ha már így történt, akkor húzd is azt meg, de úgy, hogy a harang zenéjére az angyalok is sírva fakadjanak örömlükben.”

A hivatalos eljárások után hamarosan megérkezett a behívóm is. 1923. szeptember 7-én kellett jelentkeznem a Délsomogy vármegyei (osztály) csendőr parancsnokságnál, Curgón. A bevonulásig volt 5 napom, hogy fölkészüljek és elbúcsúzzam azoktól, akiket illett. Édesapám a padlásról lehozott egy öreg katonaládát. Azt a kezembe adta és így szólt: ezt vidd be fiam a műhelyedbe és zöld festéssel csinosítsd ki úgy, mint ahogy a menyasszonyt szokták volt kicsinosítani az esküvője napján. Tud meg azt, hogy ez olyan „kuffer”, amelyikben majd elférnek a szükséges dolgaid, s a bánataid is meglapulhatnak benne. És végül tud meg azt is, hogy — annak idején — ezzel vonult be nagyapád Csernovicba, én pedig Komáromba, mindketten a huszárokhoz. Most már tudod, hogy ez nem olyan közönséges valami! A nagymúltú koffert kicsinosítottam — még belülről is — de úgy, hogy elődeim bennrekedt bánatmaradványait is örökre fölszámoltam, hogy tágasabb helye legyen majd az én előre nem látott bánataimnak.

Elérkezett az indulás napja. Búcsúzkodás közben édesanyám azért sírt, hogy a „kisfia” távozik a családból. Én pedig azért könnyeztem, mert őt szenvedni láttam. A kínos perceknek apám vetett véget, mondván „Ne keseregy anyjuk” és egy alkalmas bot segítségével a vállára

1939-ben

emelte a koffert, megfogta a kezemet, hogy induljunk Isten nevével. Az „apostolok lovain” 8 km-t tettünk meg a nagyatádi vasúti állomásig, hova hamarosan bedöcögött a vicinális. Mielőtt a vonatvezető belefűjt volna sárgaréz trombitájába, apám utolsó kérése, illetve figyelmeztetése ez volt: „Vigyázz fiam a becsületedre, nehogy az csorbát szenvedjen! Vigyázz az életed szekerére is, nehogy megrekedjen a sok sok bajjal teletüzdelt élet völgyében. Isten vezéreljen jó fiam!” Megcsókoltuk egymást, miközben a mozdonyvezető füttyentett a gőzsípval és a szerelvény elindult.

Az utazás ideje alatt lelkiszemeimmel már láttam magamat portyázni. Láttam azt, hogyan fogom füzőláncón vezetni a megbilincselte gonosztevőt. Láttam azt is, hogy a tüzről pattant falusi lányok hogyan fognak majd leselkedni utánam a muskátlis ablakok mögöl. Azt azonban akkor még nem láttam, illetve nem tudtam, hogy minden éremnek nem egyforma szép a két oldala.

Mikor Csurgón leszálltam a vonatról négy korombeli legényt pillantottam meg, akik szintén zöldre festett kufferrel a kezükben igyekeztek a kijárat felé. Könnyű volt megállapítanom azt, hogy ők is az államhajójára kapaszkodnak. Ezért együtt indultunk a laktanyába.

Másnap megtörtént a fölszerelésünk. Az én zubbonyomat és nadrágot azelőtt egy kb. 87 kg. testsúlyú törm. viselhette. A köpenyem csukaszürke, a bakancsom felemás, a tábori sapkám pedig — hogy láthassak is valamit a füleim tartották. A tollforgóm pedig csak sejtetni engedte azt, hogy a csonk valamikor a kakas hátulsó fertályán látta meg a napot! Mikor magamra aggattam a kincstári gunyát, úgy néztem ki, mint három bokor fonnyadt saláta a „Kisangyalom”-ban. A következő napokban a szabók úgy nagyjából igazítottak a ruházatunkon. Tudtam azt, hogy a felszerelés azért olyan, mert a vesztett háború után nálunk a szegénység még akkor is úgy burjánzott, mint esős időben a gaz. Eskütétel, állománybavétel — havi 42.000 K. havizsold — után szeptember 10-én bevonultunk a szekszárdi próbacsendőr iskolába. Ott vitéz Szentpétery János szds. volt a parancsnok. Egy „Polgári Olvasókör”-nek a táncterme volt a szálláskörletünk. Mosakodás az udvaron, — télen is — derékig levetközve. Az étkezésünk nagyon silány volt. Hetenkint csak kétszer kaptunk kevés húst, miért is nagyon el voltunk keseredve. Ezért a parancsnokunk — saját felelősségére — egy ottani földbirtokosnak kiadott bennünket egy hétre, — fizetés ellenében — szőlőt szüretelni. Utána följavult a kosztunk.

Ami a fegyelmet illeti, nagyon szigorú és főként kemény volt. Három hónap elteltével ezeket is már úgy megszoktuk, mint cigány lova az ütlegelést. Fentor János szkv. volt az egyesikiképző és a „sulykoló” segédoktatónk. Ő az I. Világháborúból mint örm. tért haza. Hat háborús kitüntetés ragyogott a zubbonyán. „Bigóc”-nak nevezett bennünket, de csak akkor, ha jó kedvében volt. Sok alkalommal így szólt hozzánk: Tudom, hogy nehezteltek rám, mert szigorú vagyok hozzátok. Ez csak azért van, hogy jó csendőrök és szívós katonái legyetek a mi drága magyar hazánknak, melyet igazságtalanul megcsonkítottak.

Ígéretemhez híven, minden vasárnap írtam levelet a szüleimnek is. Mindig csak a meztelen igazságot. Leveleimre édesanyám szokott válaszolni. Ezekből a levelekből még csak véletlenül se maradhatott volna ki, hogy: hát miért is mentél el hazulról kisfiam? November második felében meglátogatott a nagynéném, édesanyám huga. Határtalan volt az örömünk. Amikor pedig az „inyenc” falatokat megláttam, „kinigli” nyulat lehetett volna velem fogatni. (Egy kisebb fehér cipő, két-két pirosra sült kacsa, csirke, káposztás és túrós-rétes, zsíros pogácsa, mazsolás és csokoládés kuglóf és egy üveg pörgetett méz.)

Mint ahogyan az a katonaságnál is szokásban volt, mi is négyen voltunk „jó cimborák”. Ezért őket is megkínáltam. Négyünknek a „hazai”-ból, a fele, fele csak annyi volt, mint bikának egy krumpli. Mielőtt a nagynénémet lekísértem volna a vasútállomásra, a maradékot a két ablak közé tettem, hogy azok hideg helyen legyenek. A tésztaféleségeket és a mézet pedig a kufferbe helyeztem el. A vasútállomásról 23 h-kor tértem vissza. A szárnyasaim eltűntek az ablakból. Ez olyan hatással volt reám, hogy nem bírtam elaludni. Reggel kérdeztem a cimboráktól, hogy tudnak-e valamit a szárnyasok eltűnéséről, de azok olyan bánatos arcot vágtak, hogy őket már jobban kezdtem sajnálni, mint inyenc falataimat.

Jelenteni akartam az esetet. A cimborák azonban lebeszéltek azzal, hogy ha az ügy kiderítetlen marad, akkor egy az egészért — az egész egyért alapon, egy bizonyos ideig szenvedni fogunk mindnyájan a gyakorló-téren. Ezért nem tettem jelentést.

Csigalassúsággal közeledett a „Nagy nap” is. Előtte vagy 5-6 nappal a Fentor szkv. ezt mondta nekem: Megmondom neked, te elsőszárnytisztos „bigóc”, hogy a vizsga napjára kaptok egy rend új ruhát, a zubbony gallérján két krumpli virággal. Jutalomképpen pedig kimaradt reggelig. Erről azonban nem szabad tudni senkinek sem. Hát a penész evett volna-e meg, ha ezt nem mondhattam volna el a cimboráknak? Erre megállapodtunk abban, hogy a Korona szálloda éttermében, egy kiadós vacsora elfogyasztása után búcsúzzunk majd el egymástól.

Elérkezett a nagy nap! Már nem tartottunk igényt a kincstári vacsorára. A már írt helyen, a „Fáraó nemzetsége” közelében foglaltunk asztalt. Nyomban ott termett a borfiú is. Egy palack szekszárdi vörös és egy üveg szódavíz — rendelkezett az egyik cimborára. Velünk pedig közölte, hogy elmegy telefonálni. Néhány perc múlva vissza is érkezett. Töltöttünk a poharakba, ki-ki az ízlése szerint, koccintottunk és egyből úgy lenyeltük a nedüt mint a „gém a békát”. Utána én kezdtem böngészni az étlapot. Annak azonban a közepéig sem értem, mikor az asztalunknál termett az éthordó pincér. Egyik kezében az ovális ezüst tálon egy hatalmas sült kacsa és egy kiadós sült csirke. A másik kezében szintén egy tál, megrakva krumpli és párolt káposzta köritéssel. Akkor még „ibolyakék” fogalmam sem volt a nyomozáshoz, de a szárnyasok „berapultása” nyomban kiderítette a sérelmemre elkövetett — hogy úgy mondjam — tulajdon elleni kihágás tetteit.

Nem akartam ünnepontó lenni, de a vacsora elfogyasztása után

mégis megszólaltam. — Nem haragszom rátok, kezdtem, de megmondhattátok volna. Egyébként szeretném tudni, hogy miért cselekedtétek ezt velem, no meg hogy hol fogyasztottátok el a szárnyasokat? — Szégyenlem magam Gyuri, — szólta a Harmath cimborá — én voltam az értelmi szerző. Ők ketten igyekeztek engem lebeszélni, de én nem tágitottam. Nem pedig azért, mert én éreztem azt, hogy a távolléted alatt, de rajtunk kívül valamelyik bajtársunk azt találja hinni, hogy a kacska az egy trombita, a csirke pedig egy szájharmonika és csak úgy kíváncsiságból „megfűjja” azokat. Ezt megelőzve, takarodó után azokat mi fogyasztottuk el a W.C.-ben. Mentségünkre legyen mondva — kenyér nélkül. Nem akartuk megmondani, csak majd akkor, ha viszonzni tudjuk, s annak most jött el az ideje. Ezért bocsánatot kérünk tőled és ma este légy nemcsak jó bajtársunk, hanem a mi szívből szeretett vendégünk is, Gyuri.

Mi sem természetesebb, mire a harmadik palack is kiürült, szent lett a béke. Akkor még egyikünk se volt amolyan „sej nagy borívó”, ezért már éreztük, hogy jól kezd hozzánk férközni a „bogyólé”. Nehogy kitörjön belőlünk a somogyi virtus, valamint azért is, nehogy gyűrött arccal vonuljunk be az örsünkre, indítványomra kivontuk személyünket a még ottmaradt vendégek dicső fényköréből és 24 h-kor már szálláskörletünkben — de ott már utoljára — pihenőre tértünk.

1924. szeptember 11-én bevonultam a nagyon forgalmas, 14 fős szigetvári örsre. Az öpk., valamint az idősebb bajtársak Erdély szülőttei voltak, míg nekünk fiataloknak Somogyországban ringott a bölcsőnk. Jó, szép és bajtársias volt ott az élet.

10 napi szabadságom lejártá után kezdetét vette a hön óhajtott, sok oldalú, nem egyszer nagyon nehéz közbiztonsági szolgálat.

Mindenkor, esőben, sárban, hóban, fagyban, vasár- és ünnepnapon örömmel mentem szolgálatba. Ezzel szemben a magánéletemben többször több volt az „öröm” mint az öröm. Ennek ellenére, ha újra kezdeném az életemet, ismét azt tenném, amit annak idején tettem. Még most is — 75 éves koromban — köszönöm az Istennek, hogy örködhettem a becsületes emberek testi épsége, élete fölött. Ezt pedig még soha, senki előtt nem tagadtam, sőt dicsekszem vele, míg élek.

Volt úgy is, hogy neheznek éreztem az életemet, de még akkor is szemébe nevettem a haragos sorsnak, mert azért, úgy néha, néha szép volt az én életem is. Most azonban már olyan, mint a tavaszi varjúkárogás, mint a cigánymuzsika hajnal felé.

Végül azonban az átportyázott tizennégy tél hidege kikezdte a váll és térd izuleteimet. Ezért 1939 után a számvívő tanfolyam elvégzése, valamint a Technológián végzett szakvizsgáim után — bőr, textil, fém, fa-ismeretek, a csendőrségi felszerelési anyagraktárhoz helyeztek át. A kegyetlen sors folytán 1944-ben az anyagraktár három részlegre oszlott. Én a törzs részleggel Drezdába irányítva próbáltuk a még meglévő anyagot megmenteni, abban a hitben, hogy arra még szükségünk lesz. Drezdából a vasúti szerelvények torlódása miatt Meissen-be lettünk irányítva, hol szerelvényünket egy csonka vágányra tolták ki. Mi pedig

ahhoz közel, egy magaslaton épült iskolában szállásoltuk be magunkat. Naponta onnan jártunk le a vagonokban tárolt anyagot mozgatni.

Közvetlen egy gyalogút mellett, amelyen le is föl szoktunk közlekedni, egy dróthálóval körülkerített villában 10-12 francia tisztet őrzött néhány rokkant SS katona. Néha adtunk nekik a kerítésen át néhány cigarettát, míg a géppisztolyos őr észre nem vette.

1945. február 14-én néma csendben ünnepeltük meg az utolsó Csendőrnapot. Ennek a napnak az éjjelén történt, hogy a szövetségesek olyan kegyetlen légi-támadást zúdítottak Drezdára, hogy az épületek romjai még június 11-én is lánggal égtek. Ezt menekülésem közben láttam. Május 3-án Meissen város katonai parancsnoka közölte velünk, hogy ő elhagyja a várost, mi pedig cselekedjünk saját belátásunk szerint. Parancsnokunk engedélyével egy törzstiszt a felnőtt fiával, egy főtiszt a családjával és egy őrmester bajtársunkkal elváltak tőlünk. Mi többiek a sorsra bíztuk magunkat.

Május 6-án az oroszok elfoglalták Meissent. Nagy tivornya közepette, egy díszbokrokkal beültetett parkban megrendezték a felszabadító „szabad szerelmet”. A délutáni órákban, az iskola udvarán azon tünődtem, hogy ugyan él-e otthon a családom, valamint fel és lemenő ágbeli rokonaim. Ha igen, ugyan látom-e még valaha őket? Tünődéseim közben, mint derült égből a villám, harsogott felém oroszul „föl a kezekkel”! A domboldalból egy szds. és négy katona jött felém. A szds. szólt hozzám valamit, mire én — miután az I. és II. elemiben horvátul tanultam — horvátul válaszoltam, hogy nem értem, mit mond. Erre az egyik katona horvátul adta tudtomra, hogy az iskola általuk körül van kerítve, s mondjam meg a többieknek is, hogy foglyok vagyunk. Erre mi — ellenszegülés nélkül, mi mást is tehattünk volna — megadtuk magunkat. Ezzel azután a mi hajónk is törést szenvedett, mielőtt partot érhetett volna. Mivel mi az oroszok felvonulási útjától távoztunk, később megkérdeztem a horvátul beszélő katonától, hogy tudták meg, hogy mi itt vagyunk. Az mosolyogva válaszolta, hogy azoktól a fogoly francia tisztektől, kiknek cigarettát dobáltunk. Utána tehermentesítettek bennünket az értéktárgyainktól, s lekísértek az Elba folyóhoz, hol egy törzstiszt a horvátul beszélő katona és az én tolmácsolásommal kikérdezett bennünket. Közben besötétedett, s annak leple alatt egy alkalmas helyen leléptem tőlük.

Hogy többi bajtársaimnak mi lett a sorsa, arról mit sem tudok. Csak mikor már hazavergődtem, tudtam meg, hogy az anyagraktár parancsnokát, tekintve korát, szív és asztma betegségét, szabadon bocsátották. Augusztus 15-én, Budán a Győri úton fölkerestem. Ő már akkor csak egy élő halott volt. Mikor fekvő helyzetében megismert, átölelte a nyakamat és megcsókolt, de szólni már nem tudott.

Istennek legyen örök hála, épségben találtam meg a családomat és összes rokonaimat is. Mikor kipihentem az átélt izgalmakat és a hosszú út fáradalmait, leutaztam Somogyba az édesanyámhoz. (Édesapám már nem élt. Ő a háború alatt, a jugoszláv határon, aknára lépett és az ölte meg.) Határtalan örömünk után anyám azt mondta:

„Bár törést szenvedett a hajód, de azért ne búsulj kisfiam. Maradj továbbra is olyan becsületes, mint amilyen eddig voltál, akkor megsegít a jó Isten!”

Záradékol még annyit, hogy mi négyen a volt „cimborák”: Kovács György II, Harmath Ferenc, Pintér János és Igali Ferenc egy bizonyos ideig leveleztünk egymással. A továbbiak során azonban az idő és a távolság elhomályosította a már megfakult emlékeket. A régi baráti kapcsolatokból csak a ködbe tűnt emlékek és a lelkiismeretfurdalás maradt meg. Én sohase találkoztam egyikükkel sem és miután már Kanadában élek a mai napig se tudom azt, hogy élnek-e még, vagy talán már ők is kidőltek sorainkból.

A „Magyar a Magyarért Egyesület” egyik ünnepélyének szereplői Stuttgartban. Baloldalon: Bogár Andorné, jobboldalon: Bogár Andor törm. az Egyesület elnöke.

Bogár Andor

A stuttgarti Magyar a Magyarért Egyesület, 1950-1958

A II. Világháború vége minket is Nyugaton talált és 1946 augusztus havában Bajorországból átköltöztünk Stuttgart mellé (Württ.) Degerlochba. Hamarosan tagjai lettünk az YMCA keresztény ifjúsági világmozgalom stuttgarti egyesületének és résztvettünk több kiránduláson és összejövetelen. 1950-ben az YMCA saját helyiségében, a helybeli magyarok bevonásával és azok részére „Március 15-iki Ünnepélyt”-t rendezett, mely sajnos deficittel végződött. Látván, hogy senkise hajlandó

kifizetni a költségeket, elhatároztam, hogy műsoros tea-estet rendezünk és kifizetjük az adósságot. Szalay elnök közbenjárására megkaptuk a termét, teljes felszereléssel, felkértem művészeket ének- és zongoraszámokra, valamint az asszonyokat sütemény és tea készítésére.

A jelzett időre megérkeztek a művészek, együtt volt a közönség, lement a műsor és az est várakozáson felüli sikerrel végződött. A teremdíjat, az úti és ellátási költségeket a korábbi adóssággal együtt kifizettük és még kb. 20 DM maradt is az YMCA pénztárában. Az est sikerén felbuzdulva többen kértek rá, hogy szervezzek meg egy magyar egyesületet. Több honfitársam unszolására 1951-ben, egyszer a r. k. magyar szentmise után Stuttgartban az egyik vendéglő termében összejöttünk, melynek eredménye az volt, hogy a Karácsonyt már együtt töltöttük. Ezen alkalommal felhívtam honfitársaim figyelmét, hogy szervezkednünk kell: nevezetesen vezetőségre, költségvetésre, tagdíj bevezetésére van szükség, melyből a postai és egyéb kiadásokat fedezhetjük. Egyhangúlag engem választottak meg az egyesülés vezetőjének, majd jöttek a vezetőségi tagok.

1952. március 15-ére megalakítottuk a „Magyar a Magyarért Egyesület”-et, elkészültek az alapszabályok is. Az Egyesület célja: erkölcsi és anyagi alapon segítséget nyújtani rászoruló honfitársainknak. Közel 300-an indultunk meg. Tagdíj 50 pfennig, melynek beszédését a pénztáros kötelességévé tettük. Ezután az asszonyok, — feleségem Bogár Andornéval együtt — elkezdtek a magyar ruhák, nemzeti viseletünk varrását.

Ugyanezen év májusában, a Ludwigsburg-i katonai temetőben, hol több tüzér bajtársunk is alussza örök álmát, Hősök napját rendeztünk. Megelőzően már a temető gondnokságtól megkaptam az ottnyugvó magyar katonák adatait és azokat a sírokról készült fényképekkel együtt elküldöttem a budapesti Vöröskeresztnek. Kispestről, Pestszenterzsébetről jelentkeztek utána érdeklődők. Megindult a magyar iskolák támogatása is. A Bauschlott-i magyar iskolának asztalokat, padokat és székeket gyűjtöttünk össze, valamint pénzgyűjtemények is voltak.

Rendeztünk húsvéti, Mikulás és karácsonyi ünnepélyeket, s v. Petrasovics Miklós motorkerékpárjával segített ajándékokat vinni a szegényebb gyermekeknek. Feleségem előljárt a kapcsolatot felvenni a Stuttgartban működő német és amerikai asszonyok klubjával, a Charitas-sal, az Evangélikus Szociális Hivatallal. Egy alkalommal Dr. Ordódyné közvetítésével hollandiai asszonyoktól kaptunk szétosztásra gyermekek részére csomagokat. Viszonzásul mi is küldöttünk nekik „Apró magyarok nemzeti öltönyben” fényképeket.

1953. március 15-én egyesületünket bejelentettük a helybeli illetékes hatóságnál, hol „Verband Ungar für Ungar e.V.” név alatt kaptunk működési engedélyt és elismerést. Mind a helyi, mind a magyar újságok foglalkoztak akkor működésünkkel. Céлом az volt, hogy a stuttgarti tartományi Népjóléti Minisztériumon keresztül erősebbre szervezzem az egyesületet. Működési területünk lassan elérte Ludwigsburg, Nürtin-

gen, Bietigheim, Böblingen, Sindelfingen s más környékbeli falukat is, ahol csak segítséget tudtunk nyújtani.

Pünkösöd napján történt, hogy Degerloch-i egyszobás lakásunkba kopogtatott be egy szerencsétlen, bőrig ázott magyar család két kis leánykával. Elláttuk őket, majd a stuttgarti magyar lelkészhez vittem hogy a Caritas gondoskodhasson róluk.

1954-ben, Degerlochban az ottani postás, aki 1952-ben szabadult orosz fogságból, átadta több kb. 39 még ott szenvedő magyar fogolytársra címét, többek között Siprák László orgy., annak idején szakpk-om Szegeden, címét. Neveiket azonnal küldtem a budapesti Vöröskeresztnek.

Megtudtuk, hogy Székács József zls. Jugoszláviában szenved, életfogytiglanra ítélve. Adenauer kancellárnak küldtünk folyamodványt ügyében, közbelépését kérve, de sajnos eredménytelen maradt. Sikerült azonban neki 5 kg. csomagot elküldeni és Édesanyját értesítettem fia helyzetéről. Mentek Magyarországra is élelmiszerek, ruhanemű a Nyugatnémetországi Charitason keresztül és Rábasömjénbe, Gyöngyösre miseruhák.

Közben az Egyesület élete zajlott tovább, s Anna-, szüreti-bálakat és Borbála estet rendeztünk, hogy alapot adjunk annak működéséhez. Magyarországról is fordultak hozzánk segítségért és kérésüket több esetben sikerrel intéztük el a Charitason keresztül.

Megismertek bennünket és az elismerés is megnyilatkozott. Fekete Sándor, a Magyar Nők Lapja szerkesztője, kihez egyik ünnepélyünk beszámolóját küldtem el leközlésre, megnyugtatót, hogy „lelkességünk és nemes szándékaink eredményezte munkát megérti és azt folytatnunk kell tovább idealizmussal.”

Ugyancsak elismerőleg ír munkánkról Dr. Ádám György németországi katolikus főlelkész Münchenből, mikor megdicséri Szt. István napi ünnepélyünk műsorát és nyugtázza „az igen szép és örvendetes karitatív segítséget” és további munkára buzdít.

1955 a legnehezebb évünk volt, mert pereskedés sok időt és energiát vett el tőlünk. 1956-ban a mi egyesületünk is kivette részét nemzetünk fölkelésében a szabadságért. A tényeket megörökítő jegyzőkönyveket Múzeumunknak adtam át 1975-ben. 1956. november 20-tól december 8-ig 528 magyar menekültet indítottak útba Ausztriából az írországi Knockal-Isheen, Limerick táborba, akik ott előre nem látott mostoha körülményekkel találták magukat szembe. Panaszos levelük vétele után 1957. március 25-én a bonni szövetséges minisztériumhoz fordultunk visszahozataluk érdekében. Ügyük végleges elintézéséről nincs tudomásom. Erőnköz képest mindent megpróbáltunk, hogy honfitársaink sorsán könnyítsünk, s úgy érzem, hogy Istennek fogadott kötelezettségemnek, hogy embertársaimon önzetlenül segítsek: eleget tettem.

A Szentatya 1956. szeptember 13-án kelt emléklapon adta apostoli áldását és a teljes búcsú kegyelmét működésemmel kapcsolatban.

Ennek ellenére mégis kaptam támadásokat is, melyek arra indítottak, hogy felszámoljam az egyesületet. Mikor 1958-ban munkahelyem megváltozott és a Firm Gustav Epple nagy építkezési céghez kerültem

és vidékre helyeztek útépitéshez raktárosnak, havonta csak egyszer jártam haza. Így azután július hóban a vezetőség, illetve a bizottmányi tagok beleegyezésével lejelentettem az egyesületet. A még birtokomban lévő működésünkre vonatkozó adatokat ugyancsak szeretném majd alkalmilag a Múzeumban elhelyezni.

Dorogi János

Csendőr-napra

(Részletek a szónok Sydney-ben (N.S.W., Australia), 1977.V.14-én a Csendőr-napi megemlékezés alkalmával elmondott beszédéből.)

... Ma este ismét összejöttünk, hogy megünnepeljük a Csendőrnapot. Szerte a szabad világban, az emigrációban, amerre csendőrök élnek, ezt a napot a régi hagyományokhoz híven a megemlékezésnek szentelik. Felelevenítik a csendőrség történetét, kegyelettel adóznak a szolgálatteljesítés közben életüket vesztett, a harctereken hősi halált halt vagy a kommunista börtönökben halálra kínzott, mártírhalált halt bajtársaiknak. Megemlékezésemben szeretném én is röviden ismertetni a m. kir. Csendőrség történetét és annak létrehozását. Az 1848-49-es szabadságharc leverése után osztrák zsandárezredek állítottak fel Magyarországon idegen parancsnokokkal és természetesen német hivatalos nyelvvél. Az elnyomatás idején, a Bach korszakban ezeknek feladata elsősorban politikai volt, mert hiszen a zsandár ezredek az osztrák Honvédelmi és Belügyminisztériumoknak voltak alárendelve.

Az 1867-es kiegyezés eredményeképpen királyi rendelet megszüntette Magyarországon az osztrák zsandárságot és helyette a közbiztonsági szolgálat ellátására az anyaországban a megyei pandurságot Erdélyben pedig az Erdélyi Csendőrséget szervezték meg magyar hivatalos nyelvvél. A megyei pandurságok azonban területhez kötöttségük folytán nem tudtak hivatásuknak kellőképp eleget tenni. A betyárok, szegénylegények kezdtek az országban elszaporodni. A pandurok, ha netán nyomon üldözték is a betyárt, nem mindig tudták elfogni, mert az közben más megye területére lépett át, ahová nem volt szabad követniök. Így a köz- és a vagyonbiztonsági helyzet napról napra romlott.

A M. Kir. Csendőrséget az 1881. évi II. és III. t.c.-kel hozták létre, melyek a csendőrség állományának kiegészítéséről, a közbiztonsági szolgálata megszervezéséről és nyugdíj-igényéről szólnak. Így végre egy egységes, központi vezetés alatt megalakult egy közbiztonsági testület, mely a rábizott feladatoknak várakozáson felül megfelelt. Az országban a betyárvilágot teljesen és véglegesen felszámolta, a vidéken teljes nyugalmat és elsőrendű biztonsági állapotot teremtett.

A csendőrség az I. Világháború után fejlődött igen szépen ki. A külső szolgálatban a gyalogos és lovas járőrökön kívül megjelentek a kerékpáros, motorkerékpáros, gépkocsizó és vonatellenőrző járőrök. Minden csendőrkerület székhelyén nyomozó alosztály működött, és félvélenkint

kiadták a „Nyomozati Értesítőt”, mely magában foglalta az ország egész területén kiadott bűnügyi körözéseket.

A magyar törvényhozás február 14-ét Csendőrnappá nyilvánította és ez a nap szolgálatmentes nap volt. A csendőrök díszbe öltözve istentiszteleteken vettek részt, majd utána díszbédeken a legeldugottabb havasi őrsöktől az ország fővárosáig.

A II. Világháború ráncszakadt vérzivatarába a m.kir. Honvédséggel együtt a m.kir. Csendőrség is vállvetve harcolt, hogy feltartóztassa az országra zúduló ellenség tömegeit. Majd később Budapest, illetve Buda ostrománál harcoltak emberfeletti hősiességgel. A budai vár tömegsíraiban közel 3,000 csendőr alussza örök álmát. A csendőrség létszáma 1944 nyarán 22,000 fő volt, mely 1945. március 15-ére 11,000 főre apadt. A többi elesett, fogságba került, vagy eltűnt a frontokon. Köztudomású, hogy a II. Világháború végén a csendőrséget az ország új kormánya feloszlatta, tagjait pedig példátlan üldözéssel pusztították. Az ok az 1921. évi III. t.c. volt, mely Magyarországon bűnnek nyilvánította a kommunista szervezkedéseket. Ezt a törvényt a többiekkel együtt a csendőrség maradéktalanul végrehajtotta. 1945 és 1949 között az otthoni rendszer a szovjet csapatok támogatásával kb. 5,000 csendőrt végeztetett ki háborús és népellenes bűncselekmények vádjával, sok ezret pedig elhurcoltak szibériai fogságba, életfogytiglani kényszermunkára ítélve.

Ma az emigrációban talán 1,000 volt csendőr él három világrész negyven országában elszórva. Túlnyomó részük bizony már elmúlt 60 éves és számuk napról napra fogy. A legtöbben megtalálták új hazájukban az anyagi boldogulás útját, letelepedtek, új otthont alapítottak, gyerekeiket fölnevelték, iskoláztatták és sokan közülök állami és egyéb állásban megbecsült polgárai befogadó országuknak.

Ez az alig 5%-a a hajdani testületnek, alig ezer fő, ápolja a volt m.kir. Csendőrség szolgálati ideáljait, őrzi a csendőr szellemet, tartja egymással az összeköttetést a MKCsBK-n keresztül, segíti anyagilag az idős, beteg bajtársakat és hozzátartozóikat az özvegyeket és árvákat is. Kanadában létesítettek egy ún. „eszmei” Csendőr laktanyát, múzeumot, levéltárat és könyvtárat is. Ez az intézmény nekünk felbecsülhetetlen történelmi értékeket őriz meg az elkallódástól a jövő nemzedék számára.

Tudjuk mindnyájan nagyon jól, hogy idegenben sodorva, hazáját kényszerből elhagyva, a letelepedés gondjaival küzködve nem könnyű dolog az embernek magyarságát megőrizni és megtartani. Ismerünk bizonyára mindannyian olyan magyarokat, akiket az itteni pénzütemi hajszája, az ún. magas életszínvonal minél magasabb elérésének lehetősége megfosztott minden nemzeti vagy közösségi érzéstől és már az ősi nyelvet, a magyart sem szívesen beszélik. A m.kir. Csendőrség volt tagjai ezen a téren is példaképet mutatnak. Elsők között voltak, akik megalakították a MKCsBK-t és kiadták a Bajtársi Levél cím alatt tájékoztatójukat. A csendőr becsület az idegenben is megállta a helyét. Munkájuk, pontosságuk s főleg megbízhatóságuk révén mindenütt ki-tüntek az átlagból, akár bányában, gyárban, vagy irodai munkában

keresték boldogulásuk útját. Nem szégyenlik és nem tagadják meg a múltjukat.

Az idő sajnos, felettük is eljár, s soraik egyre fogynak, ritkulnak. A bajtársi szellem, a testületi érzés azonban az idő múlásával se csökken közöttük és évről évre, öszülő fejjel újra összejönnek évente megünne-pelni a Csendőr-napot, elbeszélgetni egy-két pohár bor mellett és lélekben lehajtott fejjel gondolni azokra a bajtársakra, akik hősi halált haltak, mártírhalált szenvedtek, vagy idegenbe kényszerültek az elmúlt év-tizedek során. Én, mint csendőrbárát büszke vagyok arra, hogy itt lehetek köztetek, együtt ünnepelehetek Veletek és szólhattam egy pár szót Hozzatok.

Kedves Csendőr bajtársaim, befejezésül csak azt kívánom Nektek, hogy tartsátok meg továbbra is azt a jó bajtársi szellemet és közösségi érzést, ami annyira jellemez Benneteket és hogy Isten segítségével négy év múlva együtt ünnepelehesük meg a m.kir. Csendőrség alapításá-nak 100. évfordulóját, hogy ott elmondhassátok, hogy megtettétek a kötelességteket otthon is és az emigrációban is: Hiven, Becsülettel és Vitézül!

Flórián Gyuláné

Kis gondolatok a régi időkől

Fiatal csendőr menyasszonya vagy? Ez nem játék kislány! itt aztán helyt kell állni! meggondoltad jól? Vagy nem tudod minek mész neki? — Jobb így: várj csak türelmesen, sorjában jön minden. Egyelőre várd meg, míg a vőlegényed 28 éves lesz, akkor be fogja adni a nősülési kérvényt. Az még majdnem két év. Hát aztán! Addig örülj minden levélnek ami jön. Örülj minden sikerült szabadnapjának, vagy órájának, amikor meglátogathat. Mit csinálj addig? Ó, hát csak találsz tennivalót, hogy az idő menjen? Hímezd a kelengyédet, legyen mindenből rendesen, mert kivizsgálják ám! Csinálhatsz mindent, amit csak akarsz, de otthon kell maradnod a mama szoknyája mellett (nehogy szó érhesse a ház elejét). Aki szeret otthon élni, az boldog és szerencsés, mert a vőlegény vagy a mama nélkül úgysem mehetsz sehová. Nem is akarsz? Akkor jól van.

Nyári szünet is jár a vőlegényednek. Akkor utazhatsz is vele, persze egyik kis hugod kíséretében (nehogy szó érhesse a ház elejét). Meglátogathatod a vőlegény szüleit és a szülőfaluját. Szeretnek és szívesek. Amerre mész megcsodálnak és mosolyognak. Jól van, jól . . . ,de azért kiérezheted, hogy mit gondolnak, mit éreznek. Hogy a vőlegényed nősülhetne a saját falujából. Azt jobban szeretnék. Nem számít. Hiszen nem mondja szemtől szembe senki. Szeretnétek talán Pestet megnézni, kis kiruccanás? Igen, de a kishugodat csak a körhinta meg az Állatkert érdekli. Azután a vőlegényed újra bevonul. Olyan a beosztása, hogy mindig megy. Utazik és járja az országot. Te pedig otthon ülsz a szobában, vagy az udvaron. Jó szerencse, hogy nem vagy olyan buta, hogy a

margarétát csipegessed: szeret, vagy nem szeret, vagy hogy: jön levél vagy nem jön levél. A virág szirma nem mindig páratlan.

No kislány, ugye hogy repülnek az évek? Látod a vőlegényed már összegezi az adatokat. Van-e pénzed a takarékbán? Van-e önálló kereset-hez tudásod, vagy varró iparod? Milyen anyagi helyzetben élnek a szüleid? Van-e bútorod, kelengyéd? Van-e erkölcsi bizonyítványod a paptól és a jegyzőtől? Van. Akkor semmi hiba. Bemegy a kérvény. Hogy mikor jön ki a házassági engedély? Ez egy balga kérdés. Ha mégis tudni akarod, ha a megengedett létszám betelt. Ha eggyel fogy a nősök száma, akkor egy nőszülhet. Mit mondasz, hogy a te vőlegényed száma 83-ik? Hát aztán? Ha majd 82 elfogy, akkor rajtatok van a sor.

Milyen jó, hogy rajtad kívül még két csendőrmenyasszony van a faluban. Társaid a reményteljes várakozásban. Ők is kapnak leveleket, büszkék rá. Te nem mutatod a leveleidet, csak összerakod és minden hónap eredményét szalaggal átkötöd.

Szalad ám az idő! Már három éve, hogy bement a kérvény. Bizony jobb ilyesmit nem előre tudni. Ebben egyetérték veled. Látod a türelem rózsát terem. Itt a vőlegény, az éjjelizene és az engedély. Minden jó ha a vége jó! Tévedsz kislány, mert ez csak a kezdete az igazi csendőr-asszony sorsnak.

De jó, hogy ilyen közel van a lakás a Böszörményi úti csendőrlakta-nyához. Majdnem odalátsz, ahol az urad dolgozik. Csakhogy ez nem teérte van ám így, hanem hogy éjjel nappal készen találják az indítás-hoz. Az első eljegyzési évforduló. Hogy ragyog a szemed. Azzal búcsúzol az uradtól, hogy este együtt ünnepeltek. Egész nap teszel, veszel, csinó-sítod a lakást és magadat. Jó vacsorát csinálsz. Töltött paprika februarban kivételes. Egy kis torta, az asztalon virág. Csöngetés az ajtón. Itthon hagyta volna talán a lakáskulcsot? Ajtót nyit szélesen és boldo-gan: egy csendőr társa lép be, meglepetten nézi az asztalt és téged, félve kap a szóhoz: „Az alhadnagy úr sajnálattal üzeni, hogy szolgálati ügyben elutazik néhány napra. Nincs ideje személyesen megmondani.” No no fiatal-asszony, miért jössz indulatba ilyen csekélységen? Látod kiloccsant az a szép étel ahogy félrelökted.

Aztán az a húsvéti körmenet. Új ruhát varrtál magadnak. Milyen szép így, együttörülni a feltámadásnak. Mi az már megint? Miért karolsz az urad karjába? Ez nem illik körmeneten. Félsz? Egyenruhás közeledik felétek . . . megáll mögöttetek és súg . . . Ez a sorsod fiatalasszony. Folytasd a körmenetet egyedül. No no csak nem könnyezel? Föltámadást ünneplünk.

Látod, évek során megtanulod, hogy nem lehet minden kicsiségen problémázni. A csendőrasszony kemény, mint az acél. Egyedül őrzi az otthont, míg a csendőr őrzi mindenkiét. Egyedül rendezi a téli tüzelőjét, míg a csendőr rendezi mindenki ügyes-bajos dolgát. Egyedül van, ha beteg, egyedül, ha vidám, vagy szomorú. Egyedül van, ha eljön a szülés pillanata. Azalatt a csendőr készen van mindenkin segíteni. Egye-dül virraszt gyermekei fölött, míg a csendőr virraszt mindenki álmán.

Érted most már mire vállalkoztál? A te sorsod egészen más mint a

többi asszony sorsa. Te csendőrtárs vagy először és csak másodsorban feleség. A te kötelességed a szilárd kiegyensúlyozott otthon és a családi-kör megteremtése. Apró-cseprő családi problémákkal meg ne terheld. Ha kilép az otthonotok küszöbén, vigyázz, hogy visszafelé semmi gondja ne legyen. „Egész testtel és lélekkel végezhesse komoly munkáját a közért.”

Ugye érzed, hogy jó munkát végeztél? No no, eszedbe ne jusson köszönetet várni. A csendőrnek se köszön meg soha senki semmit. A Csendőr és Társa csak a kötelességét végezte, annyi az egész.

Bihari Bűnlátó

Örökségünk és a fiatalok

Nagy problémánk nekünk, idősebb korosztálynak, hogy magyar örökségünket hogyan adjuk át a fiataloknak és olyan fiataloknak ad-hassuk át, akik képesek azt átvenni, akarják továbbvinni és felhasználni is tudják. Mindenekelőtt szükségét érzem kihangsúlyozni, hogy politikai pártnak sohasem voltam tagja és így természetes, hogy otthon nem is politizáltam. Az én politikai nézetem és meggyőződésesem egyszer és mindenkorra: az Isten, a Haza és népünk érdekeinek szolgálata, mely felfogásomat a kötelező választások idején minden alkalommal kifejezésre is juttattam.

Bejelenteni kívánom azt is, hogy miután tényleges szolgálatom idején politikai ügyek felderítésével és kezelésével is foglalkoztam, a közügyek intézésével, a pártpolitika sok csinjával binjával beható kapcsolatba kerültem. Ugyanakkor itt kint az emigrációban is résen állok és nyitva tartom a szememet s így felkészülve érzem magam, hogy nézeteimet előadjam.

1. Csendőrségi ifjúságunk.

A II. Világháború befejezése, testületünk feloszlása és az ezzel járó kényszerű emigrációnk megkezdése óta 32 év telt el. Részünkre ez azt is jelenti, hogy nekünk, volt csendőröknek csendőrifjúságunk ma már egyáltalán nincsen és a jelenlegi politikai helyzetet tekintve a jövőben sem várható. A mi legfiatalabb bajtársaink is, akik a múltban csak próbacsendőr, vagy csendőr-szakaszvezető rf-ban szolgáltak ma már 60 év körüli személyek. A felrissítés és utánpótlás egyszerűen lehetetlen. Az idősebb bajtársainkat nem vádolhatjuk a próbálkozások elmulasztásáért. Ők a pótlás érdekében sok mindent megtettek, még ún. csendőr-sarjakat is avattak, de ez sem oldotta meg a problémánkat. Ahhoz ugyanis, hogy valaki képzett, használható és jó csendőr legyen hosszú szolgálati évek, a vezetői állások betöltéséhez pedig évtizedek tapasztalata is szükséges. Ilyen kiképzési lehetőség pedig a mi részünkre nem hogy odahaza, de az emigrációban sem adatik meg. Jóhírnevünk fenn-tartása és csendőrhagyományaink továbbadása érdekében azonban reményeinket feladnunk nem szabad. Tudjuk, hogy bajtársaink többsége

családos, gyermekeik vannak, sőt azoknak már leszármozottai is, kiket érdekel a szülők, nagyszülők és sok esetben a dédszülők sorsa.

Fel kell világosítanunk tehát a leszármazottakat, s ehhez anyagi segítséget is adjunk. Ismertessük múltunkat, szokásainkat, hagyományainkat minél gyakrabban. Kiemelkedőbb eseményeket foglaljunk írásba, örizzük meg a korabeli fényképeket, emlékeket. Mindegyikhez fűzzünk hozzá személyi adatokat. Tudjuk ugyanis, hogy a szó elrepül, de az írás és a fénykép sokáig megmarad. Végeredményben ugyanezt a célt szolgálja az időközönként megjelenő Bajtársi Levél, a már kiadott és még kiadásra kerülő csendőrségi könyv, más vonatkozó magyar témájú könyvek magyar és esetleg angol, vagy más idegen nyelven.

A hagyományok ápolására különösen alkalmas a csendőr zászló. Vanak csoportjaink, hol őrzik még az otthoni zászlót, mely nemzeti ünnepeinken a csendőr-laktanya árbocán lobogott, mások itt készítették el hasonlót és asszonyaink hímezték ki a magyar koronás címet. Ezt a zászlót használják Csendőr-napon, s ez takarja távozó bajtársaink koporsóját. Már most hozzuk tudomásukra, hogy ezt a zászlót majd csendőr fiaink öröklik, s ők is használhatják, mint csendőr-leszármazottak.

Adatokkal és emlékekkel felszerelve csendőrmúltunkat és szép hagyományainkat nemcsak átadhatjuk, de a fiatalok meg is értik, hogy minek mi a jelentősége, érzik, hogy a csendőrvér bennük továbbfolyik s ennek tudata gyökeret és erőt is jelent, nehéz helyzetekben pedig bátorítást.

2. Emigrációs ifjúságunk.

Ha a trianoni országcsönkítést is figyelembe vesszük, láthatjuk, hogy az összmagyarságból ma már csak kétharmada él és küzd a holnapért az anyaországban. Egyharmada pedig a jelenlegi országhatárokon kívül, valamint szétszóródva él szerte a nagyvilágban. Kerek számokban beszélve ez annyit jelent, hogy az ezeréves magyar törzsről kb. 5-6 millió magyar szakadt le. Kis nemzetek életében ez a szám borzasztóan magas és igen súlyos veszteség mind a jelen, mind a jövő számára. A jó reményeinket azonban így sem szabad feladnunk. Mintahogy a történelem folyamán mindig volt fordulat, változás a jövőben bekövetkezhet. Így azután a sok balsors után céltudatos akarattal és kitartó munkával szebb jövőre virradunk. Biztató és kecsegtető jelenség ma már az is, hogy a szétszóródott magyarság — a sok megrázkódtatás után — ismét magára talált. Vallási és más hazafias egyesületekbe tömörült, mely összefogásokban nemcsak a hagyományokhoz következetesen ragaszkodó idősebb korosztály, de biztatásuk és nevelésük folytán megmegtaláljuk a fiatalokat, néha a legfiatalabbakból is.

Szervezett ifjúsági mozgalmaink között kiemelkedik a magyar cserkészlet. Általában mindenütt igen jó eredményeket érnek el a különféle fokú magyar iskolák, s a magyar táncscsoportok. Általános a vélemény, hogy a díszmagyarban, huszárruhában, különböző népviseletekben megjelenő jól mutató és nagyszerűen betanult magyar táncokat magyar zenére bemutató fiataljaink többet alkothatnak ma a magyarság kultúrájának megismertetésében, mint bármely más egyesület. Természetes viszont az is, hogy szép siker eléréséhez a nevelés, a szakszerű

irányítás, a magyar sajtó, a már eddig is megjelent sok-sok szép művészeti és szakkönyvek továbbra is nélkülözhetetlenek maradnak. Így pedig már is ott tartunk, hogy a külföldön élő magyarok — idősebbek és fiatalok egyaránt — nemcsak hogy olvasnak és tanulnak, de ugyanakkor írnak és alkotnak is. Úgy is mondhatjuk tehát, hogy a külföldre szakadt magyarság időben fölébredt, mindent megtesznek, mely a fiatalság tájékoztatását és nevelését szolgálja.

Sokszor kelthet bennünk jó érzést az is, hogy a hazafias közösségi munkában sokszor beolvadottnak hitt és elveszettnek vélt honfitársaink, sőt olyanok is, akiknél csak az egyik szülő magyar származású, bekapcsolódnak. Büszkeséggel említhetem meg Yves de Daruvár író, a francia Becsületrend Lovagját, kit több nyelvre lefordított könyve a „The tragic fate of Hungary” az egész világon ismertté tett.

Ez a könyv is fiataljaink kezébe való.

A felsorolt jelenségek azt látszanak bizonyítani, hogy a kétkultúrájú és kétnyelvű ifjúságunk jelentős részével számolni lehet. Ők érzik, hogy van gyökerük, hagyományainkat ismerik, tudásuk kibővült a magyar örökség átvételére és továbbvitelére alkalmasak.

3. Hazai ifjúságunk.

Történelmünk utolsó évszázadaiból az alábbi jelentősebb eseményeket szeretném megemlíteni, melyekben ifjúságunk részvétele kiemelkedik:

a.) A törökűlés idejéből különösen az egri várnak az ostroma 1552-ben, hol a fiatalság, a nők is a vár védő katonasággal együtt harcoltak a török ellen és sikerrel vissza is verték a 13 támadást. Szurkot is forraltak és a vár falain felkapaszkodó ellenség nyakába öntötték. Gárdonyi Géza az „Egri csillagok”-ban állított nekik örök emléket. Odahaza kötelező olvasmány lett, mint a hazafiasság és hősiesség példája.

b.) Az 1848-49-es szabadságharcból kiemelkednek a márciusi ifjak. A forradalom vezére Kossuth volt, de a fiatalság lelkesítője, vezetői Petőfi, Vasvári Pál voltak és még sokan mások. A szabadság ügyéért hozott áldozataik nem ismertek határt.

c.) 1956-ban a forradalom ismét az ifjúságé volt. A nyugati világ csodálattal tekintett rájuk, szabadságharcosoknak nevezte, de hagyta őket lemészárolni és fogságba hurcolni.

d.) 1956 óta felnőtt egy új korosztály Magyarországon, mely csak érzi maga körül a történelmet, mert a tankönyvek hiányosak. Tanulnak, sokszor szabadidejükben is dolgoznak talán a jövő reménye nélkül, de elvetik már az abortuszt és nyelveket is tanulnak, hogy többet tudjanak. Képzettségben felveszik a versenyt Európa bármely nemzetével. Tartják a kapcsolatot külföldre szakadt rokonaikkal, s tudják, hogy mi se felejtjük el őket.

(A M. Kir. Csendőrség Oknyomozó Története c. munka Szabolcsi R. Béla szds. szerkesztésében összeállítás alatt áll. B.L. 1977. 1. szám 79. oldal)

Lírikus, premontrei kanonok. Az elcsatolt Felvidék egyik legkiválóbb költői tehetsége. Kassán volt tanár, majd Nagykapocson (Ung vm.) plébános. Ma Magyarországon él. Többnyire vallásos hangulatú, de szociális témákkal erősen átszőtt líráját tökéletes verse-lés jellemzi. Úgy érzésének tisztasága és nemessége, mint előadásának művészete ki-emelik. Korunk egyik legkedveltebb költője.

Kamaszok

Még este szent a Rend, Család, a Miatyánk s a Hiszekegy,
— s egy reggel fáj az ébredés, a rácsos gyermekágy rövid,
a ruha szűk, cipő szorít! Szemrebbenés: nő láb, ököl,
szemrebbenés: nő agy, kebel, a lélek éhes szája nő,
a vérnek árja gáttalan, bilincstelen, bánattalan!
Szűk lett a műhely, iskola, szűk a Család, az égbura:
hajrá a gyémánt-nyúl után! hajrá a boldogság után!
Hajrá mezők! hajrá hegyek! mindent szabad, mindent lehet!
Hopp, szakadék: ugorjuk át! Hopp, drótsövény: szakítsuk át!
Hopp, les-vetés, farkasverem: a Rend, a Törvény törei!
Hajrá a gyémánt-nyúl után, hajrá a boldogság után!
Így puszta kézzel mégse megy, mert millió bozótja van
és millió miért-kökény szúrós, kúszált sűrűje van
és hull a vérük hencegőn, kacag az izmuk hencegőn,
lihegve Istent keresik fölényesen és hencegőn,
hogy megölik, ha meglelik, mert ő a Törvény, ő a Rend!
A nyerserő, ez kell nekik, villámparipa kell nekik,
forgószéllel kötődnek ők, vulkán pipán pipálnak ők,
a lelkük éhes gőzkazán: könyvekkel fűtik, etetik.
— S egy éjjel vérük megvadul, nem kell erő, nem kell tudás,
valami mást keresnek ők: a testi Szépség templomát,
hol vetkőzik a Szerelem. Bozóton, drótsövényen át,
át farkasvermen, tűz-körön, át poklon, törvény törein
vacogó foggal, véresen, rátörnek titkos éjeken
és tolvajkulccsal feltörrik a testi Szépség templomát.
— S egy észrevétlen hajnalon a vér partos mederbe tér,
lelkük fattyúhajtásait cirokseprőnek lenyesik
és leseprik az utakról a buja szírom-havazást.
Az erdőirtást átveszik, a hid-építést átveszik,
hajók kormányát átveszik, az ekét, malmot átveszik,
a régi fákllyát átveszik, az Istent megsüvegelik,
mert ők lettek a Rend, Család, a Miatyánk s a Hiszekegy.

Az igazság és hamisság utazása

(Dr. Cserzy-Clauser Mihály útján)

Ezelőtt sok üdövel, de éppen a napját nem tudom megmondani, az Igazság jól feltarisnyálva útnak indult, hogy bójárja a világot. Ment, ment, hegyen, völgyön, falun, városon keresztül, addig ment, míg elő-találta a Hamisságot. — Jó napot födi — köszön az Igazság — hova, meddig szándékozol — kérdi tőle. Menyek, hogy bójárjam a világot — felel a Hamisság. Éppen jó — mond az Igazság — mett én es oda indultam, utazzunk hát együtt. Legyen — mond az Igazság — de tudod-é, hogy az utazóknak jó egységbe kell élni? Osszuk meg hát köttségünket, s előbb köttjük el a tiedet. Az Igazság a köttsegit közre ereszté és együtt el-köttötték.

Mikor az elfogyott, s a Hamisságét es el kell vala együtt köteni, de az azt mondá az Igazságnak: Hadd szúrjam ki egyik szemedet, s úgy adok belőle neked es. Nem vót szegénnek mit tenni, mert erősen meg vót ehülve, kiszúratta egyik szemét és úgy kapott enni valamit. Azután, mikor a Hamisság az Igazságnak enni adott, előbb a másik szemit szúrta ki, azután az egyik karját vágta le, s még osztán a másikat.

Mikor mindezt vele megtette, úgy akart, hogy magától elhagyja, de az Igazság azon rimánkodott, hogy ne hagyja el őt ilyen gyámoltalan, hanem vezesse el legalább a közelebbi város kapujához, s ott hagyja el, hadd éljen meg kéregetésből. El is vezette a Hamisság, de nem ahová kívánta, hanem egy akasztófához. Csudálkozott az Igazság, hogy ő egy emberjárást sem veszen észre, s azt gondolta, hogy abból a városból az emberek mind kihótak. Amint így aggódott, meglepte az álom, s elaludt.

Mikor felébredt, hallott a feje felett valami beszédet, s megértette hogy azok ördögök. A legvénebb ördög azt mondta a többinek: Mondjátok el mit hallottatok, mit csináltatok. Az egyik azt mondá: Én ma öltem meg egy tudós orvast, aki kitalálta az orvosságot, amivel meggyógyul-hatnak azok, akiket én nyomorékká tettem, megvakítottam. — No te derék fiú vagy — mondá a vén ördög — de mi lehet az az orvosság? — Az csak annyiból áll — mondá a másik — hogy az éjjel újhód pénteke éjjele lesz, akkor a bénák hingergözzenek meg, s a vakok mosdjanak meg az éjjel hulló harmatba: a csonkák épekké lesznek, s a vakok szemik világa megjö. — Ez derék — mondja a vén ördög. Hát tü kicsi-náltatok? Mit tudtok? Kérdi a többit.

— Én — mondja egy másik — ma végeztem el egy munkámat, szony-nyan (szomjusággal) akarom megölni a közel lévő királyi város lakosait. — Mibe áll a te titkod — kérdi a vén ördög? — Az azt felelé: Egy követ helyeztettem a város napkeleti szegeletin 3 öl mélységre a források ereire, evel a víz megáll, egy csepp sem foly, s én bátran járhatok akárhol, mett (mert) ezt a titkomat senkisem tudja kitalálni, s úgy lesz, ahogy én szándékozom.

Ezekre a beszédekre a szegén nyomorult Igazság jól figyelmeztet. Még többet es beszélgettek az ördögök, de azt a szegén Igazság vaj nem értette, vaj nem tartozott az ő dögához, s azért rá sem figyelmeztet a beszédjükre. Osztán az ördögök onnét mind eltakarodtak, mett immán szólott hajnalra. Ekkor az Igazság gondolá, hogy megpróbálja az akkor éjjeli harmat erejét. A harmatos fődön meghingergőzött, s örömi karjai kiépültek. Még akkor inkább ügyekezett magát mindenképpen megurusolni (megorvosolni), keresgélte mindenfelé, tapogatózott, s ami burját csak kaphatott, arról a harmatot mind a szeme helyire dörgölte, s amikor megvirradt, szerencsésen meglátta a világosságot. Hálákat adott az Igazság Isteninek, hogy őt, mint igazat nem hatta el.

De mán az étlenség kényszerítette, hogy valamerre tekeredjék, sietett azért a közellévő városba, éppen ide pedig azért is, hogy az ördögök éjjeli beszédje annak a városnak víztelenségiről szólott. Sietett mentől hamarébb segíteni a nyomorultakon. Nemsokára elérkezett a városához, s hát lássa, minden ember gyászol. Igyenesen menyen (megy) a királyhoz, s megmondja, mi okból ment oda. Igen nagy öröme támadt a királynak, mett az Igazság elmondta neki, hogy a nép szonnyúságán hogy lehet segíteni, ahogy az ördögtől hallotta volt, s ahogy a királynak azt is elbeszélte, hogy hogy vakult meg, s hogy csonkult meg a király neki egészen hitelt adott. Nagy szorgosan hát a forrást bédugó könek kiásásához fogtak. Ha már ment a munka, hamar elérték a követ, s mikor azt onnét kiemelték, a források erei megnyiltak. Erősen megörvendett a király, s az egész népség nagy vígsággal innapot tartottak. A király nem ereszté el az Igazságot, hanem magánál marasztá úgy tartotta őt minden dologba, mint legbizalmasabb emberit: nagy gazdagságba és boldogságba helyeztette.

Üdő telve a Hamisságnak es elfogyott az útravalója, kéregetésből kezdett élegetni, de kevés háztól bódogult, étlen szinte meghótt. Ekkor reátalált az útítársára, aki most gazdag vót, az Igazság, s tőle kért valamit. Az Igazság őt megismerte, s azt mondta neki, hogy ad neki egy darab kinyeret, ha hagyja, hogy az egyik szemit kiszúrja. Úgy el volt ehezve a Hamisság, hogy reá kellett állani, mett máskülönben mehótt volna éhel. Az Igazság hát neki kiszúrta ma egyik szemit, hónap a másikat, azután rendre levágta mind a két karját egy-egy darab száraz kinyerért, s ennek így is kellett lenni, mert a Hamisság mástól semmit sem kapott.

Mikor már se szeme, se keze nem vót, arra kérte az Igazságot, vezesse el őt az alá az akasztófa alá, amelyik alá ő es vezette vót. Ezt az Igazság teljesítette és a Hamisságot ott es hatta az akasztófánál. Az éjjel az ördögök megint odamentek, de mikor a vénebb a többitől számbakérni kezdte, hogy mit csináltak, mit tudnak, az egyik azt találta fel, hogy előbb nézzenek széjjel, valaki nem hallgassa-e beszédjüket, mett a minap éjjel ököz valami meghallgatta, s azért talált rá a város a bédugott forrás erire. Ebbe mindnyájan megegyeztek, a helyet összevissza keresgéltek, s reátaláltak a Hamisságra. Mind összeszaggatták, hurkáját fölmutolláltak, azután megégették, s a porát a széllal elfuttat-

ták. De a pora is olyan ártalmas vót, hogy abból az egész világon mindenüvé jutott, s ez az oka, hogy ahol csak ember van, ott hamisságnak kell lenni.

(Jegyzet: E népmese Udvarhelyszékről kapott változatát Kriza János előbb a Szépirodalmi Figyelő-ben közölte, azután az 1863-ban megjelent „Vadrózsák” c. kötetében. Az élő népnyelv izes sajátosságait — amennyire lehetséges — eredeti helyesírással próbálta visszaadni.)

Maróthy-Meizler Károly

Prohászka, „a napba öltözött forradalmár”

(Részletek az író 1960-62-ben megjelent 3 kötetes munkájából Prohászka Ottokár püspök halálának 50. évfordulója alkalmából.)

Fél évszázad múlt el azóta, hogy az I. Világháború összeomlásából fölemelkedő ország keresztény társadalmi megújulásának szükségességét hirdető, hivatott lelkületű székesfehérvári püspök Prohászka Ottokár Budapesten, 1927. április 2-án 69 éves korában meghalt.

Több volt, mint híveinek pásztora, az egész nemzetnek lett apostola. A XIX. század vége felé egyre jobban elhatalmasodó liberalizmus, majd ennek ellenhatása a marxizmus, nálunk idegen, importált eszmekörök voltak. A nemzeti reformvágy, melyet Széchenyi, Kossuth és Deák személyesítettek meg, Prohászkaiban összpontosult, aki ősi magyar és keresztény eszmékből alkotta meg azt a korszellemet, melynek Trianon után kellett volna nálunk kibontakoznia. A II. Világháború után Nyugat-Európában részben megmutatkozott. A nemzetnevelő apostol előrelátta a kapitalista és marxista államrend összeütközését és ezért új, krisztusi társadalom terveit rajzolta meg. A lángész fölényével hatolt minden tudomány mélyére, melynek a hithez volt vonatkozása és összeegyeztette a tudomány és a hit öelötte ellentétesnek hirdetett tétéleit.

70 évvel ezelőtt tisztán látta a töke és a maxizmus harcát a korban, melybe beleszületett, melybe belejutottunk mi is. A nemzetközi sajtó azonban a koncentrált támadás tűzföggönyét vonta köréje és tanítását a közéletbe nem engedte be. Később Trianon, külső hatalmi és belső erők is akadályozták a nemzetnek szellemében annyira időszerű megújulását. A kultúrát hordozó, de belső ellentéttel küzdő kereszténység a tömegekkel lassan kapcsolatát veszítö, elvilágiasodó egyház ugyanis nem tudta megoldani a szociális problémákat, melyek Prohászka halála után gyorsuló sebességgel fejlődtek világkérdésekké.

A modern atheizmust modernbe öltöztetett keresztény világnézettel gyözi le és megfogalmazza a XX. század és következő idökre a keresztény tanítás kátéját. Igazságai a kozmikus világtrend látásából fakadnak, szempontjai pedig az örök életre való állandó figyelméből.

Személyes apostoli hatását az Osztrák—Magyar Monarchia 50 millió

lelkére sugározta és annak földrajzi fekvése és kultúrcentrumi szerepe által egész Kelet Európára. Idegen nyelvekre átültetett könyvei már életében járták a világot és ma is terjedőben vannak.

Nyitrán született 1858. október 10-én és Losoncon, majd Esztergomban tanult. A teológiát Rómában végezte és az esztergomi belvárosi plébánián kezdte meg papi működését. Hivatását hamar megtalálta: a hitközösségből és hitetlenségből felrázni az értelmiséget és a nép vallási életét helyreállítani. Odaadását hamar felismerték. 1890-ben a főegyházmegye elfogadja papnevelési reformját. A század fordulón már rendszeresen tart szociális, karitatív előadásokat és a „Zászlónk” diákújságnak állandó munkatársa. 1904-ben a dogmatika tanára a budapesti egyetemen és lelkigyakorlatokat tart férfi és női kongregációknak. Fáradhatatlan volt annak bizonyításában, hogy a marxizmus a közjó ellensége és a keresztényszocializmus a munkásság egyetlen igaz barátja. A termek, templomok zsufolásig megteltek.

1909-ben a Magyar Tudományos Akadémia tagjai közé választja. A magyar közvélemény egyöntetű megnyilatkozására 1905-ben X. Pius pápa Rómában püspökké szenteli. 1909 tavaszán 8 városban tart 13 lelkigyakorlatot, több mint száz előadással. A katolikus egyesületi életnek új erőt, lendületet ad.

1916-ban az Országos Magyar Gazdasági Egylet (OMGE)-ben indítványozza, hogy a harctérről visszatérő földműves katonákat megfelelő telepítési akcióval földhöz juttassák. A hadi jótékonyági mozgalmakban való buzgó részvételével nagyszabású és eredményes társadalmi mozgalom indult meg, mely Pomáz-on (Pest vm.) az Ottokár Árvaházat létesítette.

A háború véráldozata, Károlyiék uralma, a forradalom, az országvesztés mélyen lesújtotta. Égette lelkét a szégyen a nemzet megaláztatásáért. Az első hazafias kormányalakítási kísérletekbe már belevonják, mintegy erkölcsi jóváhagyást vártak tőle, hogy a megcsönkített ország egy új keresztény Magyarország felé indulhasson. Ami őt illette, ehhez utat mutatott. Püspöki javadalmán, Tés-en (Veszprém vm) parcellázást hajtott végre és teljes erejével nekilátott, hogy az egyházmegyei életben esett károkat jóvátegye.

1920-ban megalakult a nemzetgyűlés. Az osztatlan bizalom és tisztelet őt állította annak a küldöttségnek az élére, mely a kormányzónak megválasztott nagybányai Horthy Miklós tengernagyot esküje letételére a nemzetgyűlésbe meghívta.

Minden idejét ezután a lelkiélet építésére és apostolkodásra fordította. A lelkigyakorlatok, előadások, konferenciák között alig volt pihenése. 1927-ben, Vasvári Pál, az 1848-as márciusi ifjak egyik vezére emléktáblájának leleplezésén többek között így szólott a magyar ifjúsághoz: „... nekünk önértetes fiatalság kell, mely a jelenben él, a jövőbe néz és a múltból veszi öntudatának hatalmas motívumait.”

Saját személyére nézve igénytelen és takarékos volt. Az övé volt az ország legszegényebb egyházmegyéje, de aki hozzáfordult, nem ment el tőle üres kézzel.

Az állandó igénybevétel azonban az ő szervezését is megviselte. Az orvosi vizsgálat már korábban haladottabb érzelmeszedést állapított meg, melyet nem vett kellő figyelembe. A Teremtő örhélyéről, a szöszékről hívta magához. A budapesti Egyetemi templomban tartott szentbeszédet, mikor baloldali agyvérzést kapott, melyből többé nem tért magához. Másnap, 1927. április 2-án, 69 éves korában meghalt. Székesfehérvárott, püspöki székhelyén temették el, az egész ország gyászolta.

Munkái 25 kötetet tesznek ki, melyek több kiadásban jelentek meg. 1943-ban Budapesten a Szociális Missziótársulat hozta ki „A Szentlélek hárfája” c. imakönyvének nyolcadik kiadását, melyet a magyar nemzetnek ajánlott, „hogy egygé legyenek”.

1945 után munkáit elégették és Budapest szívében felállított szobrát pedig 1947-ben ledöntötték. Rómában az Anonymus 1952-ben kiadta „Elmélkedések az evangéliumról” c. munkáját, míg Buenos Airesben 1960-62-ig Maróthy Meizler Károly adott ki 3 kötetben munkáiból összegyűjtött szemelvényeket, melyek eszmevilágát, felfogását, hitét tárják az emigráció magyarsága elé.

Báchkai Béla

3000 gyászoló temette a Himnusz fordítóját

(Részletek az írónak Dr. Watson Kirkconnell halálával kapcsolatosan a Katolikus Magyarok Vasárnapja 1977.III.20-án megjelent cikkéből.)

Akik ma jönnek Magyarországról, vagy mennek hazafelé hatalmas utasszállító hajókon, vagy luxus-gőzösökön, s közelednek Halifax (N.S., Kanada) kikötője felé, tudják meg, hogy attól mindössze 60 mérföldre ÉNY-ra a Wolfville-i Acadia Egyetem templomának harangja és 3000 gyászoló kísérte utolsó útjára 1977. márciusában a 81 éves korában elhunyt Dr. Watson Kirkconnell professzort, a debreceni m.kir. gróf Tisza István Tudományegyetem díszdoktorát, aki a mi legszebb költeményeinket és Himnuszunkat magyarról angolra fordította.

Ha angol világnyelven is, de soha senki mélyebb magyar érzéssel nem sietett irodalmi vonalon ügyünk segítségére, mikor leghagyatottabbak voltunk. Hosszú lenne elmondani, hogy miként szegődött mellénk félszázaddal ezelőtt ez a ritka tehetségű, skót származású kanadai nyelvész és irodalmár.

A híres angliai Oxford Egyetem diplomájával lett Winnipeg (Man.) majd Hamilton (Ont.) MacMaster egyetemén a klasszika filológia tanára, mikor a Wolfville-i Acadia Egyetem elnöki méltóságának betöltésére hívták meg. Az évek folyamán 40 tudományos és irodalmi társaság, köztük a Petőfi és a Kisfaludy Társaság is tagjává választotta.

1938-ban Debrecenben doktori értekezését magyar nyelven adta elő.

Az egyetem dísztermét zsúfolásig megtöltő közönség soraiban a magyar tudományos világ kiválóságai mellett ott ült gróf Teleki Pál, aki Budapestről személyesen kísérte le a Magyarországra látogató tudóst. Debrecenből a kanadai professzor Kolozsvárra utazott, hogy Végvárival (Reményik Sándor) és Áprily Lajossal személyesen is megismerkedjék, kik közreműködtek a legjobb magyar költemények kiválasztásában, hogy Dr. Kirkconnell azokat eredeti versmértékben ültethesse át angolra.

Az itt született, iskolázott magyar származásúak részére a havonta 10,000 példányban megjelenő "Young Magyar American" százsámra közölte Dr. Kirkconnell versfordításait. Később az ő közreműködésével készült el 500 oldalon Hóman Bálint oknyomozó munkájának angol fordítása "History of Hungary" címen.

Mikor 1945-ben a szovjet megszállás szakadt az országra, mikor Hazánk még Trianonnál is mélyebben volt, tudományos folyóiratokban, napi sajtóban és egész sereg előadásban igyekezett felrázni a hivatalosok és a közvélemény figyelmét.

1975-ben még ellátogatott ősei földjére, Skóciába. Visszatérve oknyomozó tanulmányban bizonyította, hogy miként vezethető vissza családfája Lord Kirkconnellig, aki 1140-ben ott a Hollywood apátságot alapította. Továbbá, hogy őse kimutatható vérrokonságban volt Skótországi (Árpádházi) Szent Margittal, akiről megállapítja a történelem, hogy Pécsváradon nevelkedett, mint Szent István unokahuga és Malcolm skót király felesége keresztény kultúrát létesített a brit szigetországban.

Magyar barátaival még 80 éves korában is, szívrohamai után is szoros összeköttetésben maradt. Ezek gondjaira bizta 1148 oldalnyi kéziratát, mely az ősmagyar mondáktól a legújabb költői termékeinkig irodalmunk remekét, rendkívül gazdag tárházát nyújtja magas színvonalú angol nyelven.

Ezer mérföldnél is távolabbra a legközelebbi magyarlakta várostól pihen sírjában Dr. Watson Kirkconnell, a magyarság őszinte nagy barátja. A mai Magyarország nem ad neki elismerést, de mi őrizzük meg emlékét kegyelettel és helyezük el sírjára a hála és szeretet jelképes koszorúját gondolatban, s mondjuk el a Himnuszt, ahogy azt ő fordította:

Kölcsey Ferenc:

HYMNUSZ

Bless the Magyar, O our God,
Bountyfully, gladly!
Shield with Thy protecting hand
When his foes smite madly!
Fate, of old, has rent him sore;
May it now bring healing!
By-gone sins are all aton'd
Ev'n the future sealing.

Pity, then, our people, Lord,
Shaken by disaster!
Since a sea of grief engulfs,
Save the Magyar, Master!
Fate, of old, has rent him sore:
May it now bring healing!
By-gone sins are all aton'd
Ev'n the future sealing.

Fordította: Dr. Watson Kirkconnell

Dr. Endrei Antal

A hazaszeretet halála

(Részletek a „Kingdom to come” c. 1976-ban megjelent könyv XVI. fejezetéből. Az író a kereszténység hanyatlásának okait veszi egyenként vizsgálat alá. A szabad világ elerőtlenedésének egyik tünete, hogy a hazaszeretet nem divatos többé. Az alábbi rész ezzel foglalkozik.)

Az emberi közösségek csak akkor tarthatók fent, ha tagjaik azokat szeretik és hűségesek hozzájuk. Így a családi élet is lehetetlen szeretet és hűség nélkül, de még egy vidéki football klubnak is szüksége van további működéséhez ezekre a lényeges kellékekre. A közösség közös céljainak elérése és harmonikus működése megkíván egy csoport-szellemet, mely kizárólag a csoportot alakító egyének szeretetéből és odaadásából fakad. A közösség egészséges működése tehát az egyén magatartásától függ és ezen magatartások összessége fogja meghatározni a közösség végső sorsát.

Minél nagyobb a közösség, annál inkább függenek ezek a magatartások egy közös lelki tartalomtól, mely a tagokat összekapcsolja. A legnagyobb emberi közösségekben, melyeket az emberiség eddig alkotott nemzetek, országok, az egység jóformán ezen a lelki tartalomra függ. Egy ilyen hatalmas nagy közösségben - mely az egész földrajzi területet magában foglalja — a tagok nem tudnak többségben személyes kapcsolatba kerülni sem egymással, sem a birtokkal. A tagok hűsége tehát szükségképpen azon eszmények és alapelvek felé irányul, melyek a közösség szellemi örökségét képezik. Ha azután ez a lelki kapcsolat gyengül, a közösség elveszti összetartó erejét és végül is szétesik.

A zászló nemcsak rúdból és színes kelméből áll: az jelkép. A címer nemcsak stilizált állatoknak és mértani vagy egyéb ábráknak a gyűjteménye: az jelkép. Jelképe a közösséget egyesítő ideáloknak, s ha ezek elvesztik jelentőségüket, akkor csupán díszekké, a múlt játék-szereivé válnak.

Az egyetemes kereszténység sohasem ellenezte ezeket az emberi közösségeket akár kicsik, akár nagyok voltak és sohase kebelezte be őket. Ellenkezően, a kereszténység mindig pártolta a társadalom szerves egységeit kezdve a családon, mely az alap, építette a nagy és nagyobb családok sokaságát, amíg a legnagyobbat, az emberiség családját el nem érte. A középkor keresztény népközössége erre az elvre épült és a nemzeteknek, országoknak meg volt abban a saját helyük. A középkori Európa pártolta az embereket közösségeikhez fűző hűséget, legyenek azok kicsik, vagy nagyok. Az egyház pedig a védőszentek adományozásával készségesen adta meg a szükséges jóváhagyás pecsétjét. A kereszténység tehát erősítette és értékelte a nemzetek és országok egyesítő és lelkesítő lelki kifejezését, s egye-

temessége csupán keretet adott ezen nagy közösségek harmonikus együttéléséhez.

Hasonlóképpen a középkori nemzetek és országok se találtak kivétlenül az egyház egyetemes szemléletében, vagy azt saját érdekeikkel ellentétesnek. Igaz, hogy a középkorban voltak háborúk az európai nemzetek között, de azok sohase fordultak a keresztény népközösség ellen. Ezenkívül az egyetemes egyház közvetített, egyeztetett ellentétek esetén és többször megakadályozta nyílt háboru kitörését. Csupán a Renaissance kor fejedelmeinek forradalmi, a nemzetek és országok fokozatosan növekvő önzése — mely a XIX. század nacionalizmusában érte el tetőpontját — hogy az egyetemességet, mint alkalmazhatatlant, elvetették és a nemzetek öndicsőítése lett nyugaton a legmagasabb ideál. Ez a folyamat magával hozta a keresztény elvek hanyatlását.

Természetesen — ahogy ezt ma már tudjuk — ami alkalmazhatatlan volt, az nem az emberiség egyetemessége volt, hanem a XIX. század nacionalizmusa, mely összeegyeztethetetlen különbségeket állított nemzetek és országok közé, mely az I. és II. Világháborúhoz, számtalan millió ember elveszéséhez, valamint fel nem mérhető műértékek, templomok, gyárak, városok, otthonok és végül is magának Európának mint egésznek pusztulásához vezetett.

Ez azonban nem jelenti, hogy az őszinte hazaszeretet az bűnös dolog, s azt ki kell gyomlálni az emberek szivéből: jelenti ellenben azt, hogy annak XIX. századbeli értelmezése helytelen és romboló volt, s azt valami olyan dologgal kell helyettesíteni, aminek több értelme van. Azok a fennkölt ideálok, melyek egyesítették az embereket azokban a nagy közösségekben, ma is érvényesek, s bizony azok életrekelteése nagyon is szükséges, hogy egy jobb élet épüljön itt a földön. A világ népei, de különösen a Nyugaton lévők nem veszik tudomásul ezt a különbséget, hanem az utolsó nagy pusztulás hatása alatt nemcsak a múlt bűneit tagadják meg, hanem nemzeti hűségüket és hazafias érzésüket is.

Miután a Nyugat népei kimerültek az egyre növekvő vadsággal folytatott nacionalista háborúkban, a Nyugat ellene fordult mindenféle nacionalizmusnak, az egészséges és időtállóknak is, mely fenntartotta és lelkesítette Európa nemzeteit századokon át. Ez a pálfordulás együttjár az ideáloknak és elveknek a hanyatlásával, melyek lelki alapját képezték a nemzeti öntudatnak. Miután ez a lelki alap a kereszténységen nyugszik, a Nyugat hitehagyása hozzájárul annak pusztulásához. Bár ez a lelki alap az emberi szabadság ideáljaiból tevődik össze, értéke mégis mélyen alászállott a Nyugat azok hirdetésében mutatkozó tartózkodó magatartása, tovább a testvéreurópaiak millióinak megtagadása miatt. Végül pedig a lelki ideálok őszinte megvalósításában mutatkozó nyilvánvaló nyugati kudarc még a megmaradt értékeket is kérdésessé tette. Ezen eljárás révén az ultranacionalizmus szemben megnyilatkozó természetszerű ellenhatás összekapcsolódott a lelki tartalom eltűnésével, mely a nemzethez való hűség alapja.

Nyugat népei tehát az egyik végtől a másikba estek: a nemzet és ország imádatát felváltotta a közöny és a hűség elvetése. Ez a folyamat most tart és erősödik zavartalanul. Hazaszeretetet és hazafias-ságot lejáratott szavakként emlegetnek, melyeket ma lenéznek és nevetségessé tesznek: nem méltók többé a felvilágosított népek tiszteletére. Ha azok ma mégis tiszteletet ébresztenek egyesekben, azok sem merik megvallani, a politikusok se hivatkoznak rájuk többé.

Ezek az érzések ma szégyelni valók, el kell rejteni őket, méltóságuk lejárt, varázsuk egy darab a múltból.

Nagyon kevesen vannak már azok, ki törődnek azzal, hogy mit tehetnek hazájukért. A többséget ma csak az érdekli, hogy ők mit kaphatnak. Ujabb juttatást, kedvezményeket, fizetésemelést követelnek még akkor is, ha azok újabb megterhelést jelentenek a közösségnek. "Fizessék mások" szokták mondani. Már nem vagyunk messze az ókori római nép igényeitől, akik ingyen ellátást és szórakozást követeltek az államtól "Panem et circenses" jelszó hangoztatásával, vagy a közérkölc és közszellem süllyedésétől, mely végül is a Római Birodalom bukását hozta. Rendkívüli közösségi szolgáltatások követelése együttjár a közösségi kapcsolatok veszélyes lazulásával. Ez nemcsak hogy gyengíti a közösséget, de nem is mehet így tovább a végtelenségig.

A közszellem hanyatlása a nyugati államokban több módon mutatkozik. Legkézenfekvőbb a fiatalság nagy százalékának vonakodása a katonai szolgálattól, tovább a közösség részére végzendő önkéntes munkások számának csökkenése. Számos jele mutatkozik ennek az idősebb korosztályoknál is: magánérdekeknek túlzott előnyben való részesítése, nagyarányú kiesés a termelő munkában, a törvény és rend tiszteletének hiánya, sőt ellenszegülés sokszor mondva csinált okokból. A nyugati társadalom mintha forradalomban lenne sajátmaga ellen.

Hát ha ez így van, akkor mi az mégis, ami összetartja a nyugati közösségeket, mi az, ami működésüket biztosítja? Először is a nyugati országok szervezete, melyeket a századokon át építettek föl, ez most is áll. Ennek a berendezkedésnek a fenntartásával nagyon sokan vannak elfoglalva, kiknek kényelmes, mindennapi élete attól függ, hogy az menjen tovább, melynek ők lényeges részét alkotják. Ezek jól vannak fizetve, s ennek érdekében mindent meg is tesznek. Másodszor még mindig sok lelkiismeretes férfi és nő van Nyugaton — bár számuk állandóan csökken — akik csakugyan odaadóan szentelik magukat hazájuknak és azoknak az ideáloknak, melyeket ők képviselnek, vagy szoktak képviselni, akik önzetlenül dolgoznak, hogy ideáljaikat meg is valósítsák. Ezek az emberek megőrizték a nyugati hagyományok legértékesebb elemeit és példát mutatnak kötelességtudásban és önmegtagadásban is. Végül a nyugati államok polgárainak nagy része egy bizonyos megélhetésével kapcsolatos függőséggel viseltetik ugyan hazájával szemben, talán hazaszeretettel is, de csak úgy, ahogy az élősdiek kapaszkodnak bele az őket eltartó lénybe.

Ez a kényelmes berendezkedés mehet tovább végtelenségig, ha a

közösség nincs kitéve váratlan megrázkodtatásnak, vagy külső támadásnak. Ha azonban egy ilyen közösség egysége és belső összetartó ereje válság elé kerül, nagyon is kétséges, hogy azt túl fogja-e élni. Az önmagának élő felső vezető réteg hamarosan összeomlik, a számító, önző alsó réteg eltűnik, marad az önzetlen, kisebbségben lévő középréteg, hogy mentse meg az országot, ha tudják. Az alapvető különbség a szabadság és a szolgaság között nem anyagiakban van, hanem alapelvekben. Mi fogja lelkesíteni a Nyugat lakosságát, ha a kommunizmus választút elé állítja őket? Lesznek nekik még mindig elveik vagy majd kábító- illetve izgatószerrel kell majd katonáikat visszatartani, nehogy szétszaladjanak? Hogyan fogják a nyugati országok megvédeni társadalmi, politikai és gazdasági rendszerüket a fölforgatást célzó megállás nélküli aláaknázás ellen, ha nincs belső összetartó erejük, ha nincs szeretet és hűségi kapocs állampolgáraik között? A Nyugatnak bizony össze kell omlania, ha belső összefogását nem tudja megerősíteni.

A hazaszeretet halála akkor szakadt rá a Nyugatra, amikor történelme folyamán a legnagyobb válság előtt áll. A nemzetközi szövetségek, mint a NATO és az Európai Közös Piac önmagukban nem elégségesek a Nyugat összefogásához, ha annak tagjai összeomlanak. Ezeknek a nemzetek feletti ún. csúcsszerveknek nincs megfelelő erkölcsi alapjuk, nincs igazi lelki tartalmuk. Nem egyebek, mint praktikus problémák részére való kényelmes megoldások, melyeknek működése az azokat alkotó tagállamok belső erejétől függ. Ha ezek elveszítik belső összetartó erejüket — ami bizonyos mértékben máris megtörtént — a csúcsszervek élete se tarthat sokáig.

Helyreállítható Nyugaton az igazi hazaszeretet? Csupán üres szólamok és propagandisztikus puffogatások nem segítenek. A hazaszeretet csak lelki megújulással hívható új életre, egy tisztulási folyamat után igazi visszatérés a tiszta és nemes ideálokhoz, melyek különleges örökségei a nyugati nemzeteknek. Mélyen lenn ezen nemzetek lelkiismeretében, por, szemét és hamu alatt még mindig megvan égő parazsa ezeknek az ideáloknak. Újra kell éleszteni őket, hogy a Nyugat új erőre kapjon. Csak egészséges nemzetek erős elhatározás és bizalommal tudnak szembenézni a kommunizmus fenyegetéseivel. Ezért a tiszta és eredeti hazaszeretet felújítása lényeges a Nyugat számára. A hazaszeretnek azonban még az ilyen felújítása sem elégséges önmagában. A betegség mélyebbre nyúlik, annak más tünetei is vannak, melyeket meg kell vizsgálni, hogy a gyógyulás teljes legyen.

vitéz Szombathy Lajos János

A járőr karácsonyfája

Csempészúton, már évekkel ezelőtt kikerült hozzám a Csendőrségi Lapok 1938. évi februári száma, mely egy igen sikeres pályázatot is tartalmaz. Feladatul előzőleg egy kép volt közölve, s arról kellett

megírni, hogy mit ábrázol a kép és mik lehetnek a képen látható csendőrszörjör gondolatai. A pályadíj-nyertes írás belevilágít abba is, hogy lelkükben milyen hitéletet éltek a csendőrök.

„A járőr karácsonyfája” c: pályázat eredményéről így írt a szerkesztőség: „Százszámra kaptuk a szép, elmélyedő és hangulatos írásokat. A pályázók belemélyedtek a feladatba és beleélték magukat a fenyő előtt megtorpanó járőr gondolataiba. Legjobban tetszik nekünk az alábbi kitűnő írás, melynek írójaé a pályázat alapját képező, aranyozott keretű művészi olajfestmény jutalom. A nyertes legénységi állományú, fiatal csendőr.” Íme az írás, melynek értéke önmagáért beszél:

„Két csendőr a téli éjszakában portyázva, áthaladóban van az erdőn. Magas hóban gázoltak eddigi útjukon. Az erdőben egy kis tisztásra értek. Itt megálltak. Körülöttük csend, sehol egy teremtetett élőlény. A természet békésen pihen a lágy hótakaró alatt és álmodik a boldog tavaszi ébredésről. A lombos fák levélfosztott ágaikkal — mint hívó karokkal — az ég felé nyúlnak, onnan várva a rügyfakasztó tavaszi meleget, az áldó és éltető napsugarat. A tülevelűek, mintha a tél hűsége őrtállói lennének, meleg hósubába burkolózva hallgatnak. Kicsi és nagy egyaránt, egyforma komolysággal s szinte tudatosan állanak, mintha tudnák azt, hogy ilyenkor karácsonyidőben mily kedvesek az embernek, az ember ég felé szálló hitének. A tisztáson egy nagy fenyőfa közelében két kisebb áll, mintha előbbinek gyermekei volnának, akik a zord tél idejére az öreg védelmező közelségébe húzódtak. A tájat ezüst fénnel bőségesen önti el a fák fölé emelkedett hold szelíd sugara.

A tisztásra ért két csendőr az egyik kis fenyő előtt áll. Néznek reá. Gondolhatnánk, hogy nyomot követnek és azt figyelni álltak meg, de nem. Mászt látnak ők most, más állította meg őket. A hólepte kis fenyőt, a karácsonyfát nézik. Az áhítatos hangulat, mely a képen előmlik, világosan mutatja, hogy szent karácsony éjszakája a járőrt künn a hólepte határban érte. Ezért álltak meg a kis fenyő előtt. Vallásosságuk, családszeretetük és a múltból előtörő sok emlék állította meg őket. Beszélnek vagy hallgatnak a reájuk szállt lelki hatás alatt, mindegy. Éreznek és emlékeznek. Helyzetükből látszik, hogy most érkeztek, megállásuk, merengésük csak pillanatig tart, s azután kicsi sóhajjal, melynek okát ők maguk sem tudják adni — tovább ballagnak. Tovább a hű kötelességteljesítés útján, taposva a szűz havat az állam és a társadalom biztonságának megóvása érdekében.

A két csendőr két különböző korú ember. Kötelességteljesítésük iránya egy, hűsége, jó bajtársak, de mint emberek mégis két külön világ. Mások az érzéseik és mások a gondolataik. De abban mégis egyek, hogy övéik iránti szeretetük és mélységes vallásosságuk egyaránt meleg-séggel járja át szívüket-lelküket a fenyőfa előtti megállás áhítattal teljes pillanatában.

Az idősebb gondolatai hazaszállnak otthonába. Látja maga előtt asszonyát és hallja gyermekeinek édesen csilingelő hangocskáját, — Anyuka, mikor jön már a Jézuska? — Talán éppen ez időben gyujtja meg felesége a karácsonyfa gyertyáit és csillagszóróit. A gyermekek örömteljes sikon-

gással rohannak a szobába, s ott az eléjük táruló látvány lenyűgöző, nagyszerű hatása alatt pillanatra megtorpannak, csillogó szemekkel csodálkozóan bámulnak. Kicsiny gyermeki szívükkel megérik az örök hitet: Jézus él és szerető gondoskodással uralkodik az emberek fölött. Íme, nekik is mennyi szép ajándékot, játékot adott. Hallja felesége hangját, amint kicsinyeihez szól: — Gyerekek, először meg kell köszönni Jézuskának a jóságát, imádkozzatok szépen! — A kicsiny gyermekkezek összekulcsolódnak és felcsendül az ajkukon az Úr imádsága: Miatyánk, ki vagy a mennyekben. . . Az öregebb csendőr boldogan mosolyog. Hála Neked mindezért, jó Istenem! Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Am a gondolatok nem állnak meg. A féynél gyorsabban cikázva követik egymást. Röpké pillanatra saját gyermekkorra villan fel előtte, látja édesanyja ezüsthajjal övezett drága arcát. Majd az is eltűnik és máris a vérzivataros háborúban átélt kárpáti-karácsony borzalmas emléke viharzik fel lelkében. Ezt a képet azonban ő hessegeti el magától, mint egy csúf madarat. — Mindez pedig pillanatig tartott és az öreg csendőr halk, tovaröppenő sóhajjal mozdul. Társára néz, menni kell tovább. Első a kötelesség.

A fiatalabb csendőr mintha megérezte volna a másik gondolatát, azzal egyidőben állt meg a hősübás kis fenyő előtt. Nem sok év óta csendőr, a lelke kevésbé edzett még, mint az idősebbé, kissé fájón érinti, hogy e szent estén nem lehet szerettei körében. Gondolatai az útjuk eddigi részében is gyakran elszálltak oda, ahova ma este szívének erejével oly nagyon vágyott. Mikor azonban megállt a kis fenyő előtt, csaknem fennhangon buggyant ki megremegő ajkán: — Édesanyám! — Az otthon melegét érezte tagjain előmleni, látta szüleit és testvéreit a régi és oly jól ismert bútorok között. Együtt van az egész család, csak éppen ő hiányzik. Édesatyja kissé reszketős, de mégis érces hangon előénekel a szent énekeskönyvből, s ebben a többiek áhitatos buzgalommal segítik. Édes anyja és kis huga — kit ő mindig dédelgetett — vékonyan, szemérmesen, öccsei pedig kamaszos hangon, de nagyon komolyan. Azután látja, amint estebédhez ülnek össze. Atyja mondja most is az asztali imát, majd késsel keresztet vet a kenyérre, s úgy szegi meg azt. Boldogan szemléli a kedves lelki képet. Együtt boldog az övéivel.

Később vendégek érkeznek hozzájuk. Egy neki kedves leány a szüleivel és testvéreivel, hogy a két család együtt menjen majd az éjféli misére. Évek óta így van ez, így volt már az ő gyermekkorában is. Látja édesanyja szeretett alakját és a többieket, amint áhítattal és buzgón imádkoznak. Ott érzi magát ő is közöttük és ajkai önkéntelenül rebegni kezdik: Miatyánk, ki vagy a mennyekben. . .

Véget ér az ima és a csendőr visszatér a valóságba. Erősebben markolja meg puskája szíját. Lelke mélyéről jött sóhaj hagyja el ajkait, de nem szégyenli. Átfényesedett szemmel felnéz a fák fölé a magasba, majd a mellette álló bajtársára tekint és ő is megmozdul. . .

. . . És mennek, ballagnak tovább. Lépteik alatt ropog a szűz hó. Csendesen, szótlánul mennek, azzal a csendességgel, amely minden

szónál edesebb. Viszik kötelességtudó, becsületesen érző magyar szívüket és tiszta, istenfélő lelküket. Lassan elhal mozgásuk zaja és alakjuk elmosódik az ezüstpárás téli éjszakában. Mennek, ballagnak a kötelesség útján. . .”

. . . Magáramaradt éji-erdő felett halk neszezéssel hóhullás szítál, libbenve szállingó hópelyhek lágy símulással, lassan kitöltik, befedik a csendőr-lábnymokat. Isten békéje szeliden uralja a szunnyadó tájat. A megbékélten pihenő természet áhítat csendjével öleli át az egész erdőt, mely égi szent fehérben ünnepli a maga örök karácsonyát. Békesség van és boldogság. Az Ige testté lön, — a kised Jézus megszületett! . . .

Ady Endre
1877-1918

A magyar költészet századforduló után fejlődő reformirányának úttörője és legkiválóbb alakja. Eredeti tehetség. Mikor nemesebb ihletére hallgat művészi hatású, szép költeményeket alkot. Ősi fajtánk öntudata és a nemzet sorsáért való aggodása verseiben többször kifejezésre jut. A magyarok világszerte és Magyarországon megemlékeztek születésének 100. évfordulójáról.

1

Karácsony

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

2

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sűgna, szállna,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna tiszta szívből
Oda haza.
De jó volna tiszta szívből
— Úgy mint régen —
Fohászzkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermekek lenni.

Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretetlenben üdvözülni.

3

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne

A szomorú útra.
Golgotha nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni. . .
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.

Közösségi, egyesületi és társadalmi események

Ausztrália

Sydney (N.S.W.). A csoport 1977.V.14-én a Magyar Központ dísztermében ünnepelte meg az ezévi Csendőr napot. A Csendőr és az MHBK, valamint a csendőrszobor képével feldíszített teremben ez évben is megjelentek a magyar szervezetek és egyesületek kiküldöttei, a bajtársak, azok hozzátartozói és vendégeik, több, mint 80-an. Az ünnepi műsort vitéz Dr.Jani István szds. csoportvezető vezette be, üdvözölvén a megjelenteket. A megemlékezést Dorogi János fhdgy. tb. csendőr, az MHBK tagja tartotta, melyet követő taps a közönség elismerésének volt őszinte kifejezése. (A beszédet ezen B.L. 2. fejezetében közöljük.) Ezután a csoportvezető a MKCsBK Vezetője nevében v. Bódy László, néhai vitéz Bódy Vilmos g.alez. fiát, Hidvégi István tűzm. a Szt.László Rend és Társaság tagját és Zágon Géza csendőr barátokat avatta föl a MKCsBK jelvény átadásával tiszteletbeli tagjaiként Közösségünknek. Az utóbbi bajtársunk két éve elhunyt édesatyja jelvényét kapta meg. Az ünnepi részt társas-vacsora követte. Az asztali áldást Ft.Fazekas Béla atya mondta, megemlékezvén imájában a bajtársiasságról és a hősiességről. A kitűnő vacsora elfogyasztása után bajtársaink vendégeikkel az éjfél óráig maradtak együtt a szokásos jó hangulatban. (v.Dr.J.I. 1977. V. 28.)

Európa

Feketeerdő (Nyugatnémetország). Az 1977-es Csendőrnapot a bajtársak, miként ezt a B.L. 1. számában már hírüldtük (46. oldal) Offenburgban március 13-án tartották meg. Mint mindig, most is szt.misést hallgattak a bajtársak és hozzátartozóik, hol Ft.Morócz István ferences atya emlékezett meg volt Testületünkről, mint „. . . a régi Magyarország közbiztonságának legmegbízhatóbb öréről.” Dicsérettel emlékezett meg az

emigrációba került bajtársakról, mert a MKCsBK az egyetlen, mely minden évben megünnepeli megalapítása évfordulóját, példaadóan ápolja a bajtársiasságot és segít a rászorulókon, ahol csak tud.

Mise után a "Laubenlindle" vendéglő különtermében gyülekeztek a bajtársak, elhunyt bajtársaink özvegyei, honvéd-bajtársak, a hozzátartozók és a vendégek. A megjelenteket a rangidős bs. üdvözölte, megköszönve a vendégek megtisztelő megjelenését, üdvözölvén özv. vitéz Temesvári Endréne Nagyasszonyt, mint az összejövetelek legszorgalmasabb résztvevőjét. A m.kir. Csendőrség születésnapjáról mondott beszédében egy másik bs. beszélt veszteségeinkről, melyek (75-80%) magasabbak voltak, mint a kimondottan harcos csapatoké. A kötelességtudás és megbízhatóság elkísérte a bajtársakat nyugatra is, ahol az amerikai, angol és francia zónákban hadifogságba esett egységek nagy részét igénybevétték idgl. közbiztonsági szolgálatra. Később pedig a csendőrmúlt lett úgyszólván mindenütt az egyik legjobb ajánlólevél. Nemcsak a volt csendőrök, de azok gyermekei is megállják a helyüket, pl. az egyetemeken szinte kivétel nélkül az élcsapatokhoz tartoznak.

Beszédjét befejezve a megjelentek egy perc néma felállással adóztak elesett, mártírhalált halt hőseink és elhunyt bajtársaink emlékezetének. Az ünnepi beszédet közös bajtársi ebéd követte, mely igen jó hangulatban tartotta együtt a megjelenteket a késő délutáni órákig.

A B.L. kiadási költségeire rendezett külön gyűjtés eredményeként 113.88 dollárt küldöttek el a MKCsBK Vezetőségéhez. (L.B.1977.IV.21)

Délamerika

Sao Paulo (Brazilia). A csoporthoz tartozó bajtársak hozzátartozóik és barátaikkal 1977.II.13-án tartották meg a Csendőr napot. Több bajtársunk és hozzátartozó betegsége ellenére a szép számban összegyűlt közönség előtt a csoportvezető mondott megemlékezést Testületünk dicső múltjáról, felidézvén emlékét a háborúban és szolgálatban elesett hős bajtársainknak, valamint a később elköltözötteknek. A hivatalos rész után a megjelentek a késő órákig maradtak együtt kellemes, bajtársias hangulatban. A csoportvezető 72.84 dollárt utalt át bank útján a MKCsBK részére a B.L. költségeire.

Buenos Aires (Argentina). Az MHBK helyi csoportja 1977.VIII.14-én bajtársi közös díszebéd keretében fejezi ki szerencsekívánatait v.Vattay Ferenc ny.á.ezds., a MKCsBK volt vezetőjének, aki nemcsak 88. születésnapját, hanem 1977.VIII.18-án a csász. kir. 44. Albrecht kir. herceg nevét viselő gy.e-hez hadapród tiszthelyettesi avatásának 70. évfordulóját is megérte Isten segítségével jó erőben és egészségben. (F.M.J. 1977. VIII. 5.)

Kanada

Montreal (Quebec). 1977.II.12-én tartotta montreáli csoportunk Csendőrnapi megemlékezését, mely alkalommal mind a katolikus, mind a református templomban az elesett és elhunyt bajtársaink lelki-

Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretettel üdvözülni.

3

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne

A szomorú útra.
Golgotha nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni. . .
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.

Közösségi, egyesületi és társadalmi események

Ausztrália

Sydney (N.S.W.). A csoport 1977.V.14-én a Magyar Központ dísztermében ünnepelte meg az ezévi Csendőr napot. A Csendőr és az MHBK, valamint a csendőrszobor képével feldíszített teremben ez évben is megjelentek a magyar szervezetek és egyesületek kiküldöttei, a bajtársak, azok hozzátartozói és vendégeik, több, mint 80-an. Az ünnepi műsort vitéz Dr.Jani István szds. csoportvezető vezette be, üdvözölvén a megjelenteket. A megemlékezést Dorogi János fhdgy. tb. csendőr, az MHBK tagja tartotta, melyet követő taps a közönség elismerésének volt öszinte kifejezése. (A beszédet ezen B.L. 2. fejezetében közöljük.) Ezután a csoportvezető a MKCsBK Vezetője nevében v. Bódy László, néhai vitéz Bódy Vilmos g.alez. fiát, Hidvégi István tűzm. a Szt.László Rend és Társaság tagját és Zágon Géza csendőr barátokat avatta föl a MKCsBK jelvény átadásával tiszteletbeli tagjaiként Közösségünknek. Az utóbbi bajtársunk két éve elhunyt édesatyja jelvényét kapta meg. Az ünnepi részt társas-vacsora követte. Az asztali áldást Ft.Fazekas Béla atya mondotta, megemlékezvén imájában a bajtársiasságról és a hősiességről. A kitűnő vacsora elfogyasztása után bajtársaink vendégeikkel az éjféle óráig maradtak együtt a szokásos jó hangulatban. (v.Dr.J.I. 1977. V. 28.)

Európa

Feketeerdő (Nyugatnémetország). Az 1977-es Csendőrnapot a bajtársak, miként ezt a B.L. 1. számában már hírüladtuk (46. oldal) Offenburgban március 13-án tartották meg. Mint mindig, most is szt.misést hallgattak a bajtársak és hozzátartozóik, hol Ft.Morócz István ferences atya emlékezett meg volt Testületünkről, mint „ . . . a régi Magyarország közbiztonságának legmegbízhatóbb öréről.” Dicsérettel emlékezett meg az

emigrációba került bajtársakról, mert a MKCsBK az egyetlen, mely minden évben megünnepeli megalapítása évfordulóját, példaadóan ápolja a bajtársiasságot és segít a rászorulókon, ahol csak tud.

Mise után a "Laubenlindle" vendéglő különtermében gyülekeztek a bajtársak, elhunyt bajtársaink özvegyei, honvéd-bajtársak, a hozzátartozók és a vendégek. A megjelenteket a rangidős bs. üdvözölte, megköszönve a vendégek megtisztelő megjelenését, üdvözölvén özv. vitéz Temesvári Endréne Nagyasszonyt, mint az összejöveteleik legszorgalmasabb résztvevőjét. A m.kir. Csendőrség születésnapjáról mondott beszédében egy másik bs. beszélt veszteségeinkről, melyek (75-80%) magasabbak voltak, mint a kimondottan harcos csapatoké. A kötelességtudás és megbízhatóság elkísérte a bajtársakat nyugatra is, ahol az amerikai, angol és francia zónákban hadifogságba esett egységek nagy részét igénybevétték idgl. közbiztonsági szolgálatra. Később pedig a csendőrmúlt lett úgyszólván mindenütt az egyik legjobb ajánlólevél. Nemcsak a volt csendőrök, de azok gyermekei is megállják a helyüket, pl. az egyetemeken szinte kivétel nélkül az élcsapatokhoz tartoznak.

Beszédjét befejezve a megjelentek egy perc néma felállással adóztak elesett, mártírhalált halt hőseink és elhunyt bajtársaink emlékezetének. Az ünnepi beszédet közös bajtársi ebéd követte, mely igen jó hangulatban tartotta együtt a megjelenteket a késő délutáni órákig.

A B.L. kiadási költségeire rendezett külön gyűjtés eredményeként 113.88 dollárt küldöttek el a MKCsBK Vezetőségéhez. (L.B.1977.IV.21)

Délamerika

Sao Paulo (Brazilia). A csoporthoz tartozó bajtársak hozzátartozóik és barátaikkal 1977.II.13-án tartották meg a Csendőr napot. Több bajtársunk és hozzátartozó betegsége ellenére a szép számban összegyűlt közönség előtt a csoportvezető mondott megemlékezést Testületünk dicső múltjáról, felidézvén emlékét a háborúban és szolgálatban elesett hős bajtársainknak, valamint a később elköltözötteknek. A hivatalos rész után a megjelentek a késő órákig maradtak együtt kellemes, bajtársias hangulatban. A csoportvezető 72.84 dollárt utalt át bank útján a MKCsBK részére a B.L. költségeire.

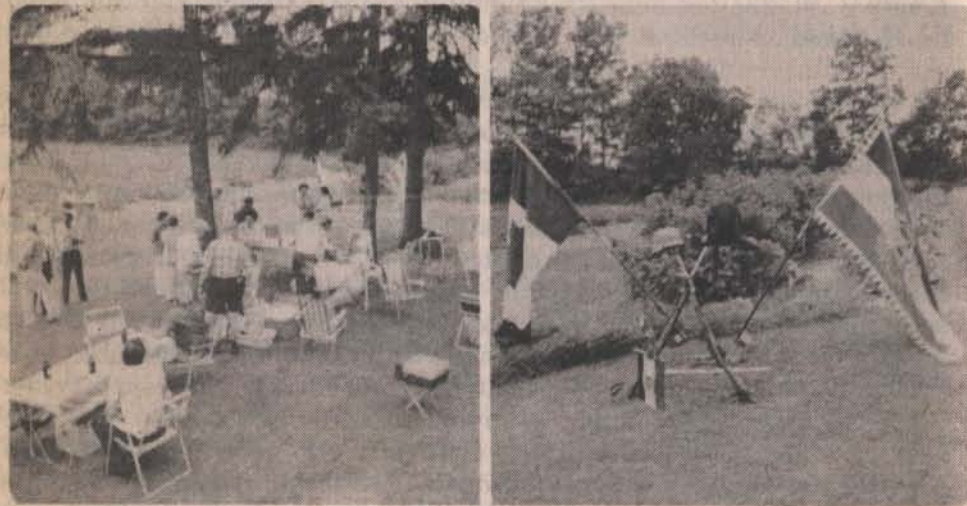
Buenos Aires (Argentina). Az MHBK helyi csoportja 1977.VIII.14-én bajtársi közös díszebéd keretében fejezi ki szerencsekívánatait v.Vattay Ferenc ny.á.ezds., a MKCsBK volt vezetőjének, aki nemcsak 88. születésnapját, hanem 1977.VIII.18-án a csász. kir. 44. Albrecht kir. herceg nevét viselő gy.e-hez hadapród tiszthelyettesi avatásának 70. évfordulóját is megérte Isten segítségével jó erőben és egészségben. (F.M.J. 1977. VIII. 5.)

Kanada

Montreal (Quebec). 1977.II.12-én tartotta montreáli csoportunk Csendőrnapi megemlékezését, mely alkalommal mind a katolikus, mind a református templomban az elesett és elhunyt bajtársaink lelki-

üdvéért tartott istentiszteleteken imádkoztak. A lelkészek ugyanakkor Testületünk érdemeit is méltatták. A bajtársi összejövetelt III.5-én tartották meg Székelyfy Lajos őrm. bs. lakásán, hol 32-en jöttek össze, s maradtak együtt a késő esti órákig a legjobb hangulatban. Tisztújító közgyűlését a csoport V.15-én tartotta meg, hol Dr.Szatmári Lóránt hdp. őrm. csoportvezető 5 évi működés után benyújtotta lemondását. A közgyűlés munkásságának elismerése után lemondását tudomásul vette, s ugyanakkor utódjául egyhangúlag megválasztotta Cserhalmi Ferenc őrm. helyettesül pedig Boros Gábor őrm. bs-akat. A vezetőség többi tagjai: Pénztáros: Jászberényi József őrm., ellenőrök: Bagdi Lajos törm. és Pallér József tiz. tb. cső., vigalmi rendező: Spalovszky Mihály hdgy. tb. cső. lettek. A V.21-én elhunyt Boros Gábor őrm. helyét Oláh Pál főtörm. vette át. Amikor a lelépő vezetőségnek az elmúlt évek eredményes munkájáért köszönetet mondunk, kívánunk szép sikereket Cserhalmi őrm. csoportvezetőnek és munkatársainak is. (Cs.F. 1977.V.24.)

Az MHBK helybeli csoportja, valamint a Szt.László Társaság és Rend tagjai 1977.IX.11-én szentmise keretében emlékeznek meg vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarországnak 25 éven át volt kormányzójáról halálának 20. évfordulója alkalmával a Magyarok Nagyasszonya templomban. Utána a Magyar Hősök Emlékművére koszorút fognak elhelyezni. (KMÜ 1977.VIII.27.)

Piknik Wellandon a csoport alapításának 25. évfordulóján. 1977.VII.24-én.

Welland (Ontario). 1977.VII.24-én, Lukács Ernő bs. farmján (Lukács Ferenc őrm. öccse) ünnepelték meg wellandi és környékbeli bs-aink a csoport alapításának 25. évfordulóját Máté János v.törm. csop.vez. rendezésében. Alapításakor Welland-Port Colborne, majd pedig Niagara vidéki csoport volt a neve, mert St.Catharines-i és a Niagara Falls-iak is csatlakoztak. Kb. 50-en gyűltek össze. Megjelent v. Kövendy Károly szds. múzeumőr, a csoport alapítója, volt ügyvezető, aki gulába rakott

puskák, a kanadai és magyar zászlók előtt mondott rövid beszédet az elmúlt évek eseményeiről. Megemlékezett a közel múltban elhunyt v.Török Bertalan v.törm. és Kiss Miklós őrm.-ekről. Utána v.Szendi Csaba közgazdász, a KMSZ főtítkára, v.Szendy József őrm. fia beszélt az ifjúság jövő céljairól, mely az apák útját követi, de az időhöz finomulva 100%-os angolsággal Ottawa felé. A hivatalos rész után a csendőr asszonyok pazar vendéglátása következett, kik mindent megtettek, hogy a bs-ak vendégeikkel egy kellemesen eltöltött nap emlékeivel indulhattak újra otthonaikba. A wellandi csoport korábbi vezetői voltak: v.Karsay Elek fhdgy., Horváth Béla törm., Körmendy János őrm., Kiss Ferenc g.fhdgy. és Simon Imre törm. bajtársak. (v.K.K. & M.J. 1977. VIII 8.)

Hamilton (Ontario). A bajtársak ebben az évben a csendőrnapot nem tartották meg, mert többen Floridában (USA) töltötték a szigorú telet, mások meg betegek voltak. A torontói csoport I.8-án tartott Csendőrbálján Gál Ferenc bs. képviselte családjával együtt a csoportot. A jó idők beálltával azonban szalonnasütéssel egybekötött összejövetelt (piknik) fognak rendezni, mely minden évben sikerrel jár és igazi találkozója a környékbeli bajtársaknak. (S.M. 1977.IV.4.)

Calgary (Alberta). A romániai öslakos erdélyi magyarság alapvető emberi szabadságjogaiért megindított harchoz csatlakozott helyi csoportunk, belépve az immár több, mint 100 magyar egyesületet képviselő Erdélyi Világszövetségbe. Az Elnöki Tanács nevében Zolcsák István üdvözölte csoportunkat, mely erdélyi véreinkkel való együttérzésének ezúton is kifejezését adta.

1977.V.13-án az Árpádházi Szt.Erzsébet templom Szt.István termében tea-est keretében üdvözölte csoportunk tiszteletbeli tagjaiként fölvetett ifj.Keresztes Lajos és Sárközi Kálmán bs-akat. A csaknem teljes számban megjelent bajtársakat és hozzátartozóikat Karancz János őrm. csoportvezető üdvözölte és adta át a MKCsBK jelvényét új tagjainknak. A kellemes, bajtársi hangulatban eltöltött estért — melyen Ft.Molnár István plébános is megjelent — a csoport vezetőségét illeti elismerés.

1977.VI.19-én, a MHBK helyi csoportjával közös rendezésben tartotta meg csoportunk immár hagyományos nyári piknikjét a városhoz közel eső Fish Creek Park területén. Zsitvay Sándor bs. MHBK csoportvezető által sült nagyszerű "fatányéros", illetve T-Bone Steak-ek elfogyasztása után kellemesen elszórakoztak és együtt maradtak a délutáni órákig. A vendégek között többek között ott voltak Ft.Molnár István plébános, valamint Nt.Becske Lajos ref. lelkipásztor feleségével. A jó hangulatban eltöltött bajtársi kirándulás megrendezése a csoportvezetők érdeme.

Ugyancsak a csoport 1977.IX.10-én az Árpádházi Szt.Erzsébet plébánia templomban élén Zsitvay Sándor csop.vezetővel gyászistentiszteleten vett részt vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország 25 éven át volt kormányzójának lelkiüdvéért halálának 20. évfordulóján. A gyászmisére meghívást kaptak és megjelentek többen az MKCsBK részéről is élükön Keresztes Lajos főtörm. bs. ügyvezetővel.

Az MHBK calgari csoportja 1977.VI.26-án szentelte fel koronás, címeres magyar nemzeti zászlóját az Árpádházi Szt. Erzsébet templom 11 órás nagymiséje keretében a testvér bajtársi egyesületek képviselői a magyar hívek és cserkészek részvételével. Az új, hadidíszítéssel szegélyezett selyemzászló felavatása a Hősi Emlék előtt ment végbe, hol vitéz Duska Lászlóné zászlóanya szalagjának felkötése után az alábbi egyesületek vertek be zászlószöveget az új zászló rúdjába, vezetőik, illetve képviselőik útján: Széchenyi Társaság: Varga István, 73. & 74. cserkész-csapatok: Németh Sándor, Szt. Erzsébet Nőegylet: Jarabek Jánosné, Himer Gyuláné, Lorántffy Női Kör: özv. Mátyás Ferencné, Papp Józsefné, calgari Kanadai Magyar Egylet: Dr. Horvai János, Kálvin Magyar Református Egyház: Kovács István, Juhász Lajos, Vitézi Rend: vitéz Balogh József, MKCsBK: Karancz János és Szelei József, MSzHVSz, Fekete Ferenc, Hajdu Gyula, Magas István, MHBK Főcsoport: Fülöpp József, MHBK Központ: Zöld M. János. A szertartás után a megjelentek a Szt. István teremben közös ebéden vettek részt. Az ünnepély megrendezéséért munkatársai élén Zsitvay Sándor bs. csop. vezetőt illeti elismerés. A csoport 1977.VI.28-án a Kálvin Magyar Ref. Egyház Kossuth termében rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az MHBK Vadrózsa Táncsoport további sikeres működéséhez biztosította az erkölcsi és anyagi támogatást. A táncsoport vezetője változatlanul Rada Tibor bs., aki több, mint 20 éve dolgozik szívvel-lélekkel a magyar kultúránkat jelentő magyar zene, művészetek, táncok, dalok és ünnepi öltözeteink megőrzése és bemutatása érdekében.

A zászló és a zászlószalag megáldása.

Az MKCsBK küldöttsége az ünnepélyen

A calgari MHBK „Vadrózsa” táncsoportja.

Ausztrália

Perth (W.A.). Tevékeny közösségi életről számol be a helybeli Magyar Evangélikus, Református Egyházközösség 1977.III.23-án kelt tájékoztatója. Összejöveteleiket többnyire a Magyar Otthonban tartják. Ugyanitt jöttek össze a húsvéti istentiszteletre, IV.10-én, d.e. II órakor, vitéz Szombathy János Lajos zls. bs-unk presbyter szolgált. 1976. Karácsony óta a gyülekezet és Nőegylete anyagi támogatást küldött az Argentínai Magyar Református Egyház magyar szörvány misszióinak, valamint a Farfa-i (Olaszország) olasz tábor magyar menekültjeinek. A magyar társadalmi és egyesületi élet nagy segítsége a városban megjelenő "Perthi Magyar Hírek." (E.T. 24 évf.1.sz.)

Európa

London (Anglia). 50 éve annak, hogy Húsvétkor Lord Rothermere (Harold S. Harmsworth) angol újságkiadó Daily Mail c. világlapjában "Hungary's place under the sun" (Magyarország a nap alatt) c. vezércikkében akciót indított a trianoni béke revíziója érdekében, s azt lapjaiban továbbra is nagy kitartással folytatta. A Revíziós Liga, Herceg Ferenc és Eckhardt Tibor meghívására maga helyett fiát, Mr. Esmond Harmsworth-ot küldte el 1930-ban Magyarországra, aki angol politikus és újságíró, résztvett Rákosi Jenő, a Pesti Hírlap főmunkatársa szobrának leleplezésén. Budapest nagy ünneplésben részesítette. Lord Rothermere jelen volt a kassai bevonuláson, 1938. november 11-én.

Máriazell (Stájerország, Ausztria). Május 21. és 22-én 1,500 zarándok jött össze a környékről, a szomszédos országokból és tengeren túlról is, hogy részt vegyenek a keresztút 10. magyar stációjának felavatásán, melyet Mindszenty József hercegprímás, a világháborúban és 1956-ban elesett hőseink és mártírjaink emlékének állítottak a menekült magyarok 1977-ben.

A város és környéke tavaszi díszbe öltözött és alpesi virágok illata töltötte be a levegőt. Az autók és autóbuszok már szombat dél óta hozták az érkező zarándokokat, kiket a bazilika priorja magyarul, "Dicsértessék az Úrjézus Krisztus"-sal fogadott, majd az ájtatosság során német nyelven Bíboros Atyánkról mondott beszédet, ki életét hitéért, egyházáért és hazájáért adta oda. Magyarul beszélt Ft. Dr. Ádám György németországi magyar főlelkész és vatikáni megbízott. 19.30-kor gyertyás körmenet volt. Máriazell utcáiról magyar imák és énekek szálltak az ég felé. A körmenet után a szomszédos Guszwerk községben magyar emlékest vette kezdetét. A szálloda zászlókkal feldíszített nagytermét a közönség zsúfolásig megtöltötte. A meszi földről jött vendégek büszke örömmel tekintettek a Burg Kastl-i magyar gimnázium diákjaira, egyenruhás cserkészeinkre. A műsort a gimnázium énekkara nyitotta meg, majd Eszterhás István, a Katolikus Magyarok Vasárnapja (Cleveland, Ohio, USA) szerkesztője mondott ünnepi beszédet. Utána

A calgaryi MHBK „Vadrózsa” táncsoportja.

Simcoe (Ontario). 1977. VII.24-én Tölgyes Lajos bs. házánál jöttek össze a Delhi és környékbeli bajtársak hozzátartozóikkal és vendégeikkel és beszélgettek el egymással kitűnő hangulatban a múlttól és a jelenről is. (Sz.F. 1977.VIII.17.)

A delhi-i és környékbeli bajtársaink és vendégeik Tölgyes Lajos bs. házánál 1977. VII. 24-én.

A keresztút A X., a Mártír Magyarok stációja.

tanárok, írók, diákok, diáklányok szólaltatták meg nemzeti és irodalmi nagyjainkat és felolvasták Mindszenty hercegprímás imáját, melyet 1947.II.10-én mondott el a Bazilikában a párisi "békekötés" aláírásának órájában. Az ünnepély éjjel tájban ért véget.

Vasárnap hideg szélben, ködben indult meg Mariazell felé a kb. 1 és fél km. hosszú menet a 3 km. távolságra lévő St.Sebastian község határában lévő keresztút felé. Elöl zászlók, koszorúk, a bécsiek egy nagy keresztet vittek, s imádkozták a rózsafüzért. A Magyar Stáció kb. 3 méter magas, 20 tonna súlyú sötét gránit alapon vörös márványból készült, Szamosi József tervezése. A márványtábla felső részén Szt.Koronás

magyar címer, alatta „DEVICTUS VINCIT — MORTUUS VIVIT”. Diákjaink, cserkészeink, majd a mohácsi hídfőben jobb szemét vesztett hadirokkant bajtárs koszorúzták meg az emléket, s mondták el a "hazáért nehéz időben" című 1922-ből való imádságot, majd a másfélezres magyar zarándoktömeg elénekelte a Himnuszt. Utána 11.15-kor magyar papi segédlettel nagymise volt, szentbeszédet Ft.Sümegh Lothár mondott. (MKCsBK 231)

Amerikai Egyesült Államok

Washington (D.C.). 1977.VII.18-án kb. 2,000 magyar tüntetett zászlókkal, táblákkal, fegyelmezett impozáns felvonulással és a Fehér Ház előtt. Kérték a törvényhozást, hogy hasson oda, hogy Románia szüntesse be a romániai, erdélyi öslakos ott kisebbségben élő magyarság elleni csendes felszámolásukat célzó megkülönböztetéseket és ismerje el állampolgári, valamint emberi alapvető szabadságjogaikat. Több bs-unk vett részt a felvonulásban, köztük Soós József prbcső. is, aki a "Baltimore-i Értesítő" (Md. USA) szerkesztője. (T.K.1977.VIII.4.)

Cleveland (Ohio). A Képes Magyar Világhíradó, az 1971. óta megjelenő magyar irodalmi és művészeti folyóirat 1977. szeptemberével egyesül a torontói Magyar Ház, a Kanadai Magyar Kultúrközpont Krónika c. ugyancsak havi folyóiratával az utóbbi lap neve alatt. A Krónika 1974. óta szolgálja a magyar betűvel örök nemzeti érdekeink védelmét. Az átadó szerkesztő — Ewendtné, Petres Judith — külön is köszönetet mondott Csepi Béla ezds. bs. főmunkatársának, aki a kiadóhivatal teendőiben is szívvel-lélekkel, önzetlenül dolgozott, valamint a Classic Printing Corp. tulajdonosának, Berta Lászlónak, aki mindig készségesen, magas nyomdatechnikával biztosította a lap értékes tartalmának tetszetős megjelenését.

Cleveland (Ohio). 1977.VII.23-án, Mindszenty napon, a Cardinal Mindszenty Plaza-n — ahol 1973-ban szemtől szemben állott „az Ő magyarjaival” — kétezres ünneplő közönség előtt leplezték le Mindszenty bíboros szobrát. A szobrot, mely v.Hollósy E. György clevelandi fiatal magyar szobrászművész alkotása, az ún. Rabnemzetek képviselőinek, a polgármesternek és az egyházmegye s.püspökének jelenlétében adta át Cleveland városának v.Kemes László cső.bs. az Egyesült Egyletek elnöke. Este, a Holiday Inn-ben, díszvacsora volt az egyházi, világi és nemzetiségi vezetők részvételével. A clevelandi magyarság ezévi Szent István napi ünnepélyét 1977.VIII.21-én a Mindszenty Plaza-n a Mindszenty szobor előtt fogja megtartani. (KMU 1977.VIII.14.)

Pittsburgh (Pa.). A Magyar Cserkész Szövetség 1977.VI.-ban tartotta két napos tisztújító közgyűlését a Howard Johnson Motor Hotel termeiben öt világrészből érkezett magyar cserkészvezetők részvételével. Képviselette magát Európában, Délamerikában, az Egyesült Államokban, Ausztráliában és Kanadában működő 84 cserkészcsapat.

Elnökölt vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc vezds. főcserkész képviselőiben Msgr. vitéz Vargha Gábor a Szt.László Lovagrend priorja.

A MCsSz az öt világrészben működő cserkészházakat, két cserkészparkját könyvtárát beleszámítva kb. fél millió dollár vagyonnal rendelkezik. A 84 cserkészcsapat az elmúlt évben 124 táborot tartott.

Az új tisztikar: Dr. Némethy György egyetemi tanár, ü.elnök Bodnár Gábor, aki immár 30 éve vezeti a cserkészközpontot, vezetőtsízt Jámbor Lajos (Kanada) és az Intéző Bizottság elnöke Ft.Dr.Ádám János, S.J.

Fillmore (N.Y.). 1977.V.28-29-én tartotta meg a Magyar Cserkész Szövetség központi akadályversenyét a Sik Sándor Cserkészparkban több mint 450 fiú, leány és vezető részvételével. Elküldték őrseiket Kanadából a torontói és a hamiltoni csapatok, valamint ott voltak Buffalóból, Chicagóból, Clevelandból, New Brunswickból, Woodbridge-ből, Garfield-ből, és New Yorkból a magyar cserkészcsapatok.

Az akadályversenyeknek már hagyománya az ún. kerettörténet. A Szövetség Intéző Bizottsága egy évvel előre kiválaszt egy magyar regényt, vagy színművet, melyet a versenyző cserkészeknek el kell olvasni, tanulmányozni, megbeszélni, hogy majd a verseny alatt a sok, különféle kérdésnek, helyzetközlésnek helyesen tudjanak megfelelni, s cselekedni és így sajátítsák el a magyarságtudomány érdekes és szükséges részeit. A múlt években Gárdonyi Géza "Egri csillagok", majd a "Láthatatlan ember"-e után ez évben a "János Vitéz" volt a téma, jövőre a ,48-as szabadságharc lesz.

A fiúk, leányok és vezetőik "jó munkát" végeztek és a cserkészinduló hangjai mellett búcsúztak el egymástól a jövő évi viszontlátásig. (109. sz. Sajtótájékoztató).

Pasadena (Cal.). A Kaliforniai Magyarság Baráti Köre 1977.VI.17-én tartott kultúrestje keretében szépszámú közönség hallgatta meg Bödő Károly "A pandurtól a Scotland Yardig" című értékes előadását a háború előtti detektíveletről és a detektívek nehéz munkájáról. A műsoros est sikeréhez hozzájárult még szavalat és zongoraszám is. Bödő Károly "Detektívet" c. könyvét 1977. áprilisi számában legutóbb a „Napnyugat” (Los Angeles, Cal.) ismertette, kiemelve annak dokumentációs jelentőségét. A könyv ára 9.00 dollár, kapható az alábbi címen: Mr.K.Bödő, 1163 East Villa Street, Pasadena, Ca. USA. 91106. (B.K.1977.VIII.2.)

Kanada

Toronto (Ont.). A nemzeti emigráció az Árpádházi Szent Erzsébet r.k. magyar plébániatemplomban 1977. évi július hó 31-én 12 órakor tartandó szentmisén imádkozik vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország 25. évén át volt kormányzójának lelki üdvéért halálának 20. évfordulója alkalmával. (Kanadai Magyarság 1977.VI.18.)

Welland (Ont.). A város és környéke magyarsága 1977.III.13-án emlékezett meg a magyar szabadságharc 129. évfordulójáról a Wellandi Magyar Önképzőkörnek erre az alkalomra feldíszített nagytermében. A terem előtti téren már reggel óta a kanadai és a magyar zászlót lengette a szél. A termet zsúfolásig megtöltő közönséget az Önképző Kör elnöke,

Simon Imre törm. bs-unk üdvözölte, míg az ünnepi beszédet Varga István mérnök mondta. A szavakat, ének, zene- és táncszámokból összeállított tartalmas nívós műsort lelkes gárda élén Simon Imréné rendezte.

1977.IV.15-én ugyancsak a Magyar Önképzőkör helyiségében tartotta irodalmi előadását Dr. Illyés Elemér író, ki „Erdély változása” c. könyvét ismertette műsoros est keretében. Az író Simon Imre törm. bs-unk, az Önképzőkör elnöke mutatta be a megjelenteknek. (Magyar Élet 1977.V.7. és 14.).

1977.V.29-én az Önképzőkör táncsoportjai rendezték meg évzáró ünnepségüket, melyen többek között megjelent a város polgármestere, tart. képviselője és a nemzetiségi csoportok vezetője is. 40 magyar fiatal szerepelt 6-20 esztendő korig. Simon Imre törm. az Önképzőkör elnöke üdvözölte a közönséget magyar és angol nyelven, míg a zárószavakban Kertész Géza mondott köszönetet színes, lelkes teljesítményéért. A táncok és szavalatok után a szülők és fiatalok élén Simon Imréné látta vendégül a megjelenteket kávéval, süteménnyel és hűtőkkel. (K.M.V. 1977.VII.3.)

Calgary (Alberta). A Vancouver-i Magyar Énekkar (B.C.) és az MHBK helyi csoportjának Vadrózsa Táncsoportja 1977.VI.4-én a calgaryi egyetem színháztermében ismételték meg az 1977.III.29-én Vancouverben megtartott előadásukat. A műsort a Trianoni béke évfordulójára való tekintettel az énekkar nyitotta, kivétel nélkül díszmagyarban és a Himnuszon kívül előadták a Rákóczi indulót, mellyel egy csapásra a közönség lelkes tetszését váltották ki. A színpompás, zeneileg nívós és kivételes élmény nagyszerű összekapcsolása volt a szebbnél szebb magyar táncoknak, eredeti népviseleteknek és zenének. Mindkét együttes tehetségük és művészetük legjavát adták és a jól megérdemelt siker és elismerés mindnyájuknak az érdeme. Rendező volt Rada Tibor bs. az MHBK Vadrózsa Táncsoport vezetője.

Hasonló szép siker kísérte a két együttes Lethbridge-i (Alberta) fellépését is, hol a Délalbertai Magyar Kulturális Társaság látta őket vendégül és nyújtott az ott is összegyűlt közönségnek kivételesen szép és művészi élményt, másnap 1977.VI.5-én a Yates Memorial Center-ben. A műsort ismertette és magyarázta angol és magyar nyelven mindkét előadás alkalmával ifj. Kiss Gyula.

Calgary (Alberta). Az Árpádházi Szt. Erzsébet r.k. magyar egyházközség, valamint a Magyar Szabadságharcos Világszövetség calgaryi csoportja 1977.IV.23-án rendezték meg a templom Szt.István termében Dr. Illyés Elemér író irodalmi előadását. A szerzőt Magas István a M.Sz.V. kanadai elnöke mutatta be a közönségnek, aki nemcsak új könyve, az "Erdély változása" c. mű II. kiadásának ismertetésével foglalkozott, hanem ismertette a jelen próbálkozásokat, melyek az emigrációs síkon a közelmúltban történtek az erdélyi magyarság alapvető emberi jogainak védelme érdekében. Több felszólalás hangzott el, melyek támpontokat adtak az írónak, hogy könyvének mielőbbi angol nyelven való kiadása kívánatos.

A Széchenyi Society Inc., a Széchenyi Társaság hasonlóan az amerikai földrészen működő elismert hivatásbeli, vagy tudományos társaságokhoz, közgyűléseit mindenkor írásban, ez évben 1977.IV.24-én tartotta meg ugyancsak a Szt.István teremben. A korábban meghirdetett időpontra beérkezett javaslatok és szavazatokat az igazgatóság és a közgyűlésen megjelent tagok értékelték ki. A teljes igazgatóság tagjait a közgyűlés két évre választja úgy, hogy évenként azok fele kerül megválasztásra, hogy a munkában fennakadás ne legyen. Az Igazgatóság Calgaryban élő nyolc tagja anyagilag is felelős a társaság vagyonaért. Az évi elszámolást független, hites könyvszakértők vizsgálják felül és jelentésüket a kormányhatóságokhoz terjesztik föl.

A közgyűlés egyik jelentős pontja volt, hogy a sorsjáték rendezését — bár a szavazatok pártolták — a közgyűlés mégis elejteni kényszerült, mert az abból remélt teljes összeg — leszámítva a készkiadásokat — sem érné el az egy évi gyűjtés eredményét. Ezért a gyűjtés továbbfolytatását határozták el. Hon.J.W.Pickersgill, volt kanadai bevándorlásügyi miniszter, a gyűjtés tb. elnöke, V.23-án kelt levelében szintén oda nyilatkozott, hogy a gyűjtést folytatni kell "a kedvező kimenetelig". A gyűjtés VII.21-iki állása a bank betétszámla szerint 212.000.00 dollár. (v.D.L.)

Az Amerikai Magyar Szépmíves Céh calgaryi baráti köre 1977.VI.25-én a Jubilee Auditorium "Club Room"-jában rendezte meg Wass Albert, író és egyetemi tanár irodalmi előadását. Az író az est keretében olvasta fel egyik erdélyi tárgyú elbeszélését és ismertette Az Amerikai Magyar Szépmíves Céh és az Erdélyi Világszövetség eddig végzett munkáját és jövő célkitűzéseit.

A Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége kanadai szervezetének elnöke Magas István bs-unk tiltakozó levelet intézett Hon. Don Jamieson kanadai külügyminiszterhez annak Londonban, (Anglia) a NATO tanácskozáson tett nyilatkozatáért. A miniszter ugyanis kijelentette, hogy a közel jövőben tartandó belgrádi konferencián Kanada álláspontja elkötelezettség nélküli lesz az ún. "détente" fenntartása érdekében. A MSzV elnöke előadja, hogy az ún. rabnemzetek "mintegy végső nemzetközi forum felé tekintenek Belgrádra, hogy majd az ott elhangzó nyilatkozatokból az egész világ végre hivatalosan is tudomást szerezzen elnyomatásukról." Kanada polgárai elvárják — mondja a levél —, hogy a kormányuk is komolyan fogja fel a szabadság ügyét, s a szerződő felek mindegyike tegyen eleget Helsinkiben vállalt kötelezettségeiknek. A "Megjegyzések"-et a torontói (Ont.) "Globe and Mail" napilap már közölte.

Bajtársi hírek.

Ifjuságunk az élen

Becskeházi Péter, magyar származású amerikai diplomata, vitéz verebélyi Marssó Lőrinc ezds. bs. unokája az US. külügyminisztérium megbízásából (Washington D.C.) Krakkó-ba (Lengyelország) utazott és ott átvette az amerikai konzulátus vezetését. (H.Hung.Week. 1977.ápr.) Sikert és szép eredményt kívánunk.

ifj.Hollády Ernő, Pasadena-i (Cal. USA) lakos, aki Graz-ban (Ausztria) született 1950-ben, Dr.Hollády Ernő szds. bs. fia mint "kiváló fiatal tagja Amerikának" (Outstanding Young Man of America) kiváló előmenetelért és hivatott közösségi szolgálatáért 1977 évre kitüntetést nyert. (Dr.H.E. 1977.V.26.) Gratulálunk.

vitéz Szendi Csaba, közgazdász, torontói (Ont. Kanada) lakos, 30 éves, vitéz Szendi József őrm. bs. (Liverpool, N.Y., USA) fiát a Kanadai Magyarok Szövetsége Torontóban 1977.III.19-én főtitkárrá választotta. Ifjú bajtársunk angolul és magyarul kifogástalanul beszél, nagy kedvvel és erővel kezdett hozzá új munkájához. A KMSZ a kanadai magyar egyházak és egyesületek csúcsszerve, mely 132,000 magyar kanadait képvisel, kik egyházakba és egyesületekbe tömörültek. (v.K.K.1977.III.21) Kívánunk Neki jó munkát és sikereket!

Nagyiványi Patricia, Buenos Aires-i (Argentína, Délamerika) lakos, Nagyiványi Ödön cső.szds. bs-unk és felesége leánya 1975-ben a 78 éve működő Goethe Schuleban spanyol érettségit tett az eddig elért legmagasabb pontszámmal, kiváló eredménnyel. Ebben az intézetben az I. elemítől kezdve az argentin tárgyakat spanyolul, a többit németül adják elő. 1976-ban ugyanott német érettségit tett, mint legjobb előmenetelű tanulója osztályának. Ugyanekkor délután az egyetem biokémiai karának előadásait hallgatta. (N.Ö.1977.VIII.7.)

Ifj.Seregélyes Márton, tanár, Hamilton-i (Ont. Kanada) lakos, Seregélyes Márton főtörm. fia betanításában szép sikert aratott a magyar táncsoport a helyi Kultúrbizottság rendezésében 1977.V.22-én megtartott magyar ifjúsági hangversenyen. (K.M.V.1977.VII.3.)

Somogyi Lél

A kétnyelvű és kétkultúrájú magyar ifjúság

(Részletek a IV. Magyar Kongresszus keretében a XVI. Magyar Találkozóon Clevelandban (Ohio, USA) 1976.XI.26-28-ig elhangzott előadásból. Megjelent a XVI. Magyar Találkozó Krónikájában, 1976-ban.)

Milyen értéket jelent nekem, vagy bármelyik más magyar fiatalnak a két nyelv és a kettős kultúra Amerikában? A fiatal magyarságnak erre a kérdésre kell választ keresnie és találnia.

Sokszor halljuk, hogy hagyományaink ápolása és magyar művelődésünk megőrzése: kötelességünk. Ahhoz a nemzethez és ahhoz a néphez

való hűségünk, amelyből származunk és annak a kultúrának a megbecsülése, amelyben felnevelkedtünk: természetes adottság. A kötelesség csak akkor keletkezik, ha megértjük, mi ennek az adottságnak az értéke.

Lehet, hogy a magyarság rossz irányban próbálta ifjúságát megtartani. Lehet, hogy azt a 120.000 amerikai magyart — én még magyar amerikainak tartom magam — akit az előző előadásban kifejtett okok miatt az amerikai magyarság elveszít, vagy már is elveszített, csak akkor és úgy tudjuk megtartani, vagy visszamenteni, ha angol nyelven, angol vonalon próbálunk utánuk menni. Itt az igazi kérdés, amely a két nyelvre és a kettős kultúrára vonatkozóan felmerül.

Ha ennek az amerikai magyar fiatalságnak már az angolszász világ kultúrája lett az elsődleges, a fő kultúrája, akkor hogyan tudjuk vele kiértékelteni magyar kultúráját és nyelvét?

Amerika társadalmában, de bármelyik más nemzet társadalmában is, bárki könnyen beolvadhat, ha erejét és tehetségét csak arra fordítja, hogy vagyont gyűjtsön, jó életet, könnyű és gondtalan megélhetést, befolyást és szórakozási lehetőségeket biztosítson magának és mindennek ellenében elfelejti ősei múltját. Legtöbbször valóban ez szokott megtörténni. Egyesek még más nevet is vesznek fel, néha családi kapcsolataikat is megszakítják. De még ez sem jelenti okvetlenül azt, hogy lelkük mélyén nem érzik magukat magyaroknak. Csak azt a lehetőséget nem találták, amelyik megengedi, hogy öröklött magyarságukat — kellő kiértékelés alapján — egyensúlyba hozzák újonnan szerzett amerikai kultúrájukkal.

Az utóbbi években sok fiatal magyar jött rá, hogy ez helytelen. Sokan rájöttek, hogy helyüket sokkal eredményesebben tudják megállni, nagyobb sikereket érnek el, ha megtartják és beszélik magyar anyanyelvüket és átélik népünk ősi kultúráját, mintha egyszerűen "beolvadnak" az amerikai társadalomba. Ezek a magyar fiatalok, de más nemzeti ségek fiataljai is rájöttek, hogy "synergistic" tehát mindkét adottságuk együttes érvényesítésével sokkal nagyobb sikert tudnak aratni, mint amilyenre rendes körülmények között számíthattak.

A "synergism" azt jelenti, hogy két vagy több hatóképességű tényező (elem) egy időben történő együttműködése mindig nagyobb eredménnyel jár, mint a két tényező külön-külön elért eredményének összege. A "synergism" előnyét Szent István már közel 1000 évvel ezelőtt felismerte, amikor fiához Szent Imre herceghez intézett "Intelmei"-ben megállapította, hogy "az egy nyelvű és egy szokású ország gyenge és erőtlen." Mi is megállapíthatjuk, hogy az egy angol nyelvű magyar fiatal szintén erőtlen, ugyanolyan csak, mint sok millió más amerikai fiatal, aki csupán az amerikai nyelvet beszéli és kultúráját hordozza.

Ma sokat beszélnek arról, a mi korunknak az a követelménye, hogy mindenki tehesse, amit egyénileg akar. Ez a követelmény a "szabadságot" igen sokszor úgy értelmezi, hogy ki-ki olyan lehessen, mint bárki más. Ennek az értelmezésnek az eredménye aztán a "brain washed" tömeg, amelyben az egyén közönséges robotemberré lesz.

Nekünk nem lehet ez a célunk!

Újra fel kell tehát itt tennünk a kérdést: mi a két (magyar és amerikai) nyelv és a kettős (magyar és amerikai) kultúra előnye?

1., Ez a kettősség különböztett meg bennünket másoktól, a tömegembertől, ez tesz bennünket a társadalom értékesebb tagjaivá.

2., Két különböző világszemléletet ismerünk meg, amelyeknek állandó összehasonlítása alapján helyesebb véleményt alakíthatunk ki magunknak.

3., Jobb amerikaiakká is leszünk, mert a világ eseményeit világosabban látjuk és amerikai szempontból tárgyilagosabban tudjuk megítélni.

4., Emberibb emberek lehetünk, mert nemcsak egyoldalú amerikai tapasztalatainkból meríthetünk, hanem a magyar kultúra évezredes örökségének szellemi tárházából is.

5., Vallási és nemzeti szempontból szilárdabbá lesz világnézetünk és erősebb öntudatra ébredünk.

Az emberek általában hajlamosak arra, hogy mindig a legkönnyebb utat válasszák. Ez a hajlamuk hagyományaik megőrzése tekintetében is érvényesül. A feketéknek megvan az az előnyük, hogy őket minden lelki beállítottság nélkül már fizikai megjelenésük állandóan figyelmezteti eredetükre. Ez segíti őket abban, hogy helyzetüket, adottságaikat jobban megértsék, hagyományukat könnyebben megőrizzék. A magyarok az egész világon szétszóródtak. Nincs meg azonban nekik ez a külső jellegzetességük, mely mindenütt és föltétlenül össze tudná kötni őket és megakadályozni, hogy beolvadjanak a környezetükbe. Van azonban olyan nyelvünk és olyan kultúránk, amely nemcsak páratlan a maga nemében, de beolvadásunkat is igen jelentős mértékben megnehezíti.

Ugyanezt mondják többen a tudósok közül, a Sir John Bowring (1792-1872) a neves angol nyelvész megállapította, hogy "a magyar nyelv múltja olyan messzire nyúlik vissza, amikor a legtöbb ma beszélt európai nyelv még egyáltalában nem is volt, önmagában fejlődött, kifejező ereje logikus és matematikai pontosságú" a nemzeti önállóság és a szellemi függetlenség legrégebb és legdicsőségesebb emléke.

Ha nyelvünkről még idegenek is így nyilatkoznak, semmi értelme sincs tehát, hogy ezt a nyelvet és kultúránkat bármilyen érdekből feladjuk.

Történeti tény, hogy a magyarok bizonyos értelemben szinte mindenkor két nyelvűek és kettős kultúrájuk voltak. Őseink valamikor hun, avar, török, bulgár-kazár birodalmakban éltek, ezért az azokban uralkodó elem nyelvét mindig meg kellett tanulniok. A kereszténység felvétele után a műveltebb magyarok megtanultak latinul. Évszázadokon át a latin volt az ország hivatalos nyelve és összekötötte a művészet és politika no meg a diplomáciában Európa országait.

Később pedig a német lett a magyar vezető rétegek harmadik nyelve. A múlt század eleitől sokan — a politikusok közül pl. Széchenyi és Kossuth, a költők és írók közül Petőfi és Arany — angolul tanultak. 1945-ig minden magyar középiskolában rendszeresen tanítottak idegen

nyelveket (Görögöt, latint, németet, angolt, franciát, olaszt). A II. Világháború óta otthon az orosz nyelv kötelező tantárgy.

A kétnyelvűség tehát a magyarok között sohasem volt se szokatlan, se ismeretlen jelenség. Amerikában, vagy más földrészen se kell annak lennie . . . Ne felejtjük el tehát, hogy magyarságunk, magyar nyelvünk és kultúránk mindenütt legértékesebb örökségünk és felbecsülhetetlen értékű, páratlan kincsünk marad, mely a világ minden táján csak többletet és előnyt jelent számunkra.

(: Somogyi Lél, született 1954-ben Clevelandban (Ohio, USA), iskoláit Medinában, majd a clevelandi Case Western Reserve egyetemen kiválóan végezte, okleveles komputer-mérnök, Dr.Somogyi Ferenc egyetemi-tanár, az Árpád Akadémia főtíkára fia. Magyar iskolába 6 évig járt és elvégezte a 2 éves Magyarságismereti tanfolyamot, a Kollégium rendes kutató tagja, a clevelandi Magyar Társaság ifjúsági elnöke. Több közleménye, dolgozata jelent meg angol és magyar nyelven, a „Faith and Fate” címmel 1976-ban megjelent rövid magyar művelődéstörténet társszerzője. :)

Örömmel és büszkén gratulálunk a magyar fiatalság által elért szép eredményekhez és kívánunk további előrehaladást és szép sikert mindnyájuknak.

Tagfelvétel, kitüntetés, elismerés, képesítés, megbízás

A Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség Vezetője 1977.VI.18-án kelt elhatározásával

A MKCsBK 25 éves Jubileumi Emlékérmét

adományozta Dr.vitéz Újlaky László m.kir. csendőr szkv. alezredesnek (vBTE vez.8,1977-2)

Dicsérő Elismerését fejezte ki

nemes csikszentimrei Antalffy Pál m.kir. szkv. csendőr őrnagynak, ki mint csoport, — majd területvezető Bonegillában, Melbourneben (Ausztrália) és környékén 1949-1976-ig bevándorolt bajtársainak felkutatásában, a testületi szellem ápolásában, a bajtársi élet megszervezésében odaadóan, fáradhatatlanul és igen jó eredménnyel működött. (vBTE vez.3,1977-1)

A MKCsBK tagjai közé, mint tiszteletbeli tagot felvette Inokai András m.kir. szkv. repülőszázadost, vitéz Darabont Ferencné szül. nemes Tardos Ilonát.

Vitéz Kövendy Károly szds. bs., MKCsBK Múzeumért az Amerikai Egyesült Államokban működő "Nemes Kováts Mihály obester Történelmi Társaság" elnöke Udvardy Tibor felkérte a 200 éves ünnepségek megszervezésére alakult Emlékbizottság Tiszteletbeli tagjává. Bajtársunk a felkérést elfogadta. (v.K.K.1977.VI.19.)

vitéz Balogh József rep.fhdgy. tb.csendőr, a calgaryi csoport rendes tagja és csop. vez. helyettesét a Magyar Vitézi Rend északamerikai törzskapitánya 1977. IV.12-ével Calgary székhellyel nyugatkanadai Vitézi Hadnaggyá kinevezte.

Az „Amerikai-Kanadai Magyar Élet” (Chicago, Ill. USA) magyar hetilapban "Hasznos Tudnivalók" címen a folyó évben rendszeresen közérdekű egészségügyi és ismeretterjesztő közlemények jelennek meg, melyek leírásokat és gyakorlati tanácsokat is tartalmaznak. Vallásos tárgyú kommentárok figyelemmel korunk állapotára és az általános helyzetre pedig a Katolikus Magyarok Vasárnapjában olvashatók "Fontos Tudnivalók" címen. Rovatvezető mindkét esetben Jegenyés Pál főtörm. bs-unk (Lake Geneva, Wisc. USA), kinek ezúton is gratulálunk és kívánunk további sikeres működést.

A Szt.László Társaság és Rend Kormányzója a magyarságért, hagyományaink ápolásáért, valamint társadalmi szolgálatai elismeréseképpen 1976. június 27-ével a Rendbe felvette Urbin János csendőr viktoriiai (B.C.Kanada) lakos feleségét

Urbin Jánosné, született Buday Gizellát.

(K.L.1977.VIII.25.)

Kitüntetett bajtársainknak, új tagjainknak, valamint csendőr barátainknak őszinte szerencsekívánatainkat küldjük és szívből gratulálunk.

Látogatások

Msgr. vitéz Vargha Gábor, volt m.kir. tábort főlelkész, a MKCsBK tb. tagja (Michelfeld, Nyugatnémetország) háromhetes amerikai útja során meglátogatta a MKCsBK Múzeumot (Toronto, Ont. Kanada), mely alkalommal vitéz Kövendy Károly szds. múzeumőr vendége volt, aki végig kalauzolta és megmutatta történelmi és testületi emlékeinket. Pittsburghban (Pa. USA) — hol a Magyar Cserkész Szövetség közgyűlésén elnökölt — a MKCsBK vezetője ünnepélyes keretek között nyújtotta át neki az MKCsBK 25 éves Emlékérmét (B.L.1976,2.számú). Hazaérkezése után küldött levelében külön megemlékezett felejthetetlen élményekkel teli és igen eredményes útjáról, azt előkészítő és rendező bs-akról és az igen jóleső és figyelmes vendéglátásról. (vBTE 1977.VII.30.)

Szalonnasütés

Keresztes Lajos főtörm. Ügyvezető és Bodor Aladár cső. calgaryi bs-ak látogatása Courtland-on (Ont.Kanada) 1976.VI.6-án Pásztor Béla főtörm-ék házában. (B.L.1976.2.szám 3.oldal)

Bódy István cső. zls. (Montreal, Quebec, Kanada) a m.kir. nagyvárad csendőr tanzl-nál szolgált utoljára, valamint Györfi Árpád műszaki rajzoló (Los Angeles, Cal. USA) néhai Györfi János főtörm. fia (B.L. 1975.1-6 szám 42. oldal) Calgary-i útjuk alkalmával meglátogatták Ügyvezető bs-unkat, mely alkalommal a vezetőség több tagjával találkozott és beszélgettek el régi emlékeikről.

Keresztes Lajos ügyvezető és alulírott Karancz János calgaryi csoportvezető bajtársak tervbevették, hogy meglátogatják Victoriában (B.C., Kanada) élő bajtársainkat. Útjukat augusztus hónapra állították be, mert ekkor a legtöbb bajtárs otthon található.

Így aztán aug.18-án reggel 8 órakor feleségeinkkel együtt megindultunk Calgaryból a Trans-Canada országúton nyugat felé. Egy óra múlva már a Sziklás Hegységet láttuk magunk előtt. Aki még nem tapasztalta, el se tudja képzelni, hogy micsoda élvezet a havastetejű hegy-óriások között utazni. Így természetes, hogy mi is megálltunk a szép kilátóhelyeken és az útbaeső városokban is. Másnap, 19-én a késő délutáni órákban érkezünk meg Vancouverbe. Felhívtuk telefonon az ott élő Makranczi Imre bs-at és rövid fél óra múlva már élveztük igen kedves vendégszeretetüket. A késő esti órákig maradtunk együtt, elbeszélgetve a régi szép időről és a mai helyzetről is.

British Columbia tartomány fővárosa Victoria, ahol az ottani csoportunkhoz tartozó bajtársaink élnek, az északamerikai földrésztől kissé nyugatra, a Vancouver szigeten van, így az út egy részét másnap, 20-án reggel kompon tettük meg, melyen áthajóztunk Victoriába, az ottani bajtársaink meglátogatására. A több, mint 1 órás út alatt állandóan a fedélzeten voltunk és gyönyörködtünk, hogy hogyan hajóznak a rengeteg sziget között. Először Dávid Sándor bs-ék láttak bennünket vendégül szép otthonukban igen jó vacsorával. Dávid bs. telefonon értesítette a többi bs-akat érkezésünkről és rövid időn belül már az egész victorai csoport együtt volt. Az ügyvezető bs. ismertette az ügyvezetői törzs működését és a 100 éves évforduló megünneplésével kapcsolatos elgondolásait. Kérte a bs-akat, hogy javaslataikat ők is küldjék el — a már közölt határidőre — Calgaryba. Meghitt beszélgetésben a késő éjszakai órákig maradtunk együtt.

Másnap, 21-én, vasárnap mindnyájan a Szt.András székesegyházban hallgattunk szentmisét. Utána vitéz Hangodi bs. csoportvezető vendégei voltunk. A Nemzetes Asszony kitünő ebéddel várta az egész csoportot. Ebéd után pár órás beszélgetés, poharazgatás és fényképezések után elmentünk Csordás János bs-ék meglátogatására. Házuk dombon, egy igen jól berendezett farm közepén van, honnan nagyon szép kilátás nyílik a környékre. Házuk igen szép, tágas, jól berendezett. A farmon minden állat megtalálható és tej, s tojás is van bőven. Vacsorára Urbin János bs-ék látták vendégül az összes bajtársakat. Urbinné Gizike is nagyon kitett magáért a finom barbecue (flekken) vacsorával. Itt jelen voltak még János bs. nagynénje és férje Dudás Kálmán bátyánk is, kik régi Calgary-i ismerőseink és csendőr barátok. Ameddig lehetett a

gyönyörű kertben, majd a házban beszélgettünk éjfélig. Állandóan együtt voltunk, és mégse volt elég idő, hogy igazán kibeszélgethessük magunkat. Mindenkinek sok volt a mondanivalója, úgyhogy ha valaki beszélt félbe kellett szakítani, hogy más is szóhoz juthasson. Az éjszakát Urbinéknál töltöttük, míg másnap Dudásék vendégei voltunk.

Hétfőn, mielőtt Urbinéktől elindultunk, v.Hangodi bs-ék odajöttek elbúcsúzni és a Nemzetes Asszony szép, fehér, kötött vállkendőt ajándékozott feleségeinknek, így is tanújelét adva a bajtársi szeretetnek. Most ismételtelen hálás köszönetet mondok nagylelkűségéért.

Még hétfőn, 22-én a kora délutáni órákban ugyancsak a komppal visszaérkeztünk Vancouverbe, ahol régi jó barátom, a csendőrbarát Nagy György vendégszeretetét élveztük és töltöttük náluk az éjszakát is. Másnap reggeli után indultunk vissza Calgaryba, útbaejtettük a Harrison Hot Spring gyógyfürdőt, majd az Okanagan völgy gyönyörű vidékét élvezve érkezünk vissza Calgaryba.

Nem volna teljes beszámoló, ha meg nem emlékeznék a látott szívet-lelket melengető virágoskertekről. Vancouverben és Victoriában hetek óta nem volt eső. A máskor szép zöld pázsitok csak úgy sárgulnak a szárazságtól. Víz hiány van ott is és nem szabad öntözni csak a virágokat. A száraz sárgaságból szintén oázisként emelkedik ki a victorai csendőr porták környéke. Már a házhoz közeledve érezni a csodálatos virágillatot. A kertek — szépen elrendezve — tele vannak szebbnél szebb virágokkal, díszbokrokkal és gyönyörű rózsákkal. Nem hiszem, hogy Güll Baba rózsái szebbek lettek volna. Az ember a híres Butchart Gardens-ben érezte magát. Órákat töltöttünk a kertekben, ahol tulajdonosaik v.Hangodi, Urbinné Gizike főkertészek minden virágról és bokorról igen érdekes szakelőadást tartottak (Mikor ültették, mikor virágzik, milyen fajta, milyen kezelést igényel, stb.). A környék lakossága a csodájára jár és fényképezi kertjeiket. Gratulálunk a victorai bajtársaknak.

Ezúton mondunk ismételtelen hálás köszönetet bajtársainknak és kedves Csendőr Asszonyainknak az igen kedves, bajtársias és felejthetetlen vendégszeretetért, melyben minket részesítettek. Kérem a Jóistent, hogy adjon Nekik hosszú éveken át erőt, egészséget, hogy még többször találkozhatunk és a 100 éves évfordulónkat együtt ünnepelhesük meg. Híven! Becsülettel! Vitézül!

Karancz János csoportvez.

A vendéglátó victorai bajtársak, feleségeik és vendégeik.

A victorai csoport magyar nemzeti zászlója készítette Urbin Jánosné.

Születések, házasságok, gratuláció

Seny Zoltán és felesége született Tamás Marianne liverpooli (N.S.W.) lakosoknak 1977.III.31-én egészséges leánygyermekük született, aki a szent kereszttségben Melinda Mária nevet kapta. Az újszülött Dr.Tamás Gyula szds.bs., sydneyi csoportunk ügyvezetője és feleségének unokája.

Sturzenbaum Károly és felesége született Szélpál Éva Líviának, akik 1975.V.24-én Liverpoolban a Mindszentek templomában kötötték házasságot, 1977.III.28-án egészséges leánygyermekük született, aki a szentkeresztységben Mónika Anna nevet kapta. Az újszülött Szélpál Antal csendőr szakv., zászlótartó bs. és felesége unokája.

Chapple John és felesége született Bódy Barbara, liverpooli (N.S.W.) lakosoknak 1976.XII.4-én ugyancsak egészséges kisleányuk született, aki a Nicolle nevet kapta. Ez az újszülött kisleány vitéz Bódy László csendőr barátunk és feleségének unokája.

Sargeant Noel és felesége Geiger Gabriella liverpooli lakosoknak pedig 1977. V.1-én született kislányuk, aki a szent keresztységben Brook nevet kapta. Az újszülött Geiger János csendőr barát és felesége unokája. Mind a boldog mamák, mind az újszülöttek jól vannak. (Dr.T.Gy. 1977.VIII.21.)

Pék P. Pál cső. fhdgy. bs-unk és felesége Cleveland-i (Ohio, USA) lakosok leánya Ágnes Mária és Gordon Jack Dover, az US Igazságügyminisztérium tisztviselője, Washington-i (D.C.USA) lakos 1977.VII.9-én esküdtek egymásnak örök hűséget a clevelandi magyar Szt.Imre templomban. Az esküvő után fogadás volt az egyik country clubban, hol Dávid Gyula bs. a volt clevelandi MHBK főcsoport vezetője mondotta a fiatal párt felköszöntő beszédet. A meghívott vendégek között jelen voltak a bajtársi egyesületek képviselőiben vitéz Baranchi Tamáska Endre, Pekáry István fhdgy., valamint Kálnoki-Kis Tibor, id.Falk Viktor bs-ak feleségeikkel és sokan mások. A fiatal pár a nászút után Washingtonban fog letelepedni, hol Doverné, az MHBK volt bálkirálynője, az igazságügyminisztérium tisztviselője, az egyetem jogi karán fogja továbbfolytatni tanulmányait. (vBTE 1977.VII.30.)

vitéz Balogh József fhdgy. bs. és felesége néhai baktai Egry Zsuzsanna (Calgary, Alberta, Kanada) leánya, néhai baktai Egry László cső. alez. és felesége néhai bodorfai Fekecs Karola unokája: Zsuzsanna Katalin Júlia és William R. Waugh (London, Ont. Kanada) jelenleg calgaryi lakosok 1977.VIII.13-án Calgaryban az Árpádházi Szt.Erzsébet plébániatemplomban házasságot kötöttek. Az esküvőt követő fogadáson megjelentek a három bajtársi egyesület világvezetősége nevében vitéz Duska László szds., Keresztes Lajos főtörm., feleségeikkel, valamint Magas István bs-ak. A rokonság részéről Varga István, a barátok és bajtársak oldaláról Dr.Kiss Gyula szds. bs. tolmácsolták a megjelentek jókívánságait.

Madarasi Sándor cső.szakv. (Sydney, N.S.W., Ausztrália) bs és felesége leánya Viktoria f. év IV.9-én kötött házasságot Brisbane-ben (Queensland, Ausztrália) Rodney Howarth-tal. A nevezetes eseményt bajtársaink jókívánságai kísérték. (T.Gy. 1977.VII.3.)

vitéz Lengyel Béla m.kir. szkv. altábornagy, grazi (Stájerország, Ausztria) lakos, aki most is számos bajtársi egyesületben vezető szerepet tölt be, a csendőrök igaz barátja 1977.IV.19-én ünnepelte baráti és bajtársi körben 80. születésnapját, melyről a grazi magyar és osztrák egyesületek is megemlékeztek. Szarvason (Békés vm.) született 1897-ben, az I. és II. Világháborúban résztvett és kitüntették hősiességéért. 1945-ben az amerikaiak kiadták és csak 1948-ban sikerült szabadföldre jutnia. Nagy barátja volt a lengyel-magyar összefogásnak és érdemeket szerzett a magyar-lengyel közös határ megteremtésében. Ma is tart előadásokat idegenek részére, melyek keretében a magyar történelmet és katonatörténelmet ismerteti. Születésnapja alkalmával Ausztria elnöke kitüntetésben részesítette. Ezúton küldjük mi is szerencsekívánatainkat. Tartsa meg az Ūristen ezután is erőben és egészségben Altábornagy Urat és segítse, hogy továbbműködhessek a magyar ügyben, Hazánk érdekében. (MKCsBK 231.1977.VI.20.)

vitéz Vattay Ferenc ny.á.ezds. a kolozsvári m.kir.csendőr kerület volt pk-a, a Buenos Aires-i csoportunk tagja, a MKCsBK volt vezetője, aki

v. Vattay ezds. Ūr szól bajtársaihoz 1977.VIII.14-én.

1973-74-ben bajtársaival egyetemben tekintélye és gazdag csendőr tapasztalatainak latba vetésével szívvel és lélekkel fáradozott a megbontott csendőr egység helyreállításán és azt sikerrel meg is valósította, családja és bajtársai körében meghitt összeövetel keretében a közelmúltban ünnepelte 88. születésnapját. Ezúton kívánunk Ezredes Úrnak továbbra is erőt és tartós jó egészséget. Kérjük Istent, hogy tartsa meg testi és szellemi frissességben, hogy Közösségünk, valamint Hazánk érdekében továbbra is munkálkodhassék. (vBTZE 1977.VIII.29.)

Dr.Endrey Antal, ügyvéd (Melbourne, Victoria, Ausztrália) honfitársunkat — ki 1975-ben kormánytanácsosi (Queen's Counsel) címet kapott — újabb megtiszteltetés érte. 1976 júliusában a Victoria-i Legfőbb Bírósághoz kapott kinevezést, mint "a Master of the Supreme Court of Victoria". Hivatalát, mely magyarul kuriai bírónak felelne meg el is foglalta. Jogi doktorátusát a m.kir.Pázmány Péter Tudományegyetemen szerezte, Budapesten, ahol rövid ideig ügyvéd volt. Utána a berlini, majd 1949-ben, Ausztráliába érkezése után, a tasmániai és két évig a melbourne-i egyetemeken végzett kutató munkát a magyarság származását keresve. Utána ügyvédi gyakorlatot folytatott 1976. július végéig. Angol nyelven megjelent könyvei: The future of Hungary, Sons of Nimrod, Pride of My Country és 1976-ban The Kingdom to Come.

Mindezek mellett példásan dolgozott a melbournei magyar közéletben is. Éveken át volt elnöke a Regnum Marianumnak, elnöke a Victoria-i Magyar Szövetségnek, társelnöke az Ausztráliai Magyar Szövetségnek és egyik alapító tagja a Magyar Kulturális Tanácsnak és előadója az ausztráliai Magyar Találkozók történelmi és nemzetpolitikai intézeteinek. Fiai az angolon kívül tökéletesen beszélnek magyarul és lengyelül, lévén édesanyjuk lengyel. (Adelaide-i Magyar Értesítő, S. A. 1976.VII. és VIII.)

Igaz együttérzéssel és szeretettel gratulálunk és felemelő jóérzés mindannyiunknak, hogy az újhaza elismerése a magyar munkában is kiváló eredményt felmutató honfitársunknak jutott.

F. év XI. és XII. hónapokban előadókörútra jön az északamerikai kontinensre, hol a nagyobb magyar központokat fogja meglátogatni. Témája a Szt.Korona, melyről szóló könyve a közel jövőben kerül ki a nyomdából. Kérjük bajtársainkat, hogy előadásait támogassák. (v.D.L.)

Utítelve:

Am.Egyesült Államok:	Kanada:
Nov. 2-4 San Francisco (Cal.)	Nov. 8-10 Vancouver (B.C.)
Nov. 5-7 Los Angeles	Nov. 11-15 Calgary (Alta)
Nov. 21-23 Detroit (Mich.)	Edmonton és
Nov. 24-28 Cleveland (Ohio)	Lethbridge
Dec. 8-11 New York (N.Y.)	Nov. 16-17 Winnipeg (Man.)
Dec. 12-13 Philadelphia (Pa.)	Nov. 29-
Dec. 14-16 Washington (D.C.)	Dec. 4 Toronto
Dec. 17-18 Pittsburgh (Pa.)	Dec. 5-7 Montreal (Que.)

Erőt, egészséget és sok szerencsét kívánunk szeretettel az újszülöttek kedves Családjainak, az új házásoknak és az örömszülőknek is. Öszinte

együttérzéssel gratulálunk idős Bajtársainknak évfordulóik alkalmával: Isten adjon Nekik továbbra is testi és szellemi erőt és tartós egészséget.

Betegségek, felgyógyulások

vitéz Baranchi Tamáska Endre szds. bs. a MKCsBK vezetőjét f.évi IV.30-án majd ismét V.24-én baleset érte, melyből kifolyólag fején, bal vállán, térdén és keze fején szenvedett könnyebb sérüléseket, anélkül, hogy csontrepedés vagy törés keletkezett volna. Hosszabb ideig orvosi kezelés alatt állott. Szeptemberi szabadságuk alatt Nyugatnémetországban gyermekeiket és az unokákat fogják meglátogatni. (vBTE 1977. VII. 30.)

Enyedy László főtörm., volt ügyvezetőnk (Hamilton, Ont. Kanada) több hónapja látási zavarokkal küzd, s az embereket csak közletről ismeri föl, a hangjukról inkább. Az orvosi kezelés eddig még nem hozott lényeges javulást. (S.M. 1977.IV.4.)

Rákóczi János főtörm., (Toronto, Ont. Kanada) az utóbbi időben gyengékedik, fáradtnak érzi magát. Orvosa a cukorbetegség súlyosbodása ellen diétát és kezelést írt elő bajtársunknak, aki 21 éve látja el pontosan és lelkiismeretesen a torontói csoport pénztárosi teendőit. (v.B.B. 1977. IV. 27.)

vitéz Hangodi Jánosné (Victoria, B.C. Kanada), cső. alhdgy. victorai csoportunk vezetőjének felesége 1977.VI.16-án Victoriában súlyos operáción esett át. A sikeres műtét után — hála Istennek — jól érzi magát. (v.H.J. 1977.VII.25.)

Bogár Andorné (Groselach, Nyugatnémetország) cső. törm. bs-unk felesége betegsége miatt 1977 nyarán Kanadába tervezett utazásukat el kellett halasztaniok. Adja Isten, hogy egészségét mielőbb visszanyerje, mert most már, hogy állapota javul, a tervezett út megvalósítására is sor fog kerülni. (B.A. 1977.VI.3.)

Simontsits Attila, pc.hdgy., tb.cső. a „Harcunk . . . 1920-1945” társosze-állító és társkiadója súlyos szívrohammal kórházban volt. Állapota javul, de egyéb zavarok is mutatkoznak és lehet, hogy műtetre kerül sor. (v.K.K. 1977.VIII.12.)

Simonfi Mártonné sydneyi (N.S.W. Ausztrália) lakos, Simonfi Márton csendőr barátunk feleségét 1977.VII. hóban vasúti baleset érte, mikor is rosszul szállt ki a vonatból és lábsérülést, törést szenvedett. Ma már a gyógyulás útján van. (Dr.T.Gy. 1977.VIII.21.)

Jobbulást, erőt, egészséget és teljes felgyógyulást kívánunk Bajtársainknak és a kedves Hozzátartozóinknak is.

† Halottaink

Hennei Gusztáv m.kir. szkv. vezérezredes, volt külügyminiszter 89 éves korában Münchenben (Nyugatnémetország) meghalt. A háború után Bonnban lakott, hol 20 évig a rabnemzetek ügyeinek vitelében, majd

1970 óta Münchenben, az Európai Szabad Magyar Kongresszus keretében dolgozott. Néhány évvel ezelőtt adta ki emlékiratait német nyelven. (Kanadai Magyarország 1977.VII.2.)

Dr. Vecsey József, teológiai tanár, a párizsi majd a St.Gallen-i magyarok lelkipáterje, a külföldi katolikus magyarság szellemi életének puritánlelkű, önzetlen vezéregyénisége St.Gallenben (Svájc) 1977.V.23-án 64 éves korában meghalt. Mindszenty hercegprímásnak titkára és hűségese kísérete egészen haláláig. Emlékiratainak gondozója és a Svájcban megjelenő katolikus havi lap az "Életünk" szerkesztője. Június 1-én temették általános részvét mellett. Ott volt a Mindszenty Alapítvány vezetősége és a környék magyarsága szinte teljes számban. Érdemeit és munkásságát magyar és német nyelven P.Mehrle Tamás professzor méltatta gyönyörű beszédében, míg Dr.Szollár László a Szabad Magyar Jogászok Szövetségének alelnöke Regös ének-ében állított emléket, mint "Mindszenty Józsefnek Mikes Kelemenje". Gyászolják nagybátyja, Dr.Vecsey Lajos, öccse, Vecsey Gyula, paptársai, barátai. Nemcsak pap volt, a magyarság öre és ébresztője is. Emlékét őrizzük.

Gyldenfalk Aage Henry, nyugdíjas dán vasúttiszt, a MKCsBK köztisztviselőként álló dán nemzetiségű tagja, tb. csendőr, a magyarság igaz és odaadó barátja Gentofte-ben (Dánia) 1977.I.28-án 72 éves korában rövid betegség után csendes elhunyt. Kitüntetései között van a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje, a Szt.László Rend és Társaság Lovagkeresztje. Az elhunyt tagja volt még háború elől a magyar finn és német hadimúzeumoknak. Számos értékes okmányt, könyvet és emléktárgyat adományozott a MKCsBK Múzeumnak. A magyar ügynek hűséges és készséges támogatója volt. Együttérző részvétünket özvegyének vitéz Kövendy Károly szds. múzeumőr levélben tolmácsolta. Gyászolják felesége, családja, barátai és magyar bajtársai világszerte. (v.K.K.)

Kiss Ákos m.kir. szkv. csendőr őrnagy, a m.kir. H.M. 20. osztály előadótisztje, azelőtt berettyóújfalusi sznypk. Münchenben (Nyugatnémetország) meghalt. (Hadak útján 1977.V.)

Dr. vitéz hanvai Bokor Pál, m.kir. tart. főhadnagy, több hadi és békekitüntetés tulajdonosa, máltai lovag, az 1118-ban Szentföldön alapított egyházi Templomos Lovagrend magyar csoportjának magyar perjele, ügyvéd, több szabadföldi magyar társadalmi egyesület és bizottság elnöke, 90 éves korában elhunyt. Ismert szegedi család tagja. Az I. Világháborút végigharcolta, majd 1919-ben az elsők között jelentkezett a Nemzeti Hadseregbe. Aktív közéleti szerepet vitt, mint ügyvéd, mint Szeged város t.főügyésze és mint helyettes polgármester. A "Szegedi gondolat"-nak haláláig híve. Passaicben (N.J. USA) élt és fejtett ki idős kora ellenére is élénk történettudományi és közéleti tevékenységet. A magyar emigráció egyik vezető személyiségének távozása súlyos veszteség mindannyiunknak. Gyászolják özvegye, szül. Gajdácsy Irén, rokonsága, barátai és bajtársai világszerte. (Kanadai Magyarország 1977.VIII.14.)

Papp József m.kir. szkv. csendőr őrmester, a miskolci csendőrkerület nyomozó alosztályánál szolgált, Minajban (Ung vm., Kárpátalja, ma Szovjetunió) falujában, hova orosz fogságból tért haza, 1973-ban váratlanul meghalt. (S.M. 1977.IV.4.)

vitéz Czigány József

Kultsár Lajos 1943-ban

vitéz Czigány József m.kir. szkv. csendőr ezredes, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének és több hadi és békekitüntetés tulajdonosa, a csendőrség volt központi nyomozó parancsnoka, a szombathelyi csendőrkerület volt parancsnoka 1977.III.16-án hosszú szenvedés után Dunakeszin 83 éves korában meghalt. Lelkiüdvéért szentmise, valamint beszentelése III.26-án történt. 11 évi raboskodás után került szabadlábra, súlyos betegséggel. Leánya családjának meghívására 1969-70-ben egy félévet Sydneyben (N.S.W., Ausztrália) töltött, mely alkalommal volt ottani alárendeltjei és bajtársai tisztelettel és szeretettel vették körül. A gyász hír vétele után lelkiüdvéért a sydneyi csoport 1977.IV.17-én gyászmisét mondott a magyar egyházközség templomában. A jelképes koporsót a csendőrzászló borította, melyen a Vitézi Rend jelvénye mellett ott volt a csendőr tollforgó és kardbojt. Szentbeszédében Ft.Takács Atya "a kötelességteljesítés, a szenvedés és áldozatvállalás mintaképéül állította — mondván — szenvedését áruházzal elkerülhetette volna". A gyászmisén résztvettek a bajtársak és hozzátartozóik, valamint küldöttséggel képviseltette magát a Vitézi Rend és a MHBK N.S.W.-i főcsoportja.

Gyászolják özvegye, született Karácson Laura, leánya Somorjai Józsefné, kiterjedt rokonsága, barátai, bajtársai odahaza és világszerte. (v.Dr.J.I. 1977.IV.30.)

Kultsár Lajos m.kir. szkv. csendőr alezredes, a Kormányzói Dicséret Elismerés és más kitüntetések tulajdonosa, a volt galántai III.m.kir. csendőr zászlóalj parancsnoka nagy lelkierejével és türelemmel viselt hosszú szenvedés után 1977.VII.8-án Londonban (Anglia) csontrákban 75 éves korában az Urban csendes elhunyt. Nyírbátorban született, 1902-ben. A nagyváradi hadapródiskola, a budapesti főreál és a Ludovika

Akadémiának 1925-ben való elvégzése után a honvédséghez került. Salgótarjánban a 7.kp.zlj-nál, majd Nagyszécsényben, mint hűti.szolgált. 1934-ben a cső-höz kérte áthelyezését, hol a ti.tanf-ot kiválóan végezte. Ózdon, Nagykátán és Gödöllőn sznypkh. illetve sznypk-ként, Salgótarjánban a cső. iskolánál mint oktatótiszt szolgált, később a cső. felnél előadótiszt. 1945-ben zlj-ával Hildesheimbe (Nyugatnémetország) lett útbaindítva, melyet ott korszerű fegyverekkel kellett volna ellátni és kiképezni, mely nem következett be. Angol hadifogságból való szabadulása után Holzmindenben, majd az osterodei (Harz) Bournemouth táborban élt feleségével. 1948-ban Londonba (Anglia) telepedett át, hol háztartási munkát vállaltak, s emellett az utolsó hónapokig mindent megtett a bajtársi élet fejlesztése érdekében. 1962-ben meghalt felesége, szül. Dubovszky Olga a száműzetésben is hűséges élettársa. 1965-ben trombózis miatt jobb lábát amputálták, majd a csonkot még négyszer kellett újra operálni. Mindezek ellenére — amennyiben mozgóképessége megengedte — élénken résztvett a magyar életben is, az 1948 óta működő csoportunk lelkes tagja, összetartója, a Mindszenty Otthon — ahol élete utolsó éveit töltötte — egyik megvalósítója volt. Az évenként megismétlődő Csendőrnapi összejövetel sikere és népszerűsége főleg az ő érdeme. Élénk levelezést folytatott Budapesten élő hugával, aki gyakran küldött neki könyveket, melyek az utóbbi években otthon megjelentek, valamint évfolyamtársaival, bajtársaival. 30-nál több cikke jelent meg a Magyar Csendőrök Családi Közössége (Cleveland, Ohio, USA) Értesítőjében, továbbá a Bajtársi Levélben és más szabadföldi magyar újságban. 1976. májusában még ő rendezte cső. bs-ai élén a dálnoki Veress Lajos vezds. emlékestet, melynek ő volt az ünnepi szónoka: általános elismerést érdemelve ki.

Az év végére azonban állapota romlani kezdett, idegei megviselődtek és vérkeringési zavarai voltak. Ismét kórházba került, hol az orvosi segítség már csak fájdalom enyhítésére szorítkozott.

Igen tehetséges, képzett tagja volt Testületünknek. Mint előjáró vezető egyéniség, nyílt, határozott, magával szemben is szigorú volt. Alárendeltjeinek tiszteletét és megbecsülését a hadifogságban is és utána is megtartotta. Mindvégig hivatásának élő példaadó tiszt és hűséges bajtárs maradt. Az utolsó napokig nyugodt, jó kedélyű, bízó ember volt és bajtársi ügyek iránti érdeklődése megmaradt. A gyászszertartást VII.15-én végezte az Angliai Evangélikus Egyház szertartása szerint Nt.Pátkai R.Róbert lelkipásztor, míg koporsójánál bajtársi lélekből fakadó imát mondott Ft.Dr.Ispánky Béla pápai kamarás, angliai katolikus főlelkész. Kívánsága szerint a prédikáción és az imán kívül búcsúztatás nem hangzott el, valamint se virág, se koszorú nem volt ravatalán. Koporsója körül ellenben ott voltak hűséges barátja Szekeres Pál g.szds-sal az élen bajtársai csaknem teljes számban, barátai, a londoni magyar közösség számos tagja, akik jelenlétükkel adták meg a végtisztességet általános szeretet, tisztelet és megbecsülésben álló bajtársunknak, kinek távozása nemcsak a MKCsBK-nak, de a londoni magyar közösségnek is súlyos vesztesége.

Gyászolják huga, unokaöccse Magyarországon, barátai és bajtársai

világszerte. Emlékét az angliai csendőr csoport és Közösségünk szeretettel és kegyelettel őrzi. (F.J. és Sz.P. 1977.VIII.8.)

vitéz Náray Jenő m.kir.szkv. csendőr ezredes, a pécsi csendőrkerület parancsnokhelyettese Pécsen, 82 éves korában meghalt. Combnyaktöréssel került a pécsi kórházba, hol tüdőgyulladást kapott, melyből már nem tudott felépülni. (özv.H.J.-né 1977.IV.17.)

Sebő János

Petróczy Mihály 1931-ben

Petróczy Mihály m.kir. szkv. csendőr alhadnagy, a székesfehérvári közlekedési őrs, majd a budapesti közlekedési szárny 2. szakaszpk-a, súlyos betegség után 1977.IV.18-án Győrött 76 éves korában meghalt. 1901-ben Kiskunmajsán született, 1922-ben vonult be a csendőrséghez, 1945-ben hazaszállításakor családjától elválasztották és a komáromi vár pincéjében egy évet töltött. Utána Győrött, a vasöntödében dolgozott nyugdíjaztatásáig. Gyermekek nem volt, gyászolják özvegye, bajtársai világszerte. (Sz.L. Hamilton, Ont. Kanada)

Sebő János m.kir. szkv. csendőr főtörzsőrmester, őrsparancsnok, majd irodai segédmunkás a kolozsvári csendőrkerületnél, rövid szenvedés után a győri kórházban 1976.VI.28-án 73 éves korában meghalt. A háború vége Ausztriában érte, honnan hazament, mire internálták. Szabadulása

után alkalmi munkákat vállalt. Utoljára éjjeliőr volt. Mikor régi szívbetegségéhez a cukorbetegség is hozzájárult, orvosságát zsebében hordozta, hogy rosszulléte esetén segíthessenek rajta. Gyászolják Magyarországon özvegye, fia, leánya, unokái és bajtársai világszerte. (Sz.Gy. Sydney, N.S.W. Ausztrália)

Dunai István m.kir. szkv. csendőr őrmester hosszú betegség után Chicagóban (Ill. USA) 1977.IV.4-én elhunyt. A szeretett férjet, apát, nagyapát családja és bajtársai gyászolják. (özv.D.I-né, 1977.IV.8.)

vitész Török Bertalan

vitész Török Bertalan, m.kir. szkv. vizsgázott csendőr törzsőrmester, a Magyar Nagyezüst Vitészégi Éremnek kétszer, továbbá a XX éves Szolgálati Jelnek tulajdonosa, a torontói Magyar Református Egyház-közösség hűséges tagja, a Magyar Vitési Rend tagja és kanadai székkapitányának egyideig helyettese, a MKCsBK volt Központi Vezetőségének tagja, a torontói csoportunk volt vezetője hosszú szenvedés után 1977. VI.15-én Torontóban 69 éves korában tüdőrákban meghalt.

Ősmagyar szabolcsi családból született 1908-ban, 16 éves korában belépett a Nemzeti Hadseregbe alakult zsoldos hadseregbe, honnan 1930-ban jött át a csendőrséghez. A m.kir. ungvári csendőr tanzászlóalj legkiválóbb oktatói közé tartozott. Kárpátalján, rohamtanfolyamon pk. helyettesként vett részt a 3,000 cső. tiszttel és tthts. partizánelhárító kiképzésében. A nagyváradi és a székesfehérvári harcokban érdemelte ki kétszer a Nagyezüst Vitészégi Érmel példaadó bátor és eredményes magatartásáért. A háború után Kanadába vándorolt ki, hol Winnipegben (Man.) Delhi-ben (Ont.) és Torontóban dolgozott. Betegsége idején VargaSándor őrm. barátja éjjel nappal mellette élt, ápolta és gondozta. Elhunyt baj-

társunk mintaképe volt az igazi becsületes, szorgalmas, hűséges, vitéz és bátor csendőröknek. Halála igen súlyos veszteségünk.

Búcsúztatása VI.18-án történt Nt.Seress Ödön ref. lelkipásztor megható beszédével. Temetése a lehető legszebb katonai pompával és óriási részvétellel ment végbe VI.20-án. Koporsója magyar nemzeti zászlóval volt borítva, rajta kardja, csendőrkalapja és kitüntetései. Búcsúbeszédet mondtak az MKCsBK nevében v.Kövendy Károly szds. volt ügyvezető és dr. Szalontai Sándor g.fhdgy. csoportvezető. Gyászolják özvegye, született Tóth Erzsébet, leánya, két unokája Magyarországon, v.Kövendy Károly szds., volt előljárója, aki 36 órával halála előtt látta a kórházban, aki mindig remélte felépülését, valamint barátai, bajtársai világszerte. Emlékét, eredményes munkásságának alkotásait kegyelettel őrizzük meg. (v.K.K. 1977.VII.25.)

Boros Gábor

Boros Gábor m.kir. csendőr szkv. őrmester, a montreáli (Quebec, Kanada) csoport vezetőhelyettese, a Szt.László Rend és Társaság lovagja, Rawdon-ban (Montreal mellett) tragikus hirtelenséggel, agyvérzésben 1977.V.21-én 62 éves korában meghalt. Elhunyt nagy veszteség, nemcsak a csoportnak, de a magyar közösségnek is, mely szintén aktív és lelkes tagját gyászolja elhunyt bajtársunkban. A Magyarok Nagyasszonya r.k. Egyházközségnek kurátora, a Szent Név Társaságnak pénztárosa volt. Május 21-én az egyház Szt István parkjába mentek ki dolgozni, hogy azt a piknikre előkészítsék, mikor 15-20 perces munka után megbotlott és összeesett. Az elsősegélynyújtás és a kórházbeszállítás már nem hoztak segítséget.

Megható katonai temetése V.24-én ment végbe. A sorfalat a csoport tagjai adták. MKCsBK jelvényét és Szt.László Lovagkeresztjét bársonypárnán vitte a koporsó előtt a csoportvezető. A MKCsBK nevében Oláh

Pál főtörm. az egyesületek és a Szt.László Rend és Társaság nevében Thököly Imre búcsúztatta. Detre Gyula bs., az MHBK csoport vezetője a szertartás előtt Chopin gyászindulóját, utána pedig a takarodót játszotta hangszalagról. Nagyon sok bajtárs, hozzátartozóik és az MHBK is szép számmal vett részt a gyászmisén. A sírnál a gyászoló közönség a magyar Himnuszt énekelte el. Gyászolják özvegye, fiai, valamint bajtársai világszerte. (Cs. F. 1977. V. 24. és VI. 3.)

Menyhárt Sándor I. Világháborús pótcsendőr, a clevelandi (Ohio, USA) Magyar Csendőrök Családi Közösségének tagja, a clevelandi Egyesült Magyar Egyletek csúcsszervnek 1960 óta kétszer megválasztott elnöke, köztiszteletben álló üzletember 1976-ban meghalt.

Clevelandi bajtársai temették és a Közösség elnöke búcsúztatta el az idős bajtársat, aki 1959 óta szívvel, lélekkel támogatója volt a Családi Közösségnek. Gyászolják özvegye, clevelandi barátai és bajtársai. (M.I. 1977. VII.)

Bereczky Gábor, békési (Békés vm.) születésű kigazda, a cagaryi (Alberta, Kanada) Kálvin János Magyar Református Egyházközségnek presbytere és vezetőségi tagja, a Szt.László Rend és Társaság tagja, az MHBK. calgaryi csoportjának, valamint a Széchenyi Társaságnak és több magyar egyesületnek több éven át vezetőségi tagja Calgaryban 1977.VII.4-én 68 éves korában váratlanul meghalt. Búcsúztatása általános részvét mellett ment végbe VII.7-én. Gyászolják özvegye, rokonai, barátai és bajtársai.

vitéz Bánhidny Istvánné, vitéz Bánhidny István őrm.bs. felesége 1976.V.6-án, 52 éves korában a bécsi (Wien, Ausztria) kórházban meghalt. (v.B.I. 1977.IV.18.)

vitéz Polgári Lászlóné vitéz Polgári László őrm. tb. csendőr felesége kitimati (B.C. Kanada) lakos magyarországi látogatása során Gyöngyösön 1977.V.20-án tragikus hirtelenséggel meghalt. Hosszú betegsége után kérésére látogattak haza, hol V.24-én temették el nagy részvét mellett Gyöngyösön, a Vörösmarty temetőben. Gyászolják férje, gyermeke, unokája, valamint barátai és bajtársai. (v.P.L.érk.1977.VI.23.)

vitéz Dr. Kovács István, US orvosszázados, a Lakewood-i (Ohio, USA) kórház igazgató-főorvosa 16 éven át, 52 éves korában váratlanul meghalt. Elhunyt bajtársunk az ohioi Orvos Kamarának működő tagja, a tudományos kutatás előharcosa volt. Gyászolják családjá, szülei, vitéz Kovács István bs-unk és felesége, kartársai, barátai és bajtársai. (v.K.I. 1977.V.24.)

Bozóky Viktor m.kir. szkv. csendőr főhadnagy, a sydneyi csoport (N.S.W. Ausztrália) tagja hosszú betegeskedés és a halottak szentségének felvétele után 1977.IV.14-én elhunyt. Az I. Világháború után cserélte fel a rohamszázadok egyenruháját a tollforgós kalappal, s lépett be a m.kir. csendőrségbe és vette ki részét a súlyos, megpróbáltatásokkal teli esztendőkből. Több mint hat éven át szolgált a testületben. A II. Világháború alatt önként jelentkezett szolgálatra és harcolta azt végig. Mindig büszkén csendőrnek vallotta magát. A Csendőrzászlóval takart koporsóján ott volt a két bajtársi közösség babérkoszorúja. Temetésén megjelentek az

MKCsBK és az MHBK képviselőjében vitéz Dr.Jani István szds., főcsoportvez., Koréh Ferenc fhdgy., főcsoportvezető helyettes. Ugyancsak elkísérték utolsó útjára bajtársai vitéz Péchy altbgy., Bogsányi József ezds., vitéz Kalándy Imre őrgy., Shelly Ferenc zls., dr.Budaváry Alajos zls., Molnár István törm., Kálmán Sándor őrm. és még sokan mások.

Mattyasovszky Tamás m.kir. utászfőhadnagy, okl. kultúrmérnök, Torontóban (Ont. Kanada) 1977.IV.23-án szívrohamban, 59 éves korában meghalt. Nagy csendőrbarát volt. Temetésén a MKCsBK-t vitéz Kövendy Károly volt ügyvezető képviselte. Gyászolják özvegye, — néhai Torbágyi József cső.szds. volt felesége - barátai és bajtársai. (v.K.K.)

Hátszeghi (Hatz) Ottó m.kir. ny.á. vezérkari ezredes, okl. sporttanár, Magyarország többszörös törvívó bajnoka 1977.VII.21-én meghalt. Hamvasztás utáni búcsúztatása VIII.2-án volt a rákoskeresztúri temető halottasházában, míg engesztelő szentmise áldozatot ugyanazon napon Budapesten mutattak be. Gyászolják özvegye, szül. Dr.Mocznik Loló, József, Adolf, Frigyes testvérei és rokonsága, valamint tisztelői, bajtársai világszerte. (H.O-né, Bpest, Váci út 64 ,10)

Dr. vitéz Antal István, tart. főhadnagy, m.kir. rendőrségi detektív-főfelügyelő, Budapesten a kerületi rendőrkapitányságok detektív-csoportjainak felügyelője 1977.VII.3-án 81 éves korában az Egyesült Államokban meghalt. Az I.Világháborúból tért vissza több hadikitüntetéssel, jogot végzett, majd a m.kir. rendőrséghez került, hol különösen nemzet- és államvédelmi ügyekben működött eredményesen. Nemzetközi szakörökben is ismerték. Rendőrbajtársai kegyelettel őrzik emlékét. (v. G.B. 1977.VII.10.)

Kiss Miklós m.kir. szkv. csendőr őrmester, a wellandi (Ont. Kanada) csoportunk tagja 1977.VII.6-án májzsugorodásban, 63 éves korában meghalt. Temetése VII.8-án 11 órakor ment végbe. Megjelentek a Welland és környéke csoportunk tagjai csaknem teljes számban feleségeikkel együtt. A koporsót bajtársai vitték, élükön Máthé János v.törm. bs. csoportvezetővel. A szertartást Ft.Barna Sándor g.kath. lelkész végezte, aki megemlékezett elhunyt bs-unk csendőr voltáról és a nagymúltú testületünkről, melynek tagja volt. (M.J. 1977.VII.12.)

Bakó Lajos m.kir. szkv. csendőr lovas főtörzsőrmester, volt öpk., Cegléden meghalt. 1956 után öellene is szigorú eljárás indult, melyet később megszüntettek. (v.H.J.)

Baglyas János m.kir. szkv. csendőr főtörzsőrmester, volt öpk., Soltszentimrén szívbénulás következtében 1977.VII.11-én, 76 éves korában váratlanul meghalt. (v. H.J.)

Kiss M.Istvánné, szül. Waczulek Erzsébet, cső. alhdgy.nak, a volt debreceni szárny 1. szakpk-ának özvegye hosszú szenvedés után Debrecenben 84 éves korában meghalt. (v.H.J. 1977.VII.25.)

Kiss Józsefné, detroit (Michigan, USA) lakos, Kiss József cső. törm. felesége három heti betegeskedés után 1977.VI.9-én váratlanul meghalt. Gyászolják férje, három fia, rokonai és tisztelői. (R.A.)

Kiss István m.kir. honvédtiszt, a tokaji volt 7. u.zlj. állományában, a háború után robbantó-mester, a bányában szerzett betegségében

1975.VII.29-én, 66 éves korában meghalt. 1909-ben született Felsőtúron (Hont vm.), mint szüleinek 4 fiúgyermekük közül a legidősebb. Apja, majd anyja korán elhaltak és a négy árva nehéz körülmények között nőtt fel és dolgozott különböző helyeken megélhetésükért. A tokaji u.zlj-hoz vonult be, mellyel 1942-ben a Don kanyarba került, hol jobb kezén 4 ujja elfagyott. Felgyógyulása után a szőnyi (Komárom vm.) olajfinomítóba, majd a győri vagonyár lgv.tü-hez osztották be. A háború befejezése után Felsőtúrra ment haza, honnan csehországi bányákba vitték, hol mint robbantó-mester dolgozott 1972-ig, mikor is robbantás következtében idegrázkódtatást, majd idegbénulást kapott, melyből már nem épült föl. Felsőtúron temették el, gyászolják ott élő testvéröccse és Adelaideben (S.A., Ausztrália) élő öccse Kiss Lajos cső.örm.

Ugyancsak ebből a családból: **Kiss János** m.kir. csendőr, aki a budapesti I. kerület budapesti gyalogőrsén szolgált, bányában kapott betegségében 1975.V.19-én 62 éves korában meghalt. Mint Kiss István hv.utász testvére, ő is Felsőtúron született 1913-ban. A budai harcokban esett orosz fogságba és az oroszok az uránium bányákba hurcolták honnan 4 év után került haza szülőfalujába. Az ottani munkalehetőségek következtében a csehországi uránium bányákba került dolgozni, hol kapott betegségeit már nem tudta túlélni. Felsőtúron temették el. Gyászolják otthon élő özvegye, 26 éves fia, testvéröccse, valamint Adelaideben (S.A., Ausztrália) élő öccse Kiss Lajos cső.örm., aki két hön szeretett bátyja elhúnytának ezúton kíván emléket állítani. (A.P. 1977.VIII.23.)

Hajnal János m.kir. szkv. csendőr főtörzsőrmester, a kp. közlekedési pság állományában harmadszori szívroham következtében 1977. VIII. 28-án Linzben (Felsőausztria, Ausztria) 68 éves korában váratlanul elhúnyt. A háború befejezése után telepedett le Ausztriában, hol élete utolsó percéig, nyugdíjas korában is szorgalmas munkával teremtette meg családjának és magának a megélhetést. Sírjánál búcsúbeszédet mondott Tillschneider András bs. Egyházának hűséges tagja, jó bajtárs volt. (B.P. 1977.IX.6.)

Farkas József m.kir. csendőr törzsőrmester Melbourneben (Vic., Ausztrália) 18 hónapos hosszú, fájdalmas betegség után vérrákban 1977. VI.7-én 62 éves korában meghalt. Orosziban (Veszprém vm.) született 1916.XII.4-én. Az ungvári cső.tanzlj-at végezte el, mint prbcső., majd a budapesti I.ker. gödöllői őrsön teljesített mint jt. majd jv. szolgálatot. A háború befejezése után otthon súlyos fájdalmak és szenvedések árán vészelt át a börtönökben hosszú esztendőket, míg Ausztráliában új életet kezdhetett. A kezdeti nehézségek, megpróbáltatások után azonban megteremtette a családjának a megélhetést és gyermekeinek felnevelését biztosította. Temetése 1977.VI.9-én — kívánsága szerint — egyszerű körülmények között ment végbe, még búcsúztató sem hangzott el. A springvalei temetőben helyezték bajtársai örök nyugalomra. Gyászolják özvegye, szül. Rác Anna, gyermekei: Róbert, 22, Péter, 20, Bernadett 18, valamint barátai, s bajtársai világszerte. (A.P.1977.VIII.23.)

Elhúnyt Bajtársainknak és Hozzátartozóinknak adjon a Mindenható békességes pihenést. Az ittmaradottaknak, a gyászoló családnak ezúton fejezzük ki őszinte együttérzésünket és bajtársi részvétünket.

Értesítések

A múzeum hírei

A kibővített Múzeum új ereklyéivel 1977 nyarán.

Az 1977. év folyamán, augusztus 31-ével bezárólag az alábbi újabb emlékek és adományok érkeztek be, melyeket a leltárba való bevezetés után ezúton is köszönettel nyugtáz a Múzeumőr:

Sáska Elemér vörgey-től vk. alezredesi kis atilláját és vezérőrnagyi köpenyét,

Dr.Szabolcsi-Szmlár Pál a múzeumnak üvegszekrényre 100.00 dollárt adományozott.

Simontsits Attila pc.hdgy., tb. cső (Ohio, USA) öt drb. plasztikkal bevont katonai képoldalt előző albumaihoz a levéltár részére,

Bencze Ferencné, torontói (Ont. Kanada) lakostól 3 drb. régi papíros-péNZ, 20 koronás bankjegy 1913-ból, 10,000 pengős bankjegy 1945-ből és 1 milliárd pengős bankjegy 1946-ból.

A múzeumőr kéri Bajtársainkat és Barátainkat, hogy akinek a birtokában van 1944-es szovjetnyomású 100 pengős bankjegy "100 pengő a szovjet hadsereg parancsnoksága. Elfogadása kötelező." rányomással: küldje el levéltárunknak, mint igen súlyos bizonyítékát a hazánkra törő szovjet hadsereg eljárásának, mely milliárdszámra nyomott fedezetnélküli papírpénzt és erőszakával tönkretette a pengő értékét, mely akkoriban 1,3 része volt a dollárnak.

Könyvismertetések

A M.Kir. Fegyveres Erők Képeskrónikája (1919-1945). Sajtó alá rendezi Msgr. v. Vargha Gábor, kiadó a Magyar Vitézi Rend. Az eddig összegyűjtött kb. 2,500 képből tárgykörök szerint arányban a legjobb 800 kerül majd felhasználásra. A könyv bevezetése és a képek aláírása többnyelvű lesz. Mintegy 20-25 oldalas szövegrész és műnyomó papíron a 800 kép 200 oldalt fog kitenni, műbőr kötésben. A mű már most megrendelhető 40 DM kötetenként előmegrendelési áron, valamint kamatmentes kölcsönként adomány is beküldhető a Vitézi Rend kincstárnokához. Cím: Msgr.v. Vargha Gábor, Postfach 3, D-8571, Michelfeld, West Germany.

Íme a folytatás. Az 1963-ban elhunyt Dr.Padányi Viktor kéziratban maradt hagyatékából sajtó alá rendezte és előszóval ellátta vitéz Erdélyi István mint az 1952-ben kiadott "A nagy tragédia" c. történelemfilozófiai munka II. kötetét. Kiadta a Hídfő Baráti Köre. Ára 11 dollár, az I. kötetrel együtt 20 dollár. Kapható: Mr.L.Fabó, 22 Hancock Street, San Francisco, Cal., 94117, USA.

A munka I. kötete az I. Világháborút kirobbantó okokat, a társadalmi és politikai hátteret, az európai szellem meghasonlásából, bosszúvá torzult lelkeségéből született versaillesi békéket és azok következményeit ismerteti. A II. kötet három részre oszlik: A katasztrófa, A "Felszabadulás" és a Jelen válsága. Rooseveltt és az USA beavatkozása után világméretűvé vált II. Világháborút követő sokkal súlyosabb békék után a félbevágott Európa sorsa tárul elénk, mely már előrejeletti az elodázhatatlanul közeledő III. Világháborút. Bár sokan már látják, hogy hol van a baj, de a "Halott betűk" (XVI. Fejezet) jóakarató elképzeléseinek végrehajtására az erő még hiányzik. Az I. kötet megjelenése óta 27 év telt el, s bizony sok minden történt, melyet az író nem láthatott előre. Ennek ellenére tanulmánya ma is időszerű és örökéletű szintézise

Európa félszázados tragédiájának. A munka hűen képviseli az írónak éles logikával és történelmi távlatban is megmutatkozó megérzését és gondolkodását.

Ezeréves haláltusa. Írta Homonnay Ottó János. Kiadta a Hungarian Turul Society (Magyarságtudományi Intézet) West Hill, Ont., Kanada, bordó színű kemény műbőr kötésben, 1975-ben, 287 oldalon. A mű első kötete Magyarország szovjet-országi megszállásának 30. évfordulójára jelenik meg és elénk tárja Hazánk által elszenvedett történelmi igazságtalanságokat, tragédiákat Világosig. Véreinknek otthon nem adatik meg a szólásszabadság, ezért minden külföldön élő magyar kötelessége egyéni-
leg is együttesen is a fölvilágosítás. Ehhez azt kell tudnunk először is, hogy hol állunk és hogy állunk mi magyarok a nagyvilágban, hogy is viszonyulnak hozzánk más népek a sok ködösítés mögött. Erre ad választ a könyv. A II. kötet anyaga készen áll, kizárólag anyagiak akadályozzák kiadását, lapjain ismertetésre kerül a Világostól Trianonig terjedő időszak, a pánszlávizmus európai kiterjesztésének első nagy fázisa, a Marxizmus, mint ideológia kifejlődése. A felsorolt magyar, angol és németnyelvű irodalom adatai és vonatkozó jegyzetek a mű szakmunka jellegét tanúsítják.

A sarló — kalapács bilincseiben. Írta Krupa Sándor, O.F.M., kiadta a Katolikus Magyarok Vasárnapja, Youngstown, Ohio, USA, 1976-ban, papír és vászonkötésben, 366 oldalon. Ára 10.00 dollár, plusz postaköltség. Mint a debreceni ferences rendház tagja Ft.Faddy Ottmár atya házfőnökkel együtt helyén maradt és átélte az összeomlást, a megszállók bevonulását, az egyház meghurcolását. Az iskolák államosításakor „kirakat-per” során 4 évi börtönre ítélték. Börtönélményei nem rendkívüliek, de belőlük megismerhető a másoké is, akik sohasem tértek haza, vagy átszenvedték. Emlékezetből, 25 évi távlatból írja meg élményeit, melyeket két közben megjelent könyv is igazol. Mindszenty bíboros emlékiratai, kinek börtönélete egyszemélyes volt és nem közösségi rabé-
let, míg Szoltsenyicin Gulag Szigetcsoportja, bár börtönélet lexikona, de nem magyar börtönökről szól, bármennyire is orosz utánczat lett a magyar börtön. Szívbemarkoló szavakkal és megrázó eseményekkel mutatja be azt az életet, mely lényegében semmit se változott, melyből emberek tíz és százazrei menekülnek, mely ha megváltozna, uralmuk és börtöneik máról holnapra szétesnének.

Mikor sok bolyongás után 1965.V.18.-án a New York-i repülőtéren magyar-amerikai egyetemista fogadja, hogy "Atya, nem idegenbe jött, hanem haza!" Úgy is lett. Nyelvtanulás mellett újra fölvette a magyar pasztorációs munkát és úgy érezte, hogy "minden áldozat kicsi azért, hogy ismét pap és szerzetes lehetett."

Erdély változása. Mítosz és valóság. Írta Dr. Illyés Elemér. A szerző kiadásában megjelent Münchenben a 2. bővített kiadás 1976-ban, vászon keménykötésben 426 oldalon. A történelem folyamán Erdély többfajta változáson ment át. A legvégzetesebb az 1947. évi párizsi békeszerződéssel állandósult. Ha egy Romániában élő magyar megkérdezné, hogy az elmúlt negyedszázad alatt kapott-e a művelt magyar olvasó valamilyen

képet róluk és ha igen, milyent, bizony azt kell felelni rá, hogy a kisebbségi sorsba került közel 2 milliós magyarság jelen életéről, kultúrájáról, társadalmának belső alakulásáról keveset tud a magyar közvélemény.

A szerző célja a romániai valóság, a kisebbségi életforma és ennek következményeinek tárgyilagos vizsgálata, a való és igaz dokumentációs rögzítése. Az 1. kiadás megírása óta 2 év telt el. Az "Együttélés lehetősége" c. fejezet ma problémát jelent olyan vidékeken, ahol már csak a túlélés a jelszó. Ma már nincs látványos elnyomás. Az állami apparátus cenzúrával, a magyar kisebbségeknek magyarul beszélő románokká való minősítésével, káder rendszerrel, kontraszelekcióval és román nacionalista légkör megteremtésével dolgozik. Indirekt úton, zajtalanul folyik a lemorzsoló politika. Önkéntelenül is adódik a kérdés, nem terhelnek-e máris végzetes mulasztások bennünket? Könyve első részében az író még ifjúkori emlékei nyomán végiglátogatja a magyarlakta vidékeket. A változás, régi bűnök következményei, a pusztulás mellett a hangtalan ragaszkodás a vallás, a nyelv, a kultúra erőihez összefogásra kell, hogy serkentsen minden magyart. Népesedési gondok, iskolaügy, az egyházak szerepe, a kultúra, az irodalom és a sajtó helyzetét ismerteti adatokkal, megtörtént esetekkel, statisztikával. A könyv mielőbb angol nyelvre való fordítása a romániai magyar kisebbség védelmében létfontosságú szükségesség.

A "Román történetírás" c. fejezet és nemzetközi forrásmunkákat gazdagon felsoroló irodalomra támaszkodó szakszerű hivatkozások gazdagítják a 2. kiadást.

Kingdom to Come. Írta angolul Dr. Endrey Antal. Megjelent a szerző kiadásában Melbourne-ben (Victoria, Ausztrália), 1976-ban, kemény vászonkötésben, 155 oldalon. Ára Au.9.50 dollár. Megrendelhető: Dr. A. Endrey, 14 Gwenda Avenue, Canterbury 3126, Victoria, Australia. Ma nyugaton már egyre többen figyelnek föl a kommunizmusnak világszerte való terjedésére, de kevesen ismerik föl annak történelmi okait. A szerző ezen okokat kíséri nyomon a középkortól napjainkig és bemutatja, hogy a kereszténységtől, mint a nyugati civilizáció alapjától való eltávolodás miképpen segítette elő a kommunizmusnak világhatalommá való növekedését. Analizálja az elmúlt 50 év nemzetközi eseményeit. Leleplezi a világpolitikában használt kommunista módszereket, melyek olyan jól beválnak a nyugattal szemben. De ugyanakkor rámutat a kiútra is. Öszinte visszatérés az igazi kereszténységhez és bátor kiterjesztése az emberi szabadságjogoknak az egész világra. A könyv magyar címe talán "Jöjjön el a Te országod" lehetne. Egy rendszerrel és történelmi felkészültséggel megírt társadalmi tanulmány, mely különösen a képzett, angolul iskolázott, gondolkodó fiataljainknak lehet igazi úti kalauza a világpolitika tekervényes útvesztőjében. A mi fiataljainknak, akiket érdekel közvetlen jövőnk, mert "akár tetszik, akár nem, más választás nincsen." Tertium non datur. Külön értéke a könyvnek tudományos, de mégis könnyen érthető klasszikusan tiszta, szép angol nyelvezete, amely a mi sajátos magyar fogalmainkat is teljes hűséggel tolmácsolja.

A XVI. Magyar Találkozó Krónikája. A IV. Magyar Kongresszus évkönyve, az 1976. XI.26-28-ig Clevelandban (Ohio, USA) elhangzott előadások és kiállítások összefoglalása 296 oldalon. Szerkesztik Dr. Nadas János és Dr. Somogyi Ferenc. Megrendelhető a Magyar Társaság címen (1450 Grace Avenue, Cleveland, Ohio, 44107, USA) aranyozott, piros, kemény vászonkötésben, csomagolással és szállítással együtt, ára US 8.-dollar. Az értékes összeállítású XVI. Krónika 40 beszámolót és tanulmányt tartalmaz. Ismerteti többek között a kétnyelvű és kétkultúrájú fiatal magyar ifjúság konferenciáján elhangzott előadásokat, az egyházak, a sajtó szerepét, a fiatalok problémáit, álláspontját és helytállását. 16 tanulmány Erdélyre vonatkozik. Foglalkozik az elnyomás módszereivel, méretével és hozza a románok által törvénytelenül használt megkülönböztető elbánás eseteit, valamint az általuk ma is hangoztatott dákó-román elmélet cáfolatát.

Bárdossy László "A nemzet védelmében". Éjjel titokban, a becsmépzett gyertya kicsi világánál, cellájának ágyán írja meg két utolsó beszédét, melyeket sikerült feleségéhez juttatnia. Sajtó alá rendezte Esső Sándor volt orszgy. képviselő (Rio de Janeiro, Brazília.). Kiadta a Duna Könyvkiadó Vállalat Svájcban, 1976-ban, Bárdossy arcképével a fedőlapon, izléses kiállításban. Ára 5.00 dollár, vagy 12.00 DM.

Bárdossy az utolsó szó jogán beszélt az ún. népbíróságok előtt, figyelmen kívül hagyva a csöcselék minősíthetetlen viselkedését nem a maga érdekében, hanem a "Nemzet védelmében" a halálba menő férfi hitelt parancsoló szavaival, elméje élességével és bámulatos emlékezőtehetségével. Úgy érezte, hogy „kötelessége tájékoztatást adni, hogy a nemzet lássa és értse: mi miért történt és hogy ezzel a tájékoztatással is szolgálja a belső megbékélés mindennél fontosabb ügyét.”

A magyarság trianoni korszakáról beszélt, mely korszak építette azt az utat, amelyen azután úgy haladt a magyar politika, mint folyam a medrében. Nyíltan és bátran elmondja, hogy az ország szegényen és elárvultan, de a magyar nemzeti egység helyreállításának akaratában és kiolthatatlan vágyában élt. Európa közepén megcsonkítva, mindig a legnagyobb veszélyben, ott ahol a világ hatalmasainak érdeke keresztezte egymást és ütközött össze.

A békés revízió érdekében a trianoni korszak magyarságának egymást követő kormányai először szomszédainknál próbálkoztak békés tárgyalásokkal, majd elutasítás után a nyugati államoknál 1938-ig csak egyetlen európai állam, Olaszország ismerte el nyíltan a magyar revíziós gondolat jogosságát. Az előálló új helyzetben a magyarság azt várta, hogy a müncheni konferencia a magyar revíziós igények méltányos rendezését is kézbeveszi. A válasz az volt, hogy Közép-Európa délkeleti részeinek függő kérdéseivel nem kívánnak foglalkozni. Így maradt a magyar igények rendezése Német- és Olaszországra. Ebben a megváltozott hatalmi helyzetben Magyarországnak a Német Birodalom jóindulatáért versengő szomszédok között azt kellett tennie, amit földrajzi helyzete, történelme, szellemi és gazdasági kapcsolatai diktáltak: Vállalni azokat a kötelezettségeket, melyek a szomszédos területek természetes gazda-

sági egymásrautaltságából folytak. Ezek után az olasz és német kormányok vették kezükbe a magyarlakta területek visszacsatolására vonatkozó igényeink rendezését.

A német orosz hadművelet megindulása után a magyar közvélemény nagy többsége tisztában volt azzal, hogy Magyarország már földrajzi helyzete miatt se maradhat ki a szomszédos két nagyhatalom halálos küzdelméből. Ettől kezdve Bárdossy kormányával a németekkel szembeni ellenálló politika helyett azt követte, hogy "adjuk a németeknek a minimumot, nehogy erőszakkal vegyék el a maximumot". Vagyis elkerüljék a német megszállást, mely 1944-ben azután be is következett.

Magyarország tragédiája beigazolta Bárdossy kijelentését, hogy "a politikában nem létezik sem hála, sem jutalom, csak az érdek, az erősebb érdeke az, ami számít".

Beszédét azzal zárja, hogy "hat hónap testi és lelki szenvedései után, a megalázás szándékának folyton kitéve itt állok tiszta és nyugodt lelkiismerettel". A népbíróság — bár halálra ítélte és a kirendelt katonák és fogházörök megtagadták az engedelmességet — a helyszínen, a csöcseléből toborzott pribékek sortüze végül is kioltotta életét. Nem tudták azonban megfosztani nyugodt lelkiismeretétől és ízig-vérig magyar mivoltától.

Bárdossy két utolsó beszédével mégis történelmi szolgálatot tett nemzetének. Megvédte a nemzet becsületét, mert olyan részleteit tárta föl az elmúlt tragikus kor eseményeinek, melynek elmondására eddig senki sem vállalkozott és amelyeknek ő volt egyik legilletékesebb szereplője. Illesse köszönet végül mindazokat, akik a két beszéd nyilvánosságra való hozatalában segítséggel voltak. Ők tették lehetővé, hogy az akkori európai helyzetből fakadó politikai és gazdasági körülményeink kényszerítő hatása alatt Bárdossy és kormánya tetteinek indítókai is az új, a szabad Magyarország hivatott történészeinek részére rendelkezésre fognak állani.

Bibliographie der ungarischen Exilpresse, (1945-1975). Írta: néhai Abay Kálmán cső. ezds. (Koloman Mildschütz). Megjelent német nyelven 1976-ban, 149 oldalon, vászonkötésben a Studia Hungarica kiadásában ára 50 DM. Kapható az Ungarisches Institut címen: 8 München 40, Clemensstrasse 2, West Germany. A szerző élete utolsó éveit óriási anyagi áldozatokkal az egész világon megjelent magyar sajtótermékek felkutatásának, gyűjtésének és lajstromozásának szentelte. Áldozatos munkájának eredményét a fenti könyvbe foglalta össze és annak jóvedelmét a súlyos anyagi nehézségekkel küzdő müncheni Ungarisches Institutnak szánta. Az özvegye kezdeményezésére később egy szakértő végezte el a szükséges kiegészítéseket és a sajtó alá rendezést. Ezért az özvegy 1,200, az Ungarisches Institut pedig 2,000 DM-t fizetett neki. A nyomdai költségekre azonban sem az özvegynek, sem az Institutnak fedezete nem volt. Az özvegy a szerző kívánsága szerint az Institut javára lemondott mindennemű jogáról és előnyéről. Az Ungarisches Institut már eddig is több magyar szerző német nyelven írott történelmi és irodalmi, valamint művészeti tárgyú munkáját adta

ki és ezt szándékozik tenni a jövőben is. A gyűjtemény 823 külföldön megjelent magyar napilap és időszaki sajtóterméket, illetve azok szerkesztésével, kiadásával, valamint megjelenésével kapcsolatos adatokat tartalmazza. (L.B.)

A vezetőség levelesládájából

Részletek az 1977. évben eszközölt segélyezésre beérkezett levélből: 1977.VIII. . . . Férjem halála után váratlanul ért kedves megemlékezése rólam, — amit megkaptam. Nagyon jól esett ilyen távolságból is a részvét a régi barát és bajtárs iránt. Szeretném szívből megköszönni a jóságát, a segítségét és megemlékezést, ami különösen jól esett, hogy így egyedül maradtam, az Ő halála után. Már régebben, két éve betegeskedett, de halála mégis váratlan volt. Nagy a bánatom és nehezen tudom elviselni . . . sajnos testben és lélekben beteg vagyok...

Ausztrália

Dr.v.J.I. Sydney, (N.S.W.) 1977.V.28. . . . Vettem és hálásan köszönöm a B.L. legutolsó számát, most olvasom harmadszor. Oly sok anyag, hír és szívemet melegítő irás van benne. Hálával és köszönettel fordulok Felétek, hogy szolgáljátok Testületünk szellemi megmaradását és előkészítitek a 100 éves évfordulót. Szeretném remélni, hogy segíteni is tudunk a nagyszerű cél eléréséhez munkátokban.

F.I. Eastwood (N.S.W.) 1977.VI.2. . . . Megkaptam a B.L.-t, nagyon köszönöm. Nagyon érdekes és szép olvasmányok vannak benne. Nagyon jó az általános értesítő is. Sok régi szép emléket felidéz az emberben. Mellékelve küldök 20 dollárt a B.L.-re.

T. J. Narrogin (W.A.). . . . Két ízben is kórházban voltam, bronchitis, arthritis, no meg, hogy az idő is eljár felettünk. Az is a baj most már, hogy ha csinállok valamit, akkor utána beteg az ember. Elmúlt 3 éve, hogy nyugdíjban vagyok. Mint ács dolgoztam. Mi ismerjük egymást. Pesterzsébeten végeztem a közlekedési tanfolyamot. Utolsó volt a nagyváradi öpk. iskola és a bevetés. Tudomásom szerint hatan maradtunk a századból. Csatolok 17.35 kanadai dollárról szóló csekket.

v.O. S.L. Perth (W.A.) 1977.VIII.1. . . . A B.L. megelőző számában megjelent psoriasis bőrbetegséggel kapcsolatban Ausztrália, Amerika, Kanada, Svájc, Németország, Uruguay, Peru és Venezuela országokból és igen szép számú bs-tól, többségben olyanoktól, kiket előzőleg nem is ismertem, kaptam felvilágosítást, tanácsokat, híreket. A bajtársi szóhasználatának ez az igazi alapja, értelme és jelentősége. Egyelőre az orvosokban bízom és elsősorban azok tudását és tanácsát fogom igénybevenni. A lelkes bajtársi segítséget pedig ezúton is köszönöm és küldöm érte meleg kézszorításomat cserébe.

Dr. T.Gy. Liverpool (N.S.W. Ausztrália) 1977.VIII.21. . . . Töltse el szíveket a jól elvégzett munka érzése és szolgáljon örömetekre az a tény, hogy munkátokat és a B.L.-t itt mindenki szereti és példátlan egyetértésben olvassa, ami szerintem egyedülálló ebben a megkerült világban.

Európa

B.Á. (Nyugatnémetország) 1977.VII.27. . . 1929-ben születtem Erdélyben. Szülővárosom eleste után, mint diák és menekült levante 1944.X.15-én éppen Budapesten tartózkodtam, és én is hallottam a kormányzói rádiószózatot, mely "csalódást, megdöbbenést, csodálkozást és elkese-redést váltott ki az emberekben." 1944.XII.24-én — pont Budapest teljes körülzárása napján — kaptam meg a katonai behívót és a XII. ker. Előljáráshoz lettünk behíva, mely a Böszörményi úton volt a csendőr laktanya mellett. Dr.Radó Endre cső.szds. lakásán többször megfordultam, mert felesége távoli rokonom. Ott lakott legjobb barátom Nagy József. Én a közelben laktam, hol megismerkedtem K.J. cső.örm.-rel. Dr.Radó szds. mártírhalt, de K.J.él. Az ő bátor magatartásának és szlovák nyelvismeretének köszönhetem, hogy úgy én, mint a többi pincelakó egészségesen úsztuk meg az ostrom után következő nehéz napokat. A háború után, illetve a 3 hónapos budai ostrom átvészélése után hazakerültem. Szüleim meghaltak, földünket államosították, egyetemre nem engedtek. Így mint diploma nélküli tisztviselő elde-géltem csendben 31 évet a kommunista uralom alatt, otthon Erdélyben ez év január 27-ig, amikor is egy hosszas huzavona utáni útlevél megszerzése megpecsételte a jövőmet. Emigráns lettem 48 éves koromban és testileg és idegileg fáradtan, de lelkileg frissen érkeztem meg Nyugatnémetországba, hogy az aktív emigránsok sorába álljak. Hálás köszönet mindazoknak, akik a B.L-t életben tartják. Kívánok erőt egészséget, elszánt kitartást és bizalmat továbbra is minden volt csendőrnek, hogy fáradhatatlanul tevékenykedjenek az MKCsBK-n keresztül a magyar emigrációs egységért.

Délamerika

v.V.F. Los Polvorines, 1977.VIII.31. . . . Több, mint egy év hallgatás után ismét felveszem a fonalat. Ne higgyétek, hogy nem gondolok Rátok, az összes ott működő bajtársakra, kiknek meleg üdvözléteimet küldöm. Remélem mindnyájan jól vagytok. Én a lehetőségekhez képest jól vagyok. Szemeim gyengülnek, mert most szeretnék az orvosok megállítani a hályogképződést. Hogy a küldött anyagot a B.L. Szerkesztőbizottsága már most fölhasználja-e, belátásotokra kell bíznom, azért kérlek tekintsd ezt az én felhatalmazásomnak. Biztos vagyok benne, hogy helyesen jártok el. Ennek legjobb bizonyítéka eddigi működéstek eredménye. A lap színvonalá emelkedett, beosztása kellemes, személyi hírei pedig sok bajtárs előtt kívánatosá teszik. Véleményem szerint a 100 éves jubileumi kiadást is ebben a mederben lesz célszerű megszerkeszteni. Szeptemberre, vagy októberre tervez itteni elnökünk, Képiró bs. egy vacsorával kapcsolatos összejövetelet. Utána a B.L. kiadásához való hozzájárulást is el fogja küldeni.

K.L. Munro (Argentina) 1977.VIII.29. . . . Sajnos nem vagyok író ember, de el kell, hogy mondjam, hogy Buenos Airesben júliusban tartották meg a vívó világbajnokságot. Külön érdekesség volt, hogy az ausztrá-

liai küldöttséget a magyar Szakáll Endre szds. vezette, Chiléből v.Benkó József cső.fhdgy. fia vett részt, a vezetők között volt az apja. A columbiai csoport vezetője Ujvárossy hu.szds. A világbajnokságot nyerő svéd párbajtőrözők vezetője Rerrich Béla. Voltak azután magyar vívók az USA-ból. Az argentinek között is 2 magyar fiú és egy magyar leány szerepelt. A Centro Hungaro csapatából, melynek vezetője Gorondi Imre, még két argentin vett részt. Számottevő eredményt nem értek el, de jól szerepeltek. Sajnos a magyarok nem. Csak egy világbajnokságot nyertünk, Gerevich, de a magyar himnuszt végigkönyeztük. A bajnokság végén a Centro rendezett egy nagy nemzetközi vívóbált, ahova a vasfüggöny mögötti szereplőket nem engedték el, de mint kisült a magyarok vezetője elszólta magát, mondván, hogy már otthon eldöntötték, hogy nem mehetnek. Már csak azért se, mert a magyar címeren a korona van. Még csak annyit, hogy Mogyoróssy Pötyi szds., a román határon szolgált 1946-ban, mint határvasdásztiszt, így nem tűnt el, mint ahogy Karcsi nyilvántartásában szerepelt. Nekem távoli rokonom.

v.K.Gy. Sao Paulo (Brazília) 1977.VIII.21. . . . Köszönettel vettem f.é. VII.9-én kelt kedves leveledet és hálásan köszönöm kedves Mindnyájatoknak a küldött jökvánatokat és azokat viszonzom családom nevében is meleg baráti szeretettel. Szemeim gyengültek, nem tudok egyfolytában sokat írni, máris vibrálnak, elégedj meg most ennyive.

Amerikai Egyesült Államok

M.I. Cleveland (Ohio). 1977.VI.1. . . . Örömmel vettem a B.L. számait és azokat eljuttattam a bs-akhoz. Mi 1958-ban kaptunk ún. chartert (nyilvános működésünk hivatalos bejegyzése), mint a clevelandi Magyar Csendőrök Családi Közössége, s benne van, hogy külföldi vezetésnek nem rendelhető alá. Ettől eltekintve mi az MKCsBK-t szívvel, lélekkel 100 %-ig támogatjuk. Aktuális híreinket időközben a B.L-ben való leközlésre eljuttatjuk. A calgaryi bajtársak erőfeszítéseit méltányoljuk és kérjük, hogy a megkezdett munkát sikerrel folytassák tovább. Büszkék lehetnek munkájukra, mint ahogyan mi is azok vagyunk rá. Munkájukat anyagilag is támogatjuk, s a bajtársakat felszólítottam egyéni hozzájárulásra. Legutóbbi közgyűlésünk a B.L. előállítási költségeire javaslatomra egyhangúlag 250.00 dollárt szavazott meg, melyet elküldöttem. A calgaryi bajtársakat szeretettel köszöntöm, fogadják munkájukért hálás köszönetünket és Isten adjon erőt, egészséget annak további folytatásához.

J.P. Geneva Lake (Wisc.) 1977.VI.9. . . . A B.L. megírása, összeállítása, szelleme kifogástalan. Nagyon jó. Így tovább.

Id.N.E. Ligonier (Pa.) 1977.V.6. . . . Nagy megtiszteltetés részemre, hogy a MKCsBK soraiba, mint tb. csendőr felvétettem. A jelvényt életem utolsó pillanatáig megörzöm és kitüntető büszkeséggel hordani fogom. 80 éves vagyok, fiam, leányom házas és 6 unokám van. Hét év óta a Bethlen Home lakója, ján. 5-e óta ágyban fekvő beteg vagyok. Soraidat mindenkoron szeretettel olvasom.

v.N.L. Northfield (Ohio). 1977.VI.22. . . . A B.L. 1977. évi 1. számát

köszönettel nyugtázom. A sok értékes olvasnivaló mellett bizony elszorult szívvel látom, hogy fogyunk nap mint nap. Istenemre mondom, úgy veszem a kezembe a B.L. minden számát, mint egy-egy gyászjelentést elhúnyt előljáróim és bajtársaimról. Hódosy vörgey. úr valami kor régen mint járáspk., fiatal fhdgy. járt hozzánk a Hegyközbe vadászni. Ő beszélt rá, hogy kérjem a felvételemet a csendőrséghez. Legyen áldott emléke. Isten bőséges áldása legyen munkátokon.

L.V. Somerset (N.J.). 1977.VI.11. Hálás köszönettel vettem a B.L-t. Nagy szó az emigrációban 30 év. Külön nem tudom felsorolni, de minden egyes cikke kiváló. Régen volt, mikor Budapestről nyitott kocsival mentem Eger felé, mikor egy csendőrijárőr feltartóztatott. Vajj' mi baj lehet — kérdeztem magamtól. De hamar rájöttem. "Nem ismer meg a felügyelő úr — kérdezte az egyik csendőr — a felügyelő úr tanított bennünket a makói csendőr iskolában a tűzrendészetre és a polgári lég- és gázvédelemre." Másik eset, nagy tűzoltóversenyt rendeztem Makón. Kiszemeltük a nagy Gellért gőzmalmot. A malomban az emeleten tűzoltók voltak. Ők gyújtották meg a különböző bengáli tűz és füstgyertyákat. A cél az volt, hogy melyik tűzoltó csapat tud leghamarabb beavatkozni. Az ablakokból — zubbonyokat levetve — a csendőrök ugráltak ki a kifeszített mentő ponyvákba. A csendőr iskola nélkül ez a gyakorlat nem lett volna kivihető.

Kanada

v.K.K. Etobicoke (Ontario) 1977.VII.25. . . . vakáción voltam, ezért késik válaszom. Montana-ban (USA) jártam, Jáger Jóska mostohafiánál, Nemes Józsefnél. Chicago-ban (Ill.USA) aludtam a Holiday Innben. Személyes cső. találkozókat nem sikerült létrehozni, mert öregek a bs-ak. Csináltam egy körtefent és beszéltem v.Ághy ezds. úrral, Jegenyés Pállal, Kiss Sándornéval (Ura beteg, ő volt az utolsó ungvári hír.öpk.) N.N-néval, urát máshová hívták, Vida József örm-rel, s Dr.Szathmáry Lajos cső. maecenás híres Bakery vendéglőjében vacsoráztam. Egy láda levél várt szb. után. A Múzeumba már cipőhúzóval se lehet több üvegszekrényt benyomni, mégis jönnek ereklyék, honvéd egyenruha, tbk-i világoskék atilla stb.

S.G. Calgary, (Alberta), 1977.VI.15. . . . Bármilyen egyszerűnek is tűnik a B.L. külső alakjában, nekem mégis a legkedvesebb rövid olvasmányaimnak egyike. Hogy miért? Mert nyugtat. Érzelmileg meghitt esti órákat nyújt, mert katonai személyekre emlékeztet a nevek közlésével, melyeken keresztül hírt adnak és hírt kapnak egymásról a bajtársak a világban való száműzetésükben. Szeretem nézni a csendőr képeket melyeken járőrbe mennek, vagy amint előljáróik előtt feszes "vigyázz"-ban állanak. Engem emlékeztet kislevente éveimre, milyen irigyen is néztem őket, a kalapjukon lengő kakastollat, mikor vasárnap délelőtt szentmise utáni parádén díszlépésben elvonultak . . . Évtizedek múlnak, az ő soraik is ritkulnak, s ha majd a csendőröknek már nem is lesz élő szimbóluma, legendás emlékeiket olvashatja majd minden igaz magyar. Mert az emlékek megnyugtatnak.

B.J. West Lorne (Ontario). 1977.VI.8. . . . A B.L-t köszönettel megkaptam, melyet nem tudok letenni, amíg el nem olvasom és bizony még a szemem is könnyelábad, amikor egy sorstársra talál. Én is a beregszászi osztálynál szolgáltam, velük estem fogságba és 1953 Karácsonyán kerültem haza. P.J. bs-sal szeretném felvenni az összeköttetést.

D.S. Victoria (British Columbia). 1977.IV.14. . . . Cs.J. bs. elmondotta, hogy falubelije, gyermekkori barátja, aki szintén csendőr volt és egy őrsön is szolgált vele egy ideig Perjés József, 1944. év végén orosz fogságba került, ahonnan mint rokkant betegen került haza és azóta is mozgásképtelen beteg, s azóta is a legnagyobb nélkülözések között él feleségével. Mi itt négyen úgy határoztunk, hogy küldünk neki kis segítséget, s 80 dollárt feladtunk felesége címére. Adjunk hálát a Mindenható Istennek, hogy nem mi kerültünk hasonló helyzetbe.

P.J. Lethbridge, (Alberta). 1977.VIII.LL. . . . Gondolataim sokszor járnak otthon, ahol annyi órát, napot, heteket töltöttünk szolgálatban, mert a csendőrség külső közbiztonsági tevékenysége a járőrszolgálaton alapult. Ennek vezetője a járőrvezető volt, "kinek szaktudása, járőrvezetői képessége és magas erkölcsi felfogását kiegészítette a rátermettség, hogy az adott helyzet gyors felismerésével és helyes mérlegelésével veszélyes pillanatokban is hidegvérrel rendelkezni és cselekedni tudott." A járőrvezetői jelvény az államhatalom jelképe a piros mezőből kiemelkedő magyar Szentkorona, bearanyozva az éltető nap szétáradó sugaraival: megkapó gondolat. Gyönyörű jelvény, ragyogó dísz a súlyos kötelességekkel és hatalmas szolgálati jogokkal felruházott csendőr mellén. Viselőjének éreznie kellett az erkölcsi kötelességeket, az államhatalom erejét, valamint a lakosság bizalmát egyaránt. Büszkeség töltötte el a csendőrt, valahányszor ezt a jelvényt mellére feltűzték. Éppen ezért ez minden egyes alkalommal ünnepélyes külsőségek között kellett, hogy megtörténjen. Minden eligazításkor az őrsparancsnok személyesen végezte. Bajtársaim! Felelősségünk tudatában továbbra is tartsuk meg gyönyörű jelvényünk emlékét és itt fogadott hazánkban se feledjük soha, amit eskünkkel fogadtunk, hogy híven becsülettel!

A M. Kir. Csendőr Bajtársi Közösség Vezetősége kellemes, kegyelemteljes, szép karácsonyi ünnepeket, valamint szerencsés, boldog Újesztendőt kíván bajtársainknak, Hozzátartozóinknak, barátainknak és előfizetőinknek!

Értesítések

Ezúton is felhívjuk bajtársaink figyelmét MKCsBK Vezetőnk 1977.IV.17-én kelt körlevelére, melyben a 100 éves évforduló megünneplésével kapcsolatban javaslatokat kér. Ez az egyedülálló évforduló csak akkor lesz mindannyiunké, ha minél több bajtárs küldi el röviden, vagy hosszán elgondolását, javaslatát vagy indítványát. Tehát várjuk a jó gondolatokat. Határidő: 1977.november 30.

A kanadai postahivataltól érkezett felhívás alapján kérjük bajtársainkat,

inkat, hogy a Bajtársi Levél, valamint hozzánk érkező levelek pontos kézbesítése érdekében mind a saját, mind a mi postai irányító számunkat minden esetben feltüntetni szíveskedjenek.

A nemes Kováts Mihály óbester Történelmi Társaság értesítette a Múzeumot, hogy a felállítandó Kováts Múzeum épületében Kováts Otthon-t kíván létesíteni, hol 25-30 magyart fog tudni elhelyezni — öreg napjaikra. Érdeklődők írjanak az alábbi címre: Mr. T. Udvardy 79-20 Kneeland Ave., Elmhurst, N. Y., 11373 U.S.A. (v. K.K. & K.M.V. 1977. VII. 10.)

Bajtársaink érdeklődésére a Vezetőség ezúton ismét közli és értesíti a csoport és a szorványvezetőket, hogy MKCsBK JELVÉNY kapható. A személyi adatokat (Név, volt rf., szül. év, hó, nap, hely, családi állás, gyermekek száma és kora) tartalmazó igényléseket a Vezetőség címére kérjük. A jelvény ára igazolvánnyal együtt 3.00 dollár.

Péter János törm. (Mr. J. Péter, 1319-5th Avenue, North, Lethbridge, Alberta, Canada) újabb bajtársi kapcsolatok keresése céljából kéri címének és fényképének közzétételét. Úgy gondolja, hogy miután sok ismerős bs-a van, akikkel a Kárpátok völgyében, valamint a Fölvidéken együtt szolgált, akik a háború és fogság után szintén elhagyták hazájukat, azoknak a régi jó bajtársi viszony jegyében szívesen válaszolna leveleikre.

Helyesbítés:

A B.L. 1977. évi 1. számának 49. oldalán a Welland-i közlemény utolsó sorában olvasható összeg helyesen 24.00 dollár.

A B.L. 1977. évi 1. számának 49. és 66. oldalán Simon Imre bajtársunk rendfokozata helyesen törzsőrmester.

Ugyancsak a fenti szám 66. oldalán a Szent László Társaság és Rendbe felvett 2. és 4. helyen felvett bajtársaink neve helyesen: Bak Sándor szakv. és Ángyán Béla.

A MKCsBK Vezetősége

ezúton is nyugtázza köszönettel az 1977.I.1-től VIII.31-ig beérkezett előfizetéseket és egyéb pénzküldeményeket:

L.A.	DM 20.00	U.J.	25.00	S.I.	10.00
Sz.S.	32.00	Dr.B.B.	12.00	K.F.	20.00
v.D.F.	30.00	B.A.B.	20.00	v.H.I.	5.00
Sz.B.	10.00	v.A.A.Z.	35.00	Cs.K.	20.00
S.J.	25.00	Cs.B.	5.00	P.J.	45.00
Cs.F.	12.00	v.Cs.I.	50.00	P.J.	12.00
231 Ligits	14.00	B.G.	12.00	Sz.L.	12.00
K.K.	12.00	Melbourne csop.	109.26	L.B.	41.99
S.P.	23.00	V.S.	10.00	H.I.	25.00
V.I.	12.00	v.L.L.	15.00	B.I.	15.00
B.Á.	15.00	P.I.	15.00	v.T.P.F.	20.00
v.O.S.L.	22.02	K.S.	25.00	A.M.K-né	24.58
J.P.	15.00	Dr.v.K.Z.	12.00	M.I.	30.00
Wellandi csop.	204.00	T.Á.	25.00	K.J.	13.38
R.J.	Sch. 100.00	V.I.	3.00	B.D.	10.00
Dr.B.I.	10.00	K.J.	15.00	T.K.	15.00
Dr.F.G.	12.00	v.Sz.I.	20.00	T.J.	Fr. 100.00
Adelaidei Csop.	136.98	Calgary csop.	492.00	Sz.A.	21.79
F.F.	15.00	B.I.	12.00	New Brunswick	
Rev.B.A.	15.00	Feketeerdői csop.	113.88	csoport	282.55
P.J.	5.00	S.Gy.	10.00	v.Sz.J.	15.00
S.L.	50.00	v.B.T.E.Z.	12.00	Sao Pauloi csop.	72.84
M.L.	12.00	K.L.	4.30	P.I.	12.00
M.B.	12.00	H.I.	14.56	Dr.v.U.L.	15.00
N.E.	3.00	P.A.	15.00	V.J.	25.00
Cs.J.	20.00	M.I.	20.00	F.Gy.	12.00
F.J.	12.00	v.K.I.	10.00	I.F.D.	25.00
H.O.	60.00	G.L.	11.50	Sz.M.	15.00
M.T.	10.00	Cs.T.	12.00	M.M.	10.00
V.Zs.	5.00	R.A.	5.00	T.J.	17.35
Cső.Családi		A.L.	50.00	O.P.	15.00
		Közösség	263.38	Sz.L.	20.00
Dr.Sz.L.	20.00	M.J.	12.00	H-D.F.	15.00
Sz.M.	15.00	v.N.L.	5.00	F.A.	12.00
B.L.	10.00	v.K.F.Gy.	10.00	Sz.F.	15.00
H.F.K.	12.00	M.A.	15.00	B.S.	12.00
v.V.J.	10.00	Hamiltoni csop.	130.00	Sydneyi csop.	419.16
Z.M.	12.00	v.Sz.L.	20.00	B.A.	40.00
N.M.	10.00	ifj.K.Z.	20.00	B.Á.	11.66
Dr.K.L.	20.00	D.S.	20.00	F.J.	20.00
v.H.J.	20.00	Dr.R.B.	20.00	Cs.J.	25.00
				P.L.	25.00

A felülfizetésekért ezúton is külön is hálás köszönetet mondunk.